

HKD

NOVOSTI

ISSN 1331-808X

BROJ 18

HRVATSKO KNJIŽNIČARSKO DRUŠTVO

Prosinac 2001.

Uvodnik

Jezik ljudskih prava postao je svjetski jezik, smatra Pierre Ber cis, istaknuti francuski borac za ljudska prava, jer on izražava zajedničku težnju svih ljudi, neovisno o njihovoj rasi, naciji, dobu, spolu ili idejnim opredjeljenjima. Nedovoljno poznavanje tog jezika, odbijanje da ga se nauči, onemogućava komunikaciju i sudjelovanje u suvremenom demokratskom društvu.

Knjižničari su ustrajno radili i rade na uspostavljanju univerzalnog jezika struke, kako bi međusobno surađivali i razmjenjivali podatke. Vjerojatno su zato tako brzo razumjeli novi svjetski jezik i važnost promicanja temeljnih ljudskih prava i sloboda. Osiguravanje ljudskih prava u današnjem je trenutku mnogo složenije, dalekosežnije i društveno-politički presudnije i o tome se mora raspravljati s jasnim ciljem i strategijom djelovanja. Što brže budu napredovale umrežene komunikacije, što bude brža razmjena ideja i misli, to će više na značenju dobijati prava i slobode zapisane u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima, ali i širenje sloboda u susretu s novim problemima. Upravo širenje, a ne samo obrana ljudskih prava leži u zalaganju za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja u suvremenom svjetskom knjižničarstvu.

Kada je u listopadu 1999. pisala uvodnik za 13. broj Novosti, objašnjavajući što uistinu znači slobodan pristup informacijama za knjižničare, a vezano uz, u tom broju objavljenu, IFLA-inu izjavu *Knjižnice i intelektualna sloboda*, tadašnja urednica Aleksandra Horvat možda nije pretpostavljala da će za manje od godinu Hrvatsko knjižničarsko društvo donijeti *Izjavu o slobodnom pristupu informacijama* te da će biti objavljen tematski broj *Vjesnika bibliotekara Hrvatske* posvećen slobodnom pristupu informacijama i to gotovo istovremeno kad i tematski brojevi časopisa *IFLA Journal* i *Libri*, posvećeni toj temi.

Još je dalja izgledala ideja da bi se u 2001. dva stručna knjižničarska skupa, Okrugli stol uz Međunarodni dan ljudskih prava u Zagrebu i AKM seminar u Rovinju, bavila pitanjima ljudskih sloboda. Činjenica da je izvještaj o stanju intelektualnih sloboda u hrvatskim knjižnicama objavljen u publikaciji IFLA/FAIFE-a *Svjetski izvještaj o knjižnicama i intelektualnoj slobodi*, pokazuje aktivnost HKD-a u radu IFLA-e. I ovu će, 2002. godinu, obilježiti dalji razgovori o pitanjima intelektualnih sloboda, a posebno značajnim smatramo stalnu stručnu izobrazbu, pa je i u program nedavno osnovanog Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara, intelektualna sloboda uvrštena kao jedna od tema.

Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja prateći suvremena kretanja u području intelektualnih sloboda, pridružila se obilježavanju Međunarodnog dana ljudskih prava održavanjem okruglog stola *Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka*. Međunarodni dan ljudskih prava 10. prosinca, kao dan na koji ćemo i u buduću održavati okrugle stolove posvećene pitanjima intelektualnih sloboda, izbran je kako bi se i na taj način iskazala privrženost knjižničarske struke osiguravanju i poštivanju temeljnih ljudskih prava i sloboda. Jezik ljudskih prava prepoznat je u javnosti, ali i u knjižničarskim krugovima. Sudionici iz inozemstva predložiti će svojim knjižničarskim društvima da i ona na taj dan progovore o ljudskim pravima i pridruže se promicanju slobodnog pristupa informacijama.

Sazivanje konferencije za tisak uoči održavanja okruglog stola, presedan je za HKD, jer je to prva tiskovna konferencija koju je Društvo sazvalo povodom nekog stručnog skupa u svojim prostorima. Ako tome dodamo da je i jedan stručni knjižničarski skup otvorio ministar kulture Republike Hrvatske te da je skup korektno

medijski popraćen, onda su to činjenice koje ukazuju na neke važne promjene. Činjenice su to, međutim, koje ne ukazuju na to da je javnost napokon otkrila važnost knjižnica, nego na to da je knjižničarska struka progovorila jezikom koji javnost razumije, otvarajući se prema pitanjima i problemima koji korespondiraju s interesima suvremenog demokratskog društva.

Središnja tema razgovora na ovogodišnjem AKM seminaru u Rovinju bilo je pitanje odnosa između slobodnog pristupa informacijama i zaštite privatnosti. Pokazalo se da osiguravanje slobodnog pristupa informacijama zanima i arhiviste i muzealce i da umreženo društvo i digitalizacija gradiva otvaraju niz pitanja koje naše zakonodavstvo ili nije adekvatno rješilo ili nije ni dotaklo.

Danas nije presudno pitanje tko posjeduje određenu informaciju, nego tko ima pristup određenim podacima i tko ih može pretvoriti u iskoristivo znanje. Razmatranje pitanja slobodnog pristupa informacijama u novom informacijskom okruženju uključuje s jedne strane ispitivanje zapreka pristupa uslugama dostupnim on-line, a s druge zaštitu privatnosti u umreženom svijetu, u kojem se informacije mogu mijenjati i umnožavati te stvarati nove cjelovite zbirke osobnih podataka, nad kojima nemamo kontrolu. A upravo o kontroli tih podataka, o našem pravu da znamo tko, kako i kada prikuplja i distribuira naše osobne podatke, ovisi naša sloboda, naše pravo na privatnost.

Osiguranje zaštite prava na privatnost tako postaje jednom od najvažnijih zadaća svake demokratske zemlje u kojoj se centraliziraju baze osobnih podataka.

Smatrajući da bez čvrstog, usmjerenog društvenog dogovora i stvaranja obuhvatne informacijske politike nije vjerojatno da će se omogućiti jednak pristup za sve građane, knjižničari će se morati pobrinuti za preuzimanje inicijative, kako bi izborili cjelovitija zakonska rješenja u osiguranju slobodnog pristupa informacijama i zaštite privatnost korisnika, koja će obavezivati ne samo knjižničare, nego i financijere.

Kako međutim ni najbolji pravni okvir nije dovoljan ukoliko nije razvijena određena profesija, odnos hrvatskih knjižničara prema ovim pitanjima trebao bi biti jezikom ljudskih prava iskazan kroz odredbe novog Statuta i Etičkog kodeksa.

A. Belan-Simić

Sadržaj

- 2 Razgovarali smo
- 4 Iz rada društva
- 6 Iz regionalnih društava
- 8 Iz knjižnica
- 19 Iz srodnih društava
- 20 Hrvatsko knjižnično vijeće
- 20 Međunarodna zbivanja
- 21 Vijesti iz EBLIDA-e
- 23 Skupovi, stipendije, predavanja
- 34 Prikazi knjiga
- 35 Osobne vijesti
- 35 Novi naslovi

Rafael Capurro

Informacijska etika i izdavaštvo na internetu

Rafael Capurro radi kao profesor na Sveučilištu primijenjenih znanosti (University of Applied Sciences) u Stuttgartu. Predaje informacijsko upravljanje (management), a posebno upravljanje znanjem, zatim informacijsku etiku te međunarodno upravljanje informacijama. Također radi na Stuttgartskom sveučilištu (University of Stuttgart) kao privatni profesor praktične filozofije i etike. Adresa njegove web stranice je <http://www.capurro.de/>.

Što se danas događa s etikom u odnosu na informaciju?

U tijeku smo velikih promjena u informacijskom području jer smo u proteklih 400 ili 500 godina imali sustav razmjene znanja u kojem je dominirao tiskani medij. U 20. stoljeću imamo masovne medije i individualne medije kao što je telefon. S masovnim medijima postoji problem moći, tj. utjecanja na vjerovanja i želje na puno snažniji način no što je to bio slučaj s tehnologijom tiskanja. Revolucije u mnogim državama svijeta u 20. stoljeću proizišle su iz problema dominacije masovnih medija. Na kraju 20. stoljeća dobili smo Internet s decentraliziranom strukturom, tako da svatko može postati pošiljatelj poruka, koje su u početku bile samo tekstualne, a danas su to sve više multimedijalne poruke. Tako se mijenja mogućnost slanja i primanja poruka – ne radi se samo, kao kod telefona, o odnosu jedan-na-jedan, već

i o odnosima mnogo-na-mnogo, mnogo-na-jedan i jedan-na-mnogo. Neke od ovih mogućnosti, a posebno jedan-na-mnogo, do sada su bile monopol masovnih medija. Ovakva situacija otvara nove etičke izazove, a posebno pitanje čini li ova promjena napredak prema demokratičnijem društvu, ili pak predstavlja opasnost zbog nemogućnosti reguliranja novih centara moći. Kada je Internet pokrenut nastala je jedna historična situacija. Neki su vjerovali da će taj medij značajno izmijeniti sve tradicionalne oblike distribucije znanja kao i povezivati ljude neovisno o geografskim i kulturnim granicama te pravnim i političkim regulacijama tradicionalnih medija.

No, s jedne smo strane dobili situaciju u kojoj se moć masovnih medija može oslabiti putem novih tehnoloških i društvenih struktura koje je omogućio Internet. S druge strane, problem je što mnoge države nemaju pristup Internetu. To je paradoksalna situacija jer medij koji stvara nove oblike komunikacije istodobno stvara situaciju ne-komunikacije. To je ono što nazivamo *digitalnom neravnopravnošću* (digital divide). Drugi problem odnosi se na pravila korištena za masovne medije i primjenu istih na Internet zbog njegove drukčije necentralizirane i globalne strukture. Ljudi su slobodniji u komunikaciji, ali to stvara probleme, primjerice, u odnosu na sadržaj koji se može smatrati “opasnim” za druge potencijalne primatelje.

Suočeni s ovakvom situacijom, ljudi se pitaju: “Koja su pravila ove nove igre?” To je etičko pitanje utoliko što se prvenstveno odnosi na razloge zbog kojih smatramo da bismo se možda trebali ponašati drukčije kada komuniciramo i stvaramo putem ovog novog medija. “Moralom” nazivamo skup pravila koji oblikuju odnose među ljudima utoliko što reguliraju način na koji se jedni prema drugima odnosimo KAO prema ljudskim bićima. Govorimo o “moralnom kodeksu” ili “etičkom kodeksu” kada su pojedina pravila eksplicitno navedena i zapisana. U novom kontekstu Interneta pitamo se koju će vrstu promjena ta tehnologija donijeti u odnosu na tradicionalne moralne norme. Prije nekih desetak godina započeli smo s nečim zvanim “netiquette”, a to su pravila o, primjerice, pristojnom načinu razmjenjivanja e-poruka. To je bilo naivno uvjerenje naspram tolikih društvenih i moralnih promjena koje su nastupile pojavom Interneta. Istodobno smo započeli s raspravom o posebnosti kiberprostora (cyberspace) kao nečeg odijeljenog od ostatka svijeta. Bio je to romantičan stav utoliko što se kiberprostor ne može zamisliti van okvira zadanih pravila ljudi i društva koji u njemu komuniciraju, uključujući njihove društvene, pravne i političke sustave. Ovakva je situacija stvorila i protu-pokret koji čine tradicionalni centri moći, a posebice masovni mediji, koji pokušavaju ući u taj novi prostor. Jedan način povezivanja “starih” komunikacijskih kanala s Internetom jest osigurati prostore gdje, primjerice, TV gledateljstvo može aktivnije sudjelovati u razgovoru za vrijeme ili nakon emisije.

U 20. stoljeću dominirali su masovni mediji, pogotovo nakon Drugog svjetskog rata. Masovni mediji stvorili su novu kulturu, uključujući novu vrstu politike. Demokracija je sve više poprimala oblik mediokracije. Političari su postali sporedni proizvodi masovnih medija. Danas političari idu na

Internet. Već smo duboko zašli u jedan novi kontekst. Ovo je slična situacija kakva je postojala pri zamjeni tiskanih medija masovnim medijima. Ono što našu prošlu i sadašnju situaciju čini toliko problematičnom i toliko zanimljivom jest da se pravila jednog medija ne mogu jednostavno preuzeti i primijeniti na drugi medij, zapostavljajući tako kvalitativne promjene, i reći, primjerice: "Imali smo pravila za tiskane medije, preuzmimo ista ta pravila za masovne medije." Internet stvara situaciju u kojoj su moralna i pravna pravila, kakva vrijede u državi i koja se mogu primijeniti na masovne medije, izazvana globalnom i decentraliziranom prirodom Interneta. Drugim riječima, dolazi do transformacije javnog prostora uslijed masovnih medija, o čemu je prvi govorio filozof Jürgen Habermas. Što je moguće i dozvoljeno u jednom prostoru, nije u onom drugom. Sva ta pitanja nisu, dakle, samo politička i legalna, već i etička. Govorimo o informacijskoj etici ili kiberetici (*cyberethics*) i pravimo razliku u odnosu na etiku medija, ali samo u smislu etičkih pitanja tradicionalnih masovnih medija. No, ono što je važnije od ovih koncepata jest da mi stvaramo novo društveno ozračje i novu koncepciju javnih prostora u okviru društava, ali i širom svijeta, tj. učimo kako se ponašati KAO ljudska bića te u odnosu unutar globalne interaktivne i decentralizirane mreže.

Možete li nešto reći o Projektu ICIE (Međunarodni centar za informacijsku etiku - International Center for Information Ethics) (<http://www.capurro.de/icie-index.html>): koji su ciljevi Projekta i što je do sada postignuto?

Započeo sam prije dvije godine. Moja je prva ideja bila: moramo pokušati stvoriti zajednicu, a ne samo povezati dokumente. Moj kolega profesor Wolfgang von Keitz rekao mi je: "Zašto ne pokreneš centar za informacijsku etiku?" I ja sam rekao: "Dobra ideja, ali kako da to napravim?" Prvo sam prije oko dvije godine izradio web stranicu i na nju stavio neke prijatelje. Poslao sam im e-poruku: "Vi ste član moga centra. Ako ne želite biti, samo mi recite i ja ću Vas maknuti s liste." Dodao sam i bibliografiju, linkove i drugo. Pokazalo se uspješnim. Sve se više ljudi učlanjivalo u ICIE. Sada imamo oko stotinu članova širom svijeta, uključujući studente i kolege, kao i ljude iz industrije. Postoji mailing lista koju uglavnom koristim za informiranje o novim publikacijama ili skupovima. Prije oko godinu dana kontaktirao sam kolegicu iz Sjedinjenih Država, profesoricu Marthu Smith sa Sveučilišta Long Island (*Long Island University*), a ona je znala drugu kolegicu, Barbaru Rockenbach, koja je radila u knjižnici Sveučilišta Yale (*Yale University*). Martha je izradila web stranicu o informacijskoj etici za Sveučilište Pittsburgh (*University of Pittsburgh*). Barbara mi je rekla: "Ako hoćeš, možemo napraviti zrcalnu stranicu na Yaleu". Budući da je Sveučilište Yale na vrlo dobrom glasu, za ICIE je doznalo još više ljudi. ICIE web stranica sadrži i virtualnu knjižnicu, tako da se do svih cjelovitih članaka objavljenih na Internetu u našem području može doći i putem ICIE-a. Kada sam radio web stranicu, koristio sam samo Netscape Composer i preuzeo

sam kao logo razglednicu Rafaelove Atenske škole, vrlo poznate vatikanske freske. Uskoro ću surađivati s vrlo prestižnim Centrom za umjetnost i tehnologiju (Zentrum für Kunst und Medientechnologie, ZKM) iz Karlsruhea, Njemačka. Ponudili su mi mogućnost stavljanja web stranice na njihov poslužitelj i izradu novog i boljeg dizajna. Nova stranica biti će dostupna od druge polovice 2001. godine. Ali najvažnije u svemu još su uvijek ljudi.

Što se događa s izdavaštvom na Internetu?

Pitanje izdavaštva je, naravno, pitanje distribucije informacija. Prije Gutenberga znanstvenici su razmjenjivali informacije, primjerice, putem pisama ili odlascima u Pariz ili London gdje bi se susreli s kolegama. Tiskanje je znanstvenicima omogućilo objavljivanje dijelova rezultata istraživanja. Prvi znanstveni časopisi pojavili su se u 17. stoljeću, što je naraslo do cijele industrije i dovelo do nastanka koncepta autorskog prava, koje bi trebalo štititi prava autora i izdavača. No, ono je više postalo instrumentom za zaštitu prava izdavača. Sjetimo se samo pravila da je potrebno proći 70 godina od autorove smrti da bi se mogli koristiti tekstovi zaštićeni autorskim pravom. Ova se situacija značajno mijenja zbog mogućnosti koje nudi Internet, a to se odnosi na "slobodnu" razmjenu svih djela zaštićenih autorskim pravom. Sjetimo se samo slučaja s Napsterom. Ovo je sada opća situacija, a odnosi se na sve stvaratelje koji sami pružaju svoje proizvode na Internetu. To dovodi klasične oligopole distributera do velike krize samo zato što proizvođači mogu sami biti distributeri – mogu jednostavno poslati e-poruku s, recimo, privikom, stotinama ljudi.

Izdavači i posrednici ili distributeri općenito imaju sada smanjenu moć i moraju se nositi s novonastalom situacijom. Ali i autori i proizvođači moraju se nositi s time jer, naravno, oni nisu sasvim neovisni. Objavljivanje u poznatom časopisu još je uvijek uvjet za znanstveni ugled. Još uvijek imamo centre moći ili, drugim riječima, sredstva kojima se zastupa istina. Je li nešto istinito ili pouzdano ovisi također o pošiljatelju ili distributeru. Nije isto ako, recimo, ti pošalješ svoj TV vodič ili ako ga pošalješ nacionalna televizija ili CNN. No, s druge strane, imamo različite centre moći koji podržavaju različite vrijednosti istine. Je li nešto istinito ili pouzdano ovisi o tome tko to kaže, kada i putem čega. Kao fizičari, još uvijek imate, recimo, *Physics Letters*, poznati časopis za fizičare. Naravno, nije isto objavite li svoj rad na svojoj web stranici, ili u *Physics Letters*. Internet stvara novu i sve složeniju situaciju u smislu da ukoliko Vaš rad određeni časopis ne prihvati, Vi ga još uvijek možete sami distribuirati. Ili možete reći izdavaču: "Ako mi ne dozvolite objavu rada na mojoj web stranici, neću Vam ga dati i sam/a ću obaviti distribuciju." To autorima daje više mogućnosti pregovaranja s izdavačima. Nismo samo proizvod izdavača, već možemo i sami proizvoditi ili objavljivati.

Razgovarala: K. Golub

4

Iz rada društva

3. sjednica Glavnog odbora HKD-a

(održana 17. 12. 2001.)

Nakon usvajanja dnevnog reda i zaključaka s 2. sjednice Glavnog odbora te prihvatanja financijskog izvješća i Plana i programa rada HKD-a za 2002.g. članovi Glavnog odbora zaključili su sljedeće:

1. Predloženo je i zaključeno da se 33. skupština HKD-a održi u razdoblju 25. - 27. 09. 2002. u Daruvarskim toplicama na temu Upravljanje promjenama u hrvatskim knjižnicama.
2. Jednoglasno su potvrđeni predloženi članovi Programskog odbora 33. skupštine HKD-a u sastavu: T. Aparac-Jelušić, J. Kovačević, T. Sušec, D. Stančin-Rošić i M. Willer.
3. Zaključeno je da regionalna društva pošalju prijedloge članova Ocjenjivačkih odbora za dodjelu Kukuljevićeve povelje i nagrade Eva Verona do kraja siječnja 2002.

4. Članovi Glavnog odbora HKD-a jednoglasno su prihvatili zaključak sa skupa *Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka* za osnivanje ad hoc radne grupe

- koja će pratiti izradu prijedloga zakona o autorskom pravu u sastavu: D. Živković, A. Horvat, D. Katalenac.
5. Jednoglasno je prihvaćen prijedlog Izvršnog odbora HKD-a da se ukoliko krajem godine postoje financijske pretpostavke realizira kupnja projektora i grafoskopa neophodnih za potrebe održavanja stručnih skupova.
 6. Dogovoreno je da se obnovi suradnja sa Zvezom bibliotekarskih društava Slovenije i novom predsjednicom Irenom Sešek.

Nakon sjednice upriličen je za članove Glavnog odbora božićni domjenak.

D. Stančin-Rošić
D.-M. Gabriel

Zaključci s 3. sjednice Stručnog odbora

(25. 10. 2001. u prostorijama HKD-a u NSK-u)

Sastanku su prisustvovali: Sonja Avalon, Alemka Belan-Simić, Nada Bezić, Bisera Čaušević, Dunja-Marija Gabriel, Vesna Golubović, Irena Kolbas (zamjena za Snježanu Radovanlija-Mileusnić), Jasna Kovačević, Maja Lalić (zamjena za Irenu Medić), Jelica Lešić, Marina Mihalić, Blaženka Peradenić-Kotur, Ljiljana Sabljak, Jadranka Slobodanac, Dubravka Stančin-Rošić, Tanja Sušec, Evica Tihomirović, (zamjena za Dinku Kovačević), Daniela Živković.

Sastanku nisu prisustvovali: T. Aparac-Jelušić, E. Bačić, A. Božić, M. Jokić, I. Kuić, I. Stričević, M. Šupraha-Perišić, Ž. Vegg, M. Willer, J. Zajec.

1. Prihvaćen je prijedlog kolegice M. Mihalić da se uvrsti još jedna tema u dnevni red koji je poslan članovima Stručnog odbora. Radi se o izvješću o Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara Republike Hrvatske, a kako je to jedini međunarodni projekt HKD-a, zaslužuje punu pažnju. Nakon usvajanja ovog prijedloga jednoglasno je usvojen sljedeći dnevni red:

1. Prihvaćanje dnevnog reda.
 2. Prihvaćanje zaključaka s 2. sjednice Glavnog odbora održane 28. lipnja 2001. godine.
 3. Izmjene Statuta
 4. Izvješće o radu na programu "Daljnji razvoj mrežne stranice HKD-a"
 5. Izbor teme za 33. skupštinu HKD-a.
 6. Izvješće o Centru za stalno stručno usavršavanje
 7. Razno.
2. Jednoglasno su prihvaćeni zaključci s 2. sjednice Stručnog odbora održane 28. lipnja 2001. godine. Kako je tada jedan od zaključaka bio da se održi tiskovna konferencija ne samo o slučaju Korčule već i o drugim problemima u hrvatskom knjižničarstvu, predsjednica HKD-a, kolegica D. Stančin-Rošić izvijestila je da će se navedena konferencija održati prije okruglog stola "Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka", a koji je zakazan za 10. prosinac 2001. godine.
 3. Kako je na 2. sjednici Glavnog odbora potvrđena radna grupa za izmjenu Statuta u sastavu: D. Stančin-Rošić, T. Sušec, A. Belan-Simić, D. Laća-Bastić, M. Šapro-Fico

vić, A. Horvat i E. Bačić, na ovoj sjednici dogovoreno je da radna grupa nastavi s intenzivnim radom budući da je i 11. listopada 2001. godine objavljen novi Zakon o udruženju u Narodnim novinama.

4. Prihvaćen je izvještaj Uredništva web stranica HKD-a; zatražena je i financijska pomoć od Ministarstva kulture za dalji razvoj mrežne stranice. Također su priređeni zahtjevi za traženje pomagala za izradu tehničkog kostura mrežne stranice. Pripremljen je i obrazac za sekcije, komisije i radne grupe kako bi se ujednačio mrežni sadržaj. Zaključeno je da se obrazac pošalje članovima Stručnog odbora kako bi dali svoje primjedbe.
5. Zaključeno je da tema 33. skupštine HKD-a bude "Upravljanje u knjižnicama". Programski odbor razradit će podteme, vrste sudjelovanja i sl.
6. Prihvaćen je izvještaj o Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj. Voditeljica projekta M. Mihalić objasnila je sve o osnivanju, ciljevima i zadacima Centra kao i o stanju poslova i tekućim zadacima. Sjedište Centra je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, a ovaj međunarodni projekt zajednički su pripremili: Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Odsjek informacijskih znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Knjižnice grada Zagreba, Hrvatsko knjižničarsko društvo i devet knjižnica na čelu s Knjižnicom Instituta "Ruđer Bošković".

T. Sušec

Radna grupa za pokretne knjižnice

Na Okruglom stolu o putujućim knjižnicama u Hrvatskoj, 9. svibnja 2001. godine u Čakovcu, donijeta je odluka da se osnuje Radna grupa za pokretne knjižnice.

Osnivački sastanak Radne grupe za pokretne knjižnice održao se 22. studenoga 2001. godine u prostorima NSK.

Za predsjednika Radne grupe izabrana je Spomenka Petrović – voditeljica Bibliobusne službe Knjižnica grada Zagreba, a za zamjenika predsjednika, Nada Eleta – ravnateljica Gradske knjižnice "I. G. Kovačić" Karlovac, a članovi su: Ljiljana Črnjar – Gradska knjižnica Rijeka, Ljiljana Križan – Knjižnica i čitaonica Čakovec, Željko Prohaska – Narodna knjižnica "P. Preradović" Bjelovar i Ljiljana Vugrinec – Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica.

Utvrđen je plan i program rada Radne grupe za putujuće knjižnice, koji će poticati problematiku i važnost putujućih knjižnica u Hrvatskoj. Promicanje i zalaganje upotrebe i širenja pokretnih knjižnica širem Hrvatske, samo je jedan od ciljeva ove Radne grupe i predstavlja velik korak za budućnost. Putujuće knjižnice – knjižnice su budućnosti, pa je pred ovom Radnom grupom mnogo važnih ciljeva i zadataka.

J. Slobodanac

Sekcija za narodne knjižnice HKD-a tijekom 2001.

Na svom posljednjem godišnjem sastanku 21. 12. 2001. održanom u prostorijama Gradske knjižnice, Starčevićev trg 6, Zagreb, članovi Sekcije za narodne knjižnice HKD-a sumirali su svoj rad tijekom 2001. i dali smjernice Programu rada za 2002., te se dotaknuli aktualnih tema iz narodnog knjižničarstva.

Sekcija za narodne knjižnice proširena je Komisijom za dječje knjižnice, Radnom grupom za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama i Radnom grupom za pokretne knjižnice. Reaktiviran je rad Komisije za zavičajne zbirke, tako da sada Sekcija za narodne knjižnice usklađena s IFLA-inim ustrojem pokriva gotovo sve segmente narodnog knjižničarstva.

Tijekom 2001. godine Sekcija je bila izuzetno aktivna, te se uključila u rad HKD-a nizom konstruktivnih prijedloga i mišljenja, kao u Prijedlogu sustava matičnih knjižnica u RH, donošenjem Etičkog kodeksa, sudjelovanjem u međunarodnoj anketi NAPLE o stanju u narodnim knjižnicama, sudjelovanjem u radu Radne grupe koja je proučila dokumentaciju i dobila uvid u rad Knjižnice "Ivan Vidali" u Korčuli u svezi problema vezanih uz reviziju i otpis iz 1997. godine, koji su u javnosti imali kontroverznih odjeka. Sekcija je bila suorganizator već tradicionalnog Okruglog stola za pokretne knjižnice u Čakovcu, u obilježavanju Europske godine jezika, izložbom i stručnim skupom "Mnoge kulture - jedan jezik", Zagreb, te suorganizator Međunarodnog okruglog stola "Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka", uz Međunarodni dan ljudskih prava, Zagreb. Članovi Sekcije uzeli su već tradicionalno aktivno učešće u realizaciji programa Mjeseca hrvatske knjige 2001.

Za godinu 2002. Sekcija planira međunarodno savjetovanje narodnih knjižnica zemalja u tranziciji uz suorganizaciju Goethe Instituta, Francuskog Instituta, Ministarstva kulture RH, Hrvatskog knjižničarskog društva i Knjižnica grada Zagreba, te suorganizaciju i/ili sudjelovanje na Okruglom stolu za pokretne knjižnice, Bjelovar, Skupštini HKD-a u Daruvarskim toplicama, IFLA-inoj Konferenciji u Glasgowu, obilježavanje Međunarodnog dana pismenosti i Međunarodnog dana ljudskih prava, te Mjeseca hrvatske knjige 2002.

Baveći se aktualnim pitanjima narodnog knjižničarstva članovi Sekcije, na zamolbu matične djelatnice Vukovarsko-srijemske županije, razmatrali su problem Gradske knjižnice u Vukovaru, odnosno dijela njenog fonda nabavljenog za vrijeme tzv. "Krajine", koji je pretežito na ćirilici i provoden pečatima na ćirličnom pismu s natpisima nepostojeće tvorevine iz vremena okupacije tog dijela Hrvatske. Taj pečat iritira korisnike knjižnice, te je njena uprava zatražila pomoć nadležene Matične službe. Dobivši uvid u sadržaj odgovora djelatnicima knjižnice, pozvavši se na Standarde za narodne knjižnice u RH, važeći podzakonski akt i Zakonom propisano poslovanje knjižnica dato je mišljenje da se uz sporni žig (poništen ili prekršten olovkom) obvezno na sve knjige stavi važeći žig Gradske knjižnice u Vukovaru, a da se prethodno o slučaju zatraži mišljenje Hrvatskog knjižničnog vijeća.

Kako je IFLA na svojoj Konferenciji 2001. u Bostonu donijela Smjernice za narodne knjižnice, Sekcija će ih nastojati prevesti na hrvatski uz mogućnost sufinanciranja prijevoda od strane IFLA-e, kojoj je upućena odgovarajuća zamolba. Pred članovima Sekcije za narodne knjižnice HKD-a još je jedna naporna radna godina tijekom koje će, uz sve već gore navedeno nastojati aktualizirati prilog za HKD Vodič i mrežne stranice Sekcije.

Lj. Sabljak

Društvo knjižničara Slavonije i Baranje

Dana 26. rujna 2001. godine u prostoru Studijske čitaonice Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku s početkom u 10.00 sati održana je Izvanredna skupština Društva knjižničara Slavonije i Baranje. Na Skupštini se okupilo 60-ak knjižničara iz Slavonije i Baranje. U radnom dijelu Skupštine podnešen je izvještaj o radu Društva za razdoblje od 15. lipnja 2000. godine do 26. rujna 2001. godine. U izvještaju su istaknuti najznačajniji stručni skupovi u Hrvatskoj i inozemstvu kojima su pojedini članovi Društva bili nazočni u navedenom razdoblju, a posebno su istaknuti svi oni članovi koji su na pojedinim skupovima održali stručna predavanja. Na kraju radnog dijela Skupštine istaknute su Kata Ivić (voditeljica Knjižnice Ekonomskog fakulteta u Osijeku) i Silva Pavlinić (voditeljica Regionalne-m tične službe Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku i sadašnja predsjednica Društva knjižničara Slavonije i Baranje) koje je Hrvatsko knjižnično vijeće promaknulo u zvanje višeg knjižničara.

U stručnom dijelu Skupštine Marija Novak-Ištok direktorica zagrebačke tvrtke "GENDAR", koja se bavi edukacijom iz oblasti komunikologije i marketinga održala je predavanje pod nazivom: "Pridobivanje novih korisnika i održavanje zadovoljstva postojećih". Nazočni knjižničari ocijenili su predavanje vrlo korisnim i poticajnim za svoj budući rad i stručni razvoj.

Na području djelovanja DK Slavonije i Baranje, 15. listopada 2001. godine u Županji je upriličena ovogodišnja manifestacija otvorenja "Mjeseca hrvatske knjige". Gradska knjižnica u Županji ove godine slavi 140. obljetnicu postojanja i djelovanja, te je ovom prigodom proširena, obnovljena i novo-opremljena, a smještanje tako značajnog događaja, kao što je otvaranje "Mjeseca hrvatske knjige" u njene prostore, bila je prigoda da ovu knjižnicu upozna i šira hrvatska kulturna javnost. Društvo je u sklopu navedene manifestacije organiziralo tri predavanja koja su okupila velik broj knjižničnih djelatnika, kao i studenata knjižničarstva.

19. listopada 2001. predstavljena je knjiga "Sudbina knjige", svima znanog i

uvaženog Aleksandra Stipčevića. O knjizi je govorio izdavač Srećko Jelušić, dok je sam autor istaknuo brojne zanimljivosti koje, zbog uglavnom tehničkih razloga, nije uvrstio u ovu knjigu, a koje će biti tema nekog sljedećeg djela.

Predavanje pod nazivom "Strategija razvoja hrvatskih knjižnica" 25. listopada 2001. godine održala je Mirna Willer. Naglasak je stavila na računalnu tehnologiju i Internet, koji su načinili pravi boom u knjižničarstvu.

Daniela Živković predstavila je svoju knjigu "Elektronička knjiga", 8. studenog 2001. godine. Autorica je ukratko izložila razvojni put elektroničke knjige, ukazala je (i pokazala) na mogućnosti koje knjiga u novom, drugačijem obliku pruža, a i istaknula pitanja koja su novi oblici knjige i informacija stavili pred knjižničare.

Na kraju treba spomenuti da je DK Slavonije i Baranje sudjelovalo na prvom Sajmu udruga Osječko-baranjske županije koji je održan 24. studenog 2001. godine u hotelu "Mursa" u Osijeku. Sajam je organizirao Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, odnosno Centar potpore za razvoj lokalnih nevladinih organizacija iz Osijeka, a povod je bio obilježavanje Međunarodne godine volontera, na području Osječko-baranjske županije. Cilj je ovog sajma bio predstavljanje programa i aktivnosti udruga, te međusobno upoznavanje, razvijanje suradnje i pokretanje zajedničkih akcija. Društvo se uspješno predstavilo plakatom kojim je prikazan rad i aktivnosti Društva, te izlaganjem "Knjižničarstva", stručnog glasila DKSB-a, kao i drugih stručnih glasila u kojima članovi Društva surađuju.

Lj. Krpeljević

Društvo knjižničara Karlovac

Tijekom nekoliko posljednjih mjeseci Društvo knjižničara Karlovac organiziralo je veći broj predavanja, tribina i predstavljanja novih knjiga, a u organizaciji Matične službe i Društva održani su aktivni školskih knjižnica naše županije.

Obilježen je Mjesec hrvatske knjige 2001. Ovaj puta je to bilo u znaku predstavljanja pjesnika i književnika Karlovačke županije čija su djela tiskana u izdanju Gradske knjižnice "Ivan Goran

Kovačić" (Darko Plevnik, Goran Majetić, Mojca Rapo, Ana Postružnik, Igor Deme-ter). U čitaonici u Banjavčicevoj ulici održan je manji sajam knjiga koji je imao dobar odaziv.

Kako smo pozvani, kao članovi Hrvatskoga knjižničarskog društva, da promičemo načelo potpune obuhvaćenosti zajednica, uključujući i zbirke za manjinske zajednice i posebne skupine korisnika, održali smo nekoliko predavanja ističući pozitivnu ulogu knjižnice u promidžbi ljudskih prava, tolerancije i demokracije u procesu stvaranja kulture mira.

Održani su Dani slovenske knjige (čija smo matična knjižnica za njihovu manjinu u Hrvatskoj) i okrugli stol o slovenskoj knjizi. S kolegicama iz Bjelovara ostvarili smo stručni izlet u Novo Mesto i organizirali obilazak nove knjižnice.

D.-M. Gabriel

Knjižničarsko društvo Dubrovnik

Na poziv pročelnice Ureda za društvene djelatnosti Dubrovačko-neretvanske županije, predstavnice Društva (predsjednica M. Šapro-Ficović i tajnica L. Bjelokosić) bile su koncem kolovoza u jednodnevnoj posjeti novoj knjižnici na otoku Šipanu, kako bi razgovarale o načinu pomoći Društva ovoj knjižnici i njezinog mogućeg uključivanja u sustav matičnosti Dubrovačkih knjižnica.

4. listopada 2001. g. održana je druga sjednica Upravnog vijeća KDD na kojoj se dogovaralo o primjedbama na Statut KDD, radu Društva i planu za iduću godinu.

KDD je inicijator projekta obnove i uređenja knjižnice Biskupskog sjemeništa u Dubrovniku. Projekt bi se odvijao u ljetnim mjesecima iduće godine, uz pomoć studenata knjižničarstva Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Osijeku. Nositelj projekta je Grad Dubrovnik. Projekt je prijavljen na natječaj javnih potreba u kulturi Ministarstva kulture za 2002. godinu.

U organizaciji Dubrovačkih knjižnica, a na poticaj i u suradnji s Knjižničarskim društvom Dubrovnik, u Mjesecu knjige, 24. listopada 2001. Aleksandar Stipčević održao je u Salonu sa zrcalima Narodne knjižnice Dubrovnik predavanje pod naslovom "Nepotrebne knjige".

Od naših članova u stručnim skupovima sudjelovali su kolega N. Matić u

radionici o izgradnji knjižničnih zbirka (voditelj Thomas Leonhardt, USA) 5. 11. 2001. u Zagrebu, kolegica L. Bjelokosić u skupu Arhivi, knjižnice, muzeji, 28.-30. 11. u Rovinju, M. Šapro-Ficović posjetila je izložbu skupa Online meeting u Londonu, 4. - 6. 12. i sudjelovala s izlaganjem "Značenje slobodnog pristupa informacijama za korisnike narodnih knjižnica" u Okruglom stolu o slobodnom pristupu informacijama u službi kulturnog razvitka, održanom 10. prosinca 2001. u Gradskoj knjižnici u Zagrebu

D.-M. Gabriel

Knjižničarsko društvo Međimurske županije

Početak lipnja organiziran je posjet za članove Društva i sve zainteresirane u Gorišku knjižnicu "Franceta Bevka" u Novoj Gorici, gdje nam je predstavljena najmodernija knjižnica u Sloveniji, njena povijest, rad, djelatnost, mogućnosti, fond, službe i sl.

U listopadu organiziran je posjet knjižnicama u Koprivnici i Bjelovaru, za sve članove HKD MŽ te školske knjižničare, gdje nam je predstavljen rad i iskustva knjižničara Koprivnice i Bjelovara. Posebno zanimljiv je bio posjet novoj bjelovarskoj knjižnici i novouređenim prostorima Studijskog odjela te izdvojenog Dječjeg odjela.

Članovi Društva aktivno su sudjelovali u organizaciji i provedbi programa Mjeseca knjige 2001. godine. Tom prilikom organizirano je prikupljanje knjiga za knjižnicu Šenkovec. Tijekom studenog 2001. za knjižničare školskih knjižnica organizirano je predstavljanje računalnog programa CROLIST-ALADIN.

D.-M. Gabriel

Knjižničarsko društvo Rijeka

4. srpnja 2001. Knjižničarsko društvo Rijeka je održalo svoju Redovnu godišnju skupštinu na kojoj je dato izvješće o radu KDR-a, financijsko izvješće te plan i program rada za 2001./2002. godinu. Odlukom članova članarina je povećana na 80 kuna.

Društvo je organiziralo samostalno dva predavanja: jedno kolegice File Beka-

vac-Lokmer "Svaki dan naučiti nešto novo: permanentno obrazovanje knjižničara u Hrvatskoj" i drugo Verene Tipljaš o njenom stipendijskom putovanju u SAD na IFLA-inu konferenciju u Bostonu 2001.

U suorganizaciji s Gradskom knjižnicom Rijeka održano je predavanje dr. Vesne Turčin – Javne knjižnice u američkim savezanim državama New Mexico i Alaska.

U suorganizaciji sa Sveučilišnom knjižnicom Rijeka održano je predstavljanje knjige Daniele Živković "Elektronička knjiga". Knjigu su predstavili Aleksandra Horvat, Veljko Kukulj i Duško Wolf.

D.-M. Gabriel

Knjižničarsko društvo Sisačko-moslavačke županije

6. 11. 2001. održana je 2. redovna skupština Društva. Skupština je održana u prostoru knjižnice na Visokoj učiteljskoj školi u Petrinji, a bila je radna i edukativna. Podneseno je izvješće o radu Društva u posljednjih 6 mjeseci i financijsko izvješće, te su prikupljeni prijedlozi za izradu Plana i programa za 2002. U drugom dijelu Skupštine održano je predavanje i radionica na temu Promjene u UDK od 1989. do 2000., a gost-predavač bila je Lidija Jurić-Vukadin, voditeljica stručne klasifikacije u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici. Odlučeno je da Društvo uvede kao praksu ovakve radionice barem jednom godišnje, kako bi stručna klasifikacija bila prikazana segmentalno i manjim grupama zainteresiranih. Nakon toga održana je prezentacija metodički obrađenih lektirnih naslova u izdanju "Školske knjige". Gost je bila Miroslava Vučić glavna urednica Lektirnih izdanja "Školske knjige".

Mjesec hrvatske knjige obilježen je i ove godine iznimno bogatim programom u svim knjižnicama Sisačko-moslavačke županije, a ovdje ćemo spomenuti samo neke: književni susret s Goranom Tribusonom (Narodna knjižnica i čitaonica Sisač, Središnji odjel); književni susret s Sanjom Pilić i Sunčanom Škrinjarić (NKČ, Odjel Caprag); predstavljanje knjige Jadranke Klepac "Patuljci žive u kuglama" (NKČ, Dječji odjel); predstavljanje datobaze za katalogizaciju "Osman"/OSA+ u sklopu računalnog programa OSA-ISIS

(NKČ, Dječji odjel); projekcija crtanih filmova i izložba slikovnica (NK Martinška Ves); izložba kreativne radionice "Pokaži što znaš" OŠ Dvor (KČ Dvor); dani uz materko kazalište "Radoholičar" (KČ Dvor); književni susret sa Žanom Tušek (KČ Glina); predstavljanje knjige "Astrologija za potpune početnike" Zdenke Andrijić (NKČ "Ivo Kozarčanin", Hrvatska Dubica); književni susret s Julijanom Matanović (GKČ Hrvatska Kostajnica); alternativni izričaj mladih – KAOS – Kostajnička alternativna scena (GKČ Hrvatska Kostajnica); književni susret s Brankom Primorac (NKČ Jasenovac); natjecanje u pročitanim knjigama Julijane Matanović, Irene Vrkljan, Gorana Tribusona, Pavla Pavičića i Mire Gavrana – "Pročitati ste?" (KČ Kutina); predavanje o zdravoj prehrani "Fit for life" (GKČ "Ante Jagar", Novska, ogranak Lipovljani); izložba knjiga zavičajnih pisaca i literalna večer novljanskih autora (GKČ "Ante Jagar", Novska); "Hrvatska planinska književnost" – izložba i predavanje, predavač Željko Poljak (KČ Petrinja); književna tribina sa Zlatkom Krilićem (KČ Popovača); izložba keramike Vedrane Balković (KČ Popovača).

Predani su materijali za Pučki kalendar Sisačko-moslavačke županije za 2002. godinu u kojem se već drugu godinu za redom Društvo predstavlja svojim knjižnicama i čitaonicama.

D.-M. Gabriel

Društvo bibliotekara Istre

U zadnjem tromjesječju 2001. Društvo je bilo poprilično aktivno! Osim što smo organizirali svečanosti otvaranja i zatvaranja Mjeseca hrvatske knjige za Istarsku županiju i započeli trajnu suradnju s Udrugom istarskih nakladnika, bili smo i domaćini vikenda knjižničara na 7. Sajmu knjige u Istri. Krenimo redom!

Mjesec hrvatske knjige 2001. u Istri je bio posvećen istaknutom hrvatskom književniku i kulturnom djelatniku Zvani Črnji prigodom desetgodišnjice njegove smrti. Stoga smo obje svečanosti, i otvorenje i zatvaranje MHK, održali u Čakavskoj kući, u njegovom Žminju. Predstavljanje knjige Borisa Biletića "Bartuljska jabuka", prve sustavne monografije o Črnji, bio je najbolji uvod u zbivanja i dar

svima na početku druženja i susreta književnika, nakladnika i knjižničara. Nakon predstavljanja knjige, u prostoru buduće žminjske knjižnice, otvorena je izložba *10 godina istarskih nakladnika*, a potom smo svi zajedno nastavili druženje pričom o knjizi u Paladnjakima te pješačkim pohodnom freskama u crkvi sv. Agate u Vidulinima.

Ovako osmišljeno cjelodnevno druženje knjižničara i naših najbližih suradnika bio je najbolji uvod u sve aktivnosti upriličene u knjižnicama diljem Istre: preko pedeset različitih zbivanja održano je u istarskim narodnim knjižnicama tijekom MHK.

Na kraju MHK knjižničari su se ponovno okupili u Žminju na predstavljanju *Elektroničke knjige* Daniele Živković, uz autoričino izuzetno zanimljivo predavanje o elektroničkim publikacijama i nakladnicima. Nakon promocije, *zdravica za knjigoljupce* i razlog za slavlje školskim knjižničarima koji su napokon dobili računalni program za vođenje knjižnica, a da sve bude u znaku Črnje i njemu u čast, odabrali mu ime - *Zvane!*

Aktivnosti knjižničara nakon Mjeseca hrvatske knjige ne samo da nisu smanjenje već su i intenzivirane kako se bližio prosinac i još jedan Sajam knjige u Puli. Na prvih šest sajмова bili smo vjerni kupci (30% jeftinije knjige od 200 hrvatskih nakladnika) i pažljivi promatrači. Ove godine prvi puta smo aktivno uključeni.

Izazov je bio pravi – osmisлити *vikend knjižničara* tako da svi programi budu stručni i kvalitetni, ali istovremeno i zanimljivi javnosti i medijima! Nije li to marketing u knjižničarstvu? Neosporno je da su riječi knjižničar i knjižnica u deset dana trajanja sajma više puta izgovorene i napisane u raznim sredstvima javnog priopćavanja no cijele protekle godine!

Evo kako je bilo: vikend (7.-9. prosinca) je zamišljen kao susret knjižničara Hrvatske, Slovenije i Bosne i Hercegovine, a sve s ciljem da u Puli ponovno okupimo drage kolege s kojima smo nekad redovito surađivali. Željeli smo im ponuditi sadržaje kojima ćemo im pričati knjigama naše zavičajnosti i predstaviti ono najvrednije što u Istri imamo. Tako smo im pokazali Mornaričku knjižnicu, jednu od najvećih pomorskih knjižnica na Mediteranu, ususret 200. obljetnici osnutka, koja je i smještena u Domu hrvatske vojske, nekadašnjoj Mornaričkoj palači, domu austrougarskih časnika, zdanju koje

je sa svih svojih 1700m² bilo domaćin ovogodišnjem sajmu s 8000 naslova knjiga.

Glavni događaj *Vikenda* bio je Okugli stol *Zastupljenost zavičajnih nakladnika u narodnim knjižnicama Hrvatske* gdje su naši priznati stručnjaci iz redova knjižničara i nakladnika - Tatjana Aparac Jelušić, Jadranka Slobodanac, Ilija Pejić, Srećko Jelušić, Albert Goldstein, Aldo Kliman odgovarali na teško pitanje mogu li nakladnici i knjižničari zajedno preuzeti odgovornost za promicanje svih mjerila zavičajnosti? U burnu raspravu uključilo se i gledateljstvo, a sve je završilo pričom o obveznom primjerku ...i zapravo nije završilo, nastavit ćemo do godine!

Posebno nam je bilo drago što smo dragim kolegama i javnosti mogli predstaviti netom objavljenu knjigu *Bibliografiju časopisa "Istra"* autorice Marije Pettener Lorenzin kojoj je ovo već treća bibliografija zavičajne periodike. Jer, bibliografije se ne događaju slučajno niti na brzinu, a bibliografija časopisa koji za kulturnu javnost Istre znači više od časopisa, odista je svečani čin i praznik naše struke i dobre sprege sa zavičajnim nakladništvom.

Nakon druženja autora, nakladnika i knjižničara za istim stolom kada smo stavili *Knjigu na pladanj*, predstavljanja najnovijih izdanja i nakladničkih planova Istarskih nakladnika, upriličili smo, po hladnom i burovitom zimskom danu na Mediteranu, *hodnju* budućim prostorom Gradske knjižnice i čitaonice Pula. Željeli smo javnosti predstaviti mjesto dodijeljeno knjižnici nakon dugih peripetija (prisjetimo se prosvjeda protiv preseljenja knjižnice iz centra grada). Slijedi adaptacija zgrade, opremanje i useljenje u tijeku 2003. Dogodine ćemo na vikendu knjižničara sigurno nastaviti priču o prostoru koja će, nadamo se, biti sve bliže završetku.

Pozivamo Vas već sada da od 5. do 7. prosinca 2002. budete s nama na 2. *vikendu knjižničara* 8. Sajma knjige u Puli što će se održavati od 2.-12. prosinca 2002. Osim stručnih knjižničnih tema, obećajemo Vam dobru kulturološku atmosferu, brojna predstavljanja autora, nakladnika i novih knjiga, posebne programe sajma, druženja. Dođite *po knjigu u Pulu* jer Pula je postala najveće hrvatsko susretište uz knjigu.

T. Grujić

Mjesec hrvatske knjige 2001. godine – knjižnice Dubrovačko-neretvanske županije

Blato

Mjesec hrvatske knjige knjižnica Narodna knjižnica općine Blato obilježila je nizom aktivnosti za učenike srednjih i osnovnih škola. Organizirane su posjete knjižnici predškolske djece, učenika 1. i 5. razreda osnovne škole te 1. razreda srednjih škola. Učenici su upoznati s fondom i radom knjižnice. 7. 11. 2001. u knjižnici je održana priredba "Mila si nam ti jedina" u povodu 140. godišnjice smrti hrvatskog književnika i autora hrvatske himne, Antuna Mihanovića. 9. 11. održan je prigodni recital poezije učenika osnovne škole povodom 96. godina rođenja pjesnika Dragutina Tadijanovića. Od 29. 10. – 15. 11. 2001. održavala se izložba likovnih radova učenika 6. razreda osnovne škole pod nazivom "Picasso".

D. Sardelić

Cavtat

U Mjesecu knjige željela sam na drugačiji način približiti učenicima 2. razreda knjigu "Pinokio" i motivirati ih na čitanje. Prigoda je bila 175. godišnjica rođenja C. Collodia i 120 godina od objavljivanja "Pinokia". Upriličila sam sat lektire u knjižnici s ciljem približavanja sadržaja djela. Poslušali smo ulomke iz knjige o doživljajima drvenog lutka u izvedbi glumaca zagrebačkih kazališta snimljenih na audiokaseti. Pročitani smo nekoliko ulomaka, a ostalo su trebali pročitati sami. Nakon 14 dana imali smo pričaonicu u knjižnici kada su učenici pričali o zgodama i nezgodama Pinokijevim s posebnim naglaskom na onim postupcima koji imaju odgojnu vrijednost (smije li se lagati, treba li poštovati roditelje i starije, tolerancija). Nakon toga slijedilo je gledanje filma i likovna radionica u kojoj su učenici izrađivali lik Pinokia u različitim tehnikama. Projekt je trajao od 7. do 24. 11. 2001. i u njega su se uključili učenici 2. razreda Matične škole i 2.r. Područne škole Čilipi.

M. Sturica

Dubrovnik

U okviru "Mjeseca hrvatske knjige 2001." Narodna knjižnica u Dubrovniku priredila je bogat i raznovrstan program, koji je započeo 18. listopada predstavljajući prvog broja lista novinarske grupe Odjela za djecu i mladež pod nazivom "Knjiški moljac". U sklopu ciklusa "Dubrovački ženski rukopis" koji je vodila Marina Zec-Miović, priređeno je predavanje Slavica Stojan pod naslovom "Posvete ženama" i dvije književne večeri s Etom Rehak i Terezom Buonić-Gović. Aleksandar Stipčević održao je predavanje pod nazivom "Nepotrebne knjige". Za učenike od 5 do 8 razreda osnovne škole održan je kviz "Ulovi zvrčku" u kojem su sudjelovale 3 osnovne škole. Književnim susretom s Anđelkom Vuletićem kojeg je predstavila Ana Dalmatin 12. studenoga završen je ovogodišnji program Mjeseca hrvatske knjige 2001.

Tijekom ove manifestacije u Knjižnici je postavljena izložba "Krlježa u Gradu" koju je priredila Lucija Bjelokosić, a u povodu dvadesete godišnjice smrti Miroslava Krlježe.

Izuzetno lijepo likovno rješenje plakata izradili su učenici III. razreda Umjetničke škole Luke Sorokčevića, a prigodne letke izradila je sama Knjižnica.

Sva događanja redovno su najavljivana i bilježena u sredstvima javnog priopćavanja, a posebno na Radio Dubrovniku.

N. Cervelin

Korčula

U sklopu obilježavanja Mjeseca hrvatske knjige 2001. godine u naš program smo uvrstili projekt afirmacije najnovijeg Algoritmovog izdanja Harry Pottera. S obzirom da tema ovogodišnjeg Mjeseca hrvatske knjige ima naziv Knjiga i medij, a ova vrsta književnosti iznimno pogodna za multimedijско korištenje, uzeli smo lik Harry Pottera kao predložak za izučavanje stripa. Na tu temu smo organizirali nekoliko pričaonica, igraonica i likovnih radionica, što je na kraju rezultiralo zajedničkom izložbom svega što je u tim likovnim radionicama bilo urađeno.

U okviru programa za djecu predstavljena je knjiga pjesama za djecu "Magarac na doživotnoj robiji" dubrovačkog književnika Mata Jerinića.

U povodu 700. obljetnice osnutka bratovštine Svih svetih u Korčuli predavanje pod nazivom "Četiri vizitacije Crkve

Svih svetih" održao je don Božo Baničević.

Predavanje "Pisan sv. Katarine o istraživanju tradicije šovanja svete Katarine u Korčuli", održao je Sani Sardelić.

Predstavljena je knjiga "Povijest čitanja" Alberta Manguela u izdanju nakladne kuće Prometej. Živan Filippi, prevoditelj knjige sa španjolskog na hrvatski jezik, ujedno je predstavio ovu izuzetno zanimljivu knjigu.

Tijekom Mjeseca hrvatske knjige u knjižnici su se provodile dvije tradicionalne akcije: vraćanje knjiga bez naplate zakasnine i besplatno učlanjenjivanje u knjižnicu učenika prvog razreda osnovne škole.

Gradska knjižnica "Ivan Vidali" suorganizator je dvije kazališne predstave: "Ay, Carmela" (Jose Sanches Sinistera) u izvedbi Teatra Rungatino, i predstave "Kćerka kraljica svijeta", lutkarske družine Dobrissimo iz Dubrovnika.

I. Skokandić

Orebić

Posebni programom, već tradicionalno u našoj je knjižnici obilježena manifestacija Mjesec hrvatske knjige.

Kako su osnovni ciljevi ove manifestacije promicanje knjige kao temeljne društvene vrijednosti, i ove smo se godine potrudili napraviti što bolji program prilagođen našoj sredini.

1. Susret s pjesnikinjom Nedjeljkom Lupis
2. Sudjelovanje u nacionalnom kvizu za poticanje čitanja "Rastem s knjigom"
3. Likovna radionica "Izradimo Bookmarker"
4. Igrokaz "Reumatični kišobran" u izvođenju Dramske grupe knjižnice
5. Izložbe likovnih radova "Nacrtaj lektiru" učenika O. Š. "Kuna" iz Kune i O. Š. Petra Šegedina iz Orebića
6. Tematske izložbe knjiga
7. Predavanje prof. Vinicija Lupisa "Pučka književnost i plesovi 19. st. zapadnog dijela poluotoka Pelješca"
8. Akcija "Pomozite svoju knjižnicu darujući joj knjigu, video kasetu ili CD"
9. Edukativno-informativni posjet prvog razreda O. Š. Petra Šegedina i besplatan upis.

N. Tolj

Ston

Mjesna knjižnica Ston je i ove godine prigodnim programom obilježila Mjesec hrvatske knjige 2001.

Organizirani su edukativno-informativni posjeti knjižnici predškolaca i učenika nižih razreda uz prigodno predavanje o elektroničkoj knjizi pod nazivom *Upoznajte Sunčicu*.

Uz izložbu knjiga povodom 70. rođendana Nade Iveljić, u likovnoj radnici knjižnice, a u suradnji s dječjim vrtićem nastale su i dvije zanimljive izložbe - izložba bookmarkera i izložba slikovnica. Provedena je anketa "Hit knjiga u našoj knjižnici" za 2001. godinu., a u programu su bile i svakodnevne video-projeksije crtanih filmova. U suradnji sa Hrvatskom maticom iseljenika Dubrovnik od 15. 10. do 02. 11. u prostorijama knjižnice mogla se razgledati i zanimljiva izložba fotografija Vladimira Novaka o povijesti iseljene Hrvatske, koju je autor bilježio na sjevernoameričkom kontinentu kroz punih 35 godina.

S. Vuletić

Knjiški moljac

Knjiški moljac je list novinarske grupe Odjela za djecu i mlade Narodne knjižnice Dubrovnik. Ima obrazovno-zabavni karakter, a sadržaj čine razna događanja u Odjelu, prilozi o knjigama, književnicima, knjižnicama, zatim razni prilozi iz povijesti, ekologije, filma, intervjui i druge zanimljivosti, naravno, najvećim dijelom ponovo iz svijeta knjige. Tu su i zabavne stranice sa šalama, križaljka, stripom, testom, pismima čitatelja... U uredništvu je dvadesetak "novinara" uzrasta od osam do osamnaest godina s glavnom urednicom Karmelom Kortizija. Glavna i odgovorna urednica lista je djelatnica Odjela Renata Zlatković-La Gioia. Dosad su izašla dva broja, u srpnju i prosincu 2001. godine, a list je svečano promoviran u Mjesecu hrvatske knjige u Odjelu za djecu i mlade Narodne knjižnice Dubrovnik.

R. Zlatković

Otvoren dječji odjel Knjižnice i čitaonice u Grubišnom Polju

Na ljepši način proslaviti 120. obljetnicu postojanja i djelovanja Knjižnica i čitaonica u Grubišnom Polju nije mogla ni zamisliti od otvaranja u Mjesecu hrvatske knjige 8. 11. 2001. dječjeg odjela s igraonicom. Više je razloga spomenu-

toj radosti: prvo, dječji odjeli i uopće rad s djecom i odgajanje budućih korisnika, izuzetno su važan segmenat narodnog knjižničarstva, a drugo, ovaj projekat je započet pred više od deset godina, ali uvijek su se stvarale nepremostive prepreke. Sada je i taj san vrijedne knjižničarke Ljubice Lazarac, zaljubljenice u lutkarstvo i dječju kreativnost, postao stvarnost, i u lijepom, svijetlom, preuređenom prostoru, u prizemlju Centra za kulturu na 60 m² smješten je fond dječjih knjiga i slikovnica (oko 5000 sv.) te zbirka periodike i multimedijalne građe koju je moguće koristiti u čitaonici s petnaestak sjedećih mjesta. U susjednoj prostoriji je igraonica za najmlađe s vrijednom zbirkom igračaka.

Za ostvarenje projekta ponajprije zaslužno je Ministarstvo kulture izdvojivši pedeset tisuća kuna, ali ništa manja zasluga nije ni Grada Grubišno Polje, koji je prostor preuređio, te Bjelovarsko-bilogorske županije, koja je s deset tisuća kuna pomogla opremanje. Prostor je novim namještajem i suvremenom opremom (TV, video, glazbena linija, računalo) opremio Školski servis iz Zagreba.

Knjižnica, koja danas posjeduje zbirku knjiga od 15 000 sv. i učlani godišnje oko 700 članova, otvaranjem ovog odjela znatno će unaprijediti i osuvremeniti svoj rad, posebice rad s najmlađima nudeći im nove, raznovrsne, bogate i odgojne programe.

I. Pejić

Gradska knjižnica Novalja

U Novalji, na otoku Pagu, prije šest mjeseci otvorena je gradska knjižnica. Knjižnica je počela s radom 2. svibnja 2001. godine. Višegodišnja nastojanja građana Novalje i iseljenih Novljana realizirana su ove godine.

Sredstvima grada Novalje uređen je prostor od 120 m², a sredstvima Ministarstva kulture uredit će se kutak za najmlađe ljubitelje knjige. Knjižni fond je 2800 svezaka, a radi se uglavnom o donacijama. Moramo istaknuti donaciju Matice hrvatske iz Novalje koja je kupila za knjižnicu knjige u vrijednosti 10.000,00 kn. Grad Novalja je pored izdvojenih sredstava za uređenje knjižnice izdvojio i 30.000,00 kn za nabavu knjižnog fonda.

Knjižnica je za ovo kratko vrijeme postala okupljalište otočana i njihovih

gostiju. Među posjetiteljima knjižnice, ovoga ljeta bio je i naš istaknuti pisac Miro Gavran.

Knjižnica je otvorena za korisnike od 7 do 12 sati i od 15 do 18 sati.

Zahvaljujući entuzijazmu knjižničarke Jasminke Denone i razumijevanju gradskog rukovodstva knjižnica je postala središte kulturnih zbivanja.

Održani su "Književni susreti s piscima Novalje", "Dani ljekovitog bilja otočara Paga", "Fotografija i poezija" ...

Grupa mladih knjižničara O.Š. A. G. Matoš, pored rada u školskoj knjižnici surađuje i s gradskom knjižnicom.

Prioritetan zadatak za knjižnicu je izgradnja knjižnog fonda i nabava informatičke opreme.

A. Babić

Školski knjižničari Osječko-baranjske županije

U okviru rada Razvojne/matične službe Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek organizirana su i održana dva stručna aktiva za knjižničare osnovnih i srednjih škola i seminar za korisnike DOS verzije CROLIST-a.

Stručni aktiv knjižničara osnovnih škola Osječko-baranjske županije pod nazivom "Što? Kako? Zašto? u školskoj knjižnici – ciljevi, zadaće, strategije poboljšanja uvjeta" održan je 18. prosinca 2001. god. OŠ "Jagoda Truhelka" u Osijeku. Voditeljice aktiva bile su Dinka Kovačević iz OŠ "Antun Mihanović" u Slavonskom Brodu i Jasmina Lovrinčević iz Graditeljsko geodetske škole u Osijeku, koje i same rade kao školske knjižničarke. Kroz vrlo korisnu i zanimljivu radionicu voditeljice su provele 15 knjižničara osnovnih škola koji su tijekom rada u radionici mogli iskazati koliko su zadovoljni sadašnjim stanjem svoje školske knjižnice, što je to čime nisu zadovoljni u školi a čime jesu, što je to što bi oni učinili da poboljšaju rad školske knjižnice, kako bi osmislili prostor svoje knjižnice u slučaju preseljenja u neadekvatan prostor i što bi poduzeli da riješe ovakvu situaciju, a žustra se diskusija vodila oko pitanja može li kompetentan školski knjižničar kvalitetno raditi i bez bogatih fondova i idealne opreme. Tijekom radionice nastali su vrlo zanimljivi poster na kojima su školski knjižničari izrazili svoja mišljenja na sva postavljena pitanja i pokazali svoj zaista visoku kreativnost.

Stručni aktiv knjižničara srednjih škola Osječko-baranjske županije pod nazivom "Demokratski razvoj školstva i učenje na projektima" održan je u III. gimnaziji u Osijeku 19. prosinca 2001. god. Aktiv je bio podijeljen na dva dijela. U prvom dijelu voditeljice Sanja Galic, knjižničarka III. gimnazije i Mira Pašalić, pedagoginja III. gimnazije su školske knjižničare provele kroz zanimljivu radionicu pod nazivom "Predstavljanje škole". U radionici su pokazale kako se kreira jedan projekt u školi i kako se provodi od početka do kraja. Knjižničari su podijeljeni u grupe, a putem raznih zanimljivih predložaka rješavali postavljene zadatke. Nakon grupnog rada izrađeni su zajednički plakati koji su pokazali tijek provedbe projekta te bitnost suradnje školskog knjižničara i čitavog tima nastavnika i učenika u školi.

U drugom dijelu aktiva predstavljena su dva projekta III. gimnazije: "Škola kao životni prostor" – u kojem je knjižničarka Sanja Galic pokazala kako je s učenicima radila uređenje školskog dvorišta i "Tjedan renesanse" – u kojem je Nevenka Kos izložila kako je na vrlo zanimljiv način u suradnji s mnogobrojnim profesorima kroz niz predmeta u školi i sudjelovanje mnogobrojnih učenika prikazana renesansa.

S. Pavlinić

Seminar za korisnike CROLIST-a u Osijeku

Koordinatorica za CROLIST u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek Olivera Katalenac održala je seminar za korisnike DOS verzije CROLIST-a u Narodnoj tehnici i Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici u Osijeku u razdoblju od 7. do 10. siječnja 2002. god. Polaznici seminara bili su knjižničari srednjih škola Osječko-baranjske županije. U prvom dijelu seminara polaznici su upoznati s programskim paketom CROLIST, a zatim su radili na primjerima katalogizaciju (jednorazinski i višerazinski zapis) kroz samostalni praktični rad. Zadnjeg dana seminara bilo je govora o razvojnim mogućnostima CROLIST-a (UNIX verzija CROLIST-a, kooperativna katalogizacija, primjena u školskim knjižnicama). Ovaj seminar je pružio veliku pomoć u radu školskim knjižničarima u obradi građe koja se nalazi u njihovim knjižnicama i upoznao ih s mogućnostima kooperativne katalogizacije.

S. Pavlinić

Tradicijsko graditeljstvo Posavine

UO. Š. Popovača otvorena je 6. 9. 2001. godine izložba "Tradicijsko graditeljstvo Posavine" u organizaciji Ministarstva kulture i školske knjižnice.

Izložba je pobudila interes i razmišljanje o vlastitim vrijednostima.

Ponekad smo slijepi na vlastite uspjehe i bogatstva pa tražimo ista ili surrogate daleko u nekim nepoznatim krajevima i tome se divimo, pričamo o tome, uveličavamo, a ne znamo da tu blizu nas, u našoj Sisačko-moslavačkoj županiji, uz rijeke Lonju i Savu, leži neprocjenivo bogatstvo biljnog i životinjskog svijeta, tradicijske graditeljske baštine u liku starih trijemova, ograda, alata...

Djelatnici Odjela za prostorno-planske mjere zaštite kulturne baštine pri Ministarstvu kulture, arhitektica Tamara Rogić, arhitekt Bruno Diklić i načelnica Odjela Zohija Mavar pobrinuli su se zaboravu oteti upravo te trijemove i ize *vugelom hrvatskim učvršćene* i iz zelenog beskrajja prenijeti ih pomoću slike i riječi na plakate koji sada putuju ovim našim krajem od škole do škole, od knjižnice do knjižnice, otvarajući se uz moložvuče tambure i posavskog drmeša, uz interes i čuđenje djece, a i odraslih koji, zaokupljeni blagodatima civilizacije ostaju nijemi pred tom čarolijom netaknute prirode, originalnih trijemova i dvorišta zapitkujući kada će oni to sve vidjeti uživo.

Ovi revni stručnjaci spojili su svoje umijeće s materijalima službe zaštite i radovima učenika Građevinske tehničke škole iz Zagreba koji su stručnu praksu tijekom 1996. godine obavili pri Državnoj upravi za zaštitu kulture i baštine baš u selu Krapju učeći kako su gradili naši stari, kako bi, ako zatreba, mogli obnoviti ili rekonstruirati ove *ize* i prezentirati ih kao turističku atrakciju svijetu. Trebalo je, dakle, dugo kako bi se spoznale vrednote i bogatstva koja krije ova netaknuta priroda. Zadnji je trenutak da se sve poduzme kako ne bi već napola opustjela sela ostala sasvim pusta. Možda nove generacije svojim spoznajama i umijećem to ipak zaustave.

M. Bilić

Iz knjižnica Splitsko-dalmatinske županije

Makarska

Mjeseć hrvatske knjige 2001. u Gradskoj knjižnici Makarska protekao

je u znaku 85. obljetnice osnivanja Gradske biblioteke Makarska, jedine u 250 godina dugoj povijesti makarskih knjižnica čija su Pravila tiskana i sačuvana. Isto tako, sačuvan je i govor njenog bibliotekara popa Petra Kaera (izgovoren prigodom otvaranja 31. listopada 1916. godine) koji je nakon 85 godina pročitao glumac HNK Trpimir Jurkić na književnoj večeri održanoj u Art Cafeu Multimedia

Iz knjižnica Požeško-slavonske županije

Knjižnice Požeško-slavonske županije obilježile su brojnim programima, predstavljanjima knjiga, izložbama i predavanjima Mjeseć hrvatske knjige.

Gradska knjižnica i čitaonica u Požezi početkom listopada predstavila je Hrvatski leksikografski zavod (gost Vlaho Bogišić), obljetnicu smrti Miroslava Krležu i nova enciklopedijska izdanja. Požežane je oduševio i pjesničkom večeri podario u Županijskoj vijećnici pjesnik,

Provedbom plana i programa razvoja narodnih knjižnica, osobito knjižnica u ratom stradanim područjima, 5. prosinca otvoren je obnovljeni prostor Narodne knjižnice u Pakracu (dječji odjel i čitaonica) a obnovu ove knjižnice već nekoliko godina financira Ministarstvo kulture, tako da je sada Samostalna narodna knjižnica i čitaonica u Pakracu vrlo lijepo i funkcionalno uređena na 430 m² prostora koliko je do sada obnovljeno.

Dubrovčanin Luko Paljetak. Požežanka Dragica Vitas upoznala je brojne uzvanike sa svojom neobičnom knjigom "Staza mirisnih ulja".

Županijska matična služba organizirala je stručni skup knjižničara na temu "Strategija razvoja hrvatskih knjižnica", a predavač je bila Sofija Klarin iz NSK Zagreb.

Gradska knjižnica i čitaonica Požege nastavila je suradnju s vojnim nastavnim centrom u Požezi, te njihovoj knjižnici posudila više od 200 najnovijih naslova knjiga kako bi vojnici mogli kvalitetnije popuniti svoje slobodno vrijeme.

Prateći razvoj suvremenog knjižničarstva, a posebice značaj dostupnosti informacija svim svojim korisnicima u Gradskoj knjižnici i čitaonici Požege 10. 12. je otvoren INFO punkt (Internet kiosk) Ministarstva za europske integracije kao drugi u Hrvatskoj.

Knjižnica u Požezi od početka 2002. godine spremna je za automatiziranu posudbu građe, pretraživanje elektroničkog kataloga, te dostupnost svoje baze na Internetu.

B. Šimunović

u Makarskoj. Don Petar Kaer je u Makarskoj ostavio knjižnicu uređenu prema ondašnjim pravilima, sve svoje knjige i što je najvažnije – prvu pisanu povijest makarskih knjižnica.

U Mjesecu hrvatske knjige Gradska knjižnica Makarska, pod pokroviteljstvom grada Makarske obilježila je i 110. obljetnicu rođenja književnika Danka Angjelinovića, koji je rođen u Makarskoj 1891., a umro u Splitu 1964. godine. Danko Angjelinović, osim poezije, pisao je putopise, romane i uređivao je Lovračko-ribarski vjesnik, a prevodio je Shakespearea i Ariosta. “S jedrima u srcu...”, književna večer posvećena Danku Angjelinoviću, održana je, također, u Art Cafeu Multimedia, a o Danku Angjelinoviću govorila je Malfina Roglič u mirovljeni liječnik Mihovil (Miće) Marinović, koji je za vrijeme studija u Zagrebu stanovao u obitelji Angjelinović.

U želji da promoviramo knjigu i čitanje, tijekom trajanja akcije u Knjižnicu je (besplatno do kraja kalendarske godine) upisano 125 novih članova, a u suradnji s ustanovom “Biokovsko zvonice” upisane su dvije grupe predškolske djece, besplatno do polaska u školu.

Sva događanja u vezi s Mjesecom hrvatske knjige zabilježena su lokalnim sredstvima informiranja – listu “Makarsko primorje” i lokalnom radiju RMR, koji je nekoliko emisija posvetio knjizi i čitanju. To se nažalost ne može reći i za “Slobodnu Dalmaciju” u kojoj je najavljen program, ali nije objavljen ni jedan osvrt na ove događaje, premda to po svom značaju i karakteru zaslužuju.

Ž. Kuluz

Sutivan

Dana 1. rujna u Domu kulture u Sutivanu svečano je otvorena narodna knjižnica. Smještena je u lijepo uređenom prostoru, u sastavu kojega je i velika polivalentna dvorana. Knjižnica je lijepo opremljena novim tipskim i funkcionalnim namještajem, a sredstva je u cijelosti osiguralo Ministarstvo kulture RH. Knjižnica ima odjel za djecu i odrasle. Sredstva za početni knjižni fond također je osiguralo Ministarstvo kulture RH, a u prigodi otvaranja knjižnica je dobila i oko 300 naslova, uglavnom vrijedne građe. Svojom kvalitetom i brojem

(150 sv. knjiga) ističe se donacija Bože Biškupića. Za sada skroman knjižni fond od oko 600 sv. knjiga, sastoji se uglavnom od lektirnih naslova za djecu i manjeg broja beletristike za odrasle te referentne i zavičajne zbirke. Voditelj knjižnice je Frano Mlinac, koji je uz pomoć Matične službe Gradske knjižnice Marka Marulića iz Splita obavio sve poslove vezane uz uređenje knjižnice i obradu knjižnog fonda, kao i mrežne stranice knjižnice koje se nalaze na adresi www.sutivan.hr.

Budući da je općina Sutivan izuzetno turistički orjenitirana, do početka sljedeće turističke sezone planira se uvođenje Interneta i drugih multimedijских sadržaja koji bi potencijalnim korisnicima pružili kvalitetnu uslugu i pravodobnu informaciju.

Na kraju je potrebno istaknuti da je ovo peta po redu narodna knjižnica na otoku Braču, čime se ovaj otok definitivno svrstava među ona područja u Hrvatskoj koja imaju najrazvijeniju mrežu pučkog knjižničarstva, najveći broj (5) knjiga po glavi stanovnika i u postotku najveći broj korisnika (15 %) u odnosu na broj stanovnika.

V. Mihanović

Selca

Narodna knjižnica “Hrvatski sastanak” iz Selca na otoku Braču sredinom srpnja preselila se u nove lijepo uređene i opremljene prostore na 1. katu općinske zgrade, za što su sredstva dali općina Selca, Ministarstvo kulture i Ministarstvo za obnovu i razvoj. Knjižni fond sastoji se od 4.000 svezaka knjiga za djecu i odrasle, a sve poslove oko njegovog sređivanja i preseljenja obavila je Anica Štambuk.

Ovom je prigodom vrijedno napomenuti da je knjižnica sljednica slavjanske čitaonice koju je osnovalo društvo “Hrvatski sastanak” daleke 1883. godine, a u svrhu promicanja ideja narodnjačkog pokreta i kulturnog uzdizanja stanovništva Selca. Čitaonica, a potom i knjižnica, djelovale su neprekidno sve do 1943. godine, kada su do temelja izgorile u vihoru 2. svjetskog rata. Rad knjižnice obnovljen je 1947. godine i od tada sve do danas ona djeluje u okviru KUD-a “Hrvatski sastanak”.

V. Mihanović

Kaštel Lukšić

Gradska knjižnica Kaštela otvorila je svoj peti ogranak u Kaštel Lukšiću. Tako će Kaštelanima uz postojeće ogranke u Kaštel Sućurcu, Kaštel Gomilici, Kaštel Starom i Kaštel Novom knjiga postati dostupnija.

Novi ogranak nalazi se u obnovljenom dvorcu Vitturi, spomeničkom zdanju iz 16. stoljeća. U zgradi se osim knjižnice nalaze još Zavičajni muzej Kaštela, Glazbena škola, klapa Cambi, a u atriju se ljeti održavaju različite kulturne manifestacije. Knjižnica se nalazi u prizemlju dvorca, u prostorijama bivše puškarnice. I za arhitekta i za knjižničara bio je pravi izazov prilagoditi taj prostor zahtjevima struke i korisnika.

Iako je započela rad sa skromnim fondom od 1500 svezaka novokupljenih knjiga, mještani su pokazali veliko zanimanje za ovu knjižnicu. Voditeljica knjižnice je Blaženka Belas.

V. Mihanović

Omiš

Obilježavajući Mjesec hrvatske knjige u Omišu, na prigodnoj svečanosti, uz prisustvo članova Programskog odbora Mjeseca hrvatske knjige, g. A. Novakovića i gđe. D. Bastić, gradonačelnik Omiša I. Škarčić otvorio je nove i lijepo uređene prostore narodne knjižnice. Ovime je zaokruženo dvogodišnje razdoblje u kojem se knjižnica izdvojila iz sastava Centra za kulturu i ustrojila kao samostalna ustanova, na čijem je čelu, prvi put od njenog osnutka, stručna osoba, diplomirana knjižničarka Svjetlana Buljević.

Knjižnica ima kvalitetan i dobro očuvan knjižni fond od 15.000 svezaka knjiga za djecu i odrasle. U tijeku je i informatizacija knjižnice, a nadamo se i skorom zapošljavanju još jednog djelatnika kako bi knjižnica mogla raditi cijeli dan, budući da šire gradsko područje Omiša ima 15.680 stanovnika.

Već godinama, po ustaljenoj tradiciji, narodne knjižnice u Splitsko-dalmatinskoj županiji bilježe tijekom ljetnih mjeseci porast broja korisnika, što je rezultat njihove pojačane aktivnosti u tom periodu. Većina ih sudjeluje u pripremi brojnih kulturnih manifestacija kojima je

cilj promicanje kulturnog turizma. Knjižničari organiziraju u knjižnicama, na otvorenim prostorima i terasama susrete s poznatim osobama iz javnog i kulturnog života, kazališna gostovanja, izložbe, radionice, koncerte. U Supetru, Bolu, Pučišćima, Jelsi, Starom Gradu, Komiži, Visu, Grohotama (o. Šolta), Imotskom – knjižnice, odnosno knjižničari – sinonim su za “kulturno ljeto”.

Osim toga, knjižnice su obogatile svoju ponudu uvođenjem Internet usluga koje se nude korisnicima te domaćim i stranim turistima. Ovoga ljeta Internet se mogao koristiti u svim hrvatskim knjižnicama: Jelsi, Starom Gradu i Hvaru, u Supetru, Komiži, Makarskoj, Sinju i Splitu. Turisti koji najčešće dolaze u manjim grupama, traže informacije o kraju u kojem ljetuju, a dio njih tada se i učlani (mjesečna upisnina). I dok domaći gosti uglavnom posuđuju beletristiku, strani se najčešće odlučuju za razne vodiče, monografije ili novine na njihovom jeziku.

Uočena je pojava da neki od njih, očito zadovoljni uslugom koja im je pružena, pošalju ili sljedeće godine donesu osobno donaciju u knjigama, CD-ROM-ovima, CD-ima. Tako se počinju formirati zbirke knjiga i druge građe na stranim jezicima, a knjižnice postaju nezaobilazni turistički punktovi uočljivi i prepoznatljivi svojim korisnicima.

V. Mihanović

Solin

Ovogodišnji Mjesec hrvatske knjige Samostalna narodna knjižnica Solin obilježila je predstavljajući zbirku poezije za djecu “Slova iz snova” književnice Dunje Kalilić, prve knjige u vlastitoj nakladi. Bila je to, dakle, i promocija nove nakladničke cjeline Bibliotheca Salonitana i njenog zaštitnog znaka motiva “Solinjanka” čije je korištenje posebno odobrio Arheološki muzej u Zagrebu, gdje je pohranjen original. U pripremi je i druga knjiga, zbirka haiku poezije, a kao kriterij za odabir djela koje će ubuduće biti tiskana bit će, svakako, preporuka i recenzija stručnjaka, bilo da se radi o djelu koje pripada znanstvenom ili literarnom području.

K. Borković

Iz varaždinskih narodnih knjižnica

U rujnu 2001. godine Poglavarstvo Grada Varaždina donijelo je odluku o ustupanju prostora veličine 170 m² Gradskoj knjižnici i čitaonici “Metel Ožegović”. Prostor je u rubnom naselju Banfice, u Ulici Nikole Tesle 20, a u zakup se daje na pet godina uz mogućnost produljenja roka.

Građevinske radove koji su u tijeku izvodi Forma d.o.o. iz Varaždina, a prihvaćeno je idejno rješenje uređenja koje je ponudio AG studio iz Zagreba.

Dio prizemlja u kojem je ranije bila Centroprometova prodavaonica uredit će se kao mješoviti dislocirani odjel Gradske knjižnice, a u podrumskom dijelu planira se urediti spremište za stariji, manje aktivan fond Gradske knjižnice čime će se bitno rasteretiti postojeći prostori.

Početni fond budućeg ogranka izdvojit će se iz osnovnog fonda knjižnice, a u njemu će biti zastupljene slikovnice, stripovi, popularna beletristika za sve uzraste, obvezna osnovnoškolska i srednjoškolska lektira, popularna stručna literatura i publicistika, odabrane enciklopedije, leksikoni i rječnici te dnevne i tjedne novine. Djeci će biti dostupne igračke, društvene igre te odabrani CD-ROM-ovi, a bit će moguć i pristup Internetu.

Novo kulturno središte Banfice omogućit će mještanima lakšu dostupnost knjižnične građe, a umreženost dislociranih odjela korištenje knjižničnih usluga i na drugim lokacijama.

Radno vrijeme će se uskladiti s novom reorganizacijom rada, a nadamo se da će novi ogranak biti otvoren uz Dan hrvatske knjige 22. 04. 2002. godine.

J. Štimac

Iz varaždinskih školskih knjižnica

Prigodnim programom u Mjesecu hrvatske knjige 2001. uz prisustvo predstavnika Grada Varaždina i Varaždinske županije svečano je otvorena informatizirana učenička knjižnica I. osnovne škole Varaždin.

Program METEL WIN vrlo je jednostavan za korištenje i stoga je dobro prihvaćen, a knjižnično poslovanje može se obavljati u skladu s načelima knjižničarske struke.

Na isti je način u ovoj školskoj godini osuvremenila poslovanje i knjižnica IV. osnovne škole Varaždin koja je ujedno preseljena u novi prostor preuređenog školskog skloništa veličine 200 m². U tri povezane prostorije smještena je učenička knjižnica, čitaonica s bogatom referentnom zbirkom i nastavničkim fondom, a posebno je uređen prostor s pratećom opremom (TV, video, projektor...) za organizirani rad s učenicima. Svoj su kutak s velikim izborom slikovnica dobili i najmlađi učenici. S jednakim oduševljenjem u preuređenju knjižnice sudjelovali su i odrasli i djeca, a do njezinog svečanog otvorenja 21. 12. 2001. godine objavljen je poseban, tematski broj školskog lista “Riječ do riječi” posvećen knjižnici i vodič koji će olakšati snalaženje u novom prostoru.

Školska knjižnica II. osnovne škole Varaždin također je bitno poboljšala uvjete rada. Radni prostor školskog pedagoga donedavno je dijelio knjižnicu od čitaonice koje su bile povezane jedino video nadzorom. S proširenjem knjižnice na nekadašnji spremišni prostor i s preseljenjem čitaonice u susjedni razred funkcionalnim povezivanjem dobio se jedinstven prostor od 120 m² u kojem je reorganiziran knjižni fond, a daljnje uređenje još predstoji.

J. Štimac

Aktivnosti Gradske knjižnice Zadar

Da su naši korisnici, građani Zadra u javnim “milenijskim” anketama u medijima, kao i u velikoj korisničkoj anketi provedenoj u knjižnici, prepoznali knjižnicu kao kulturni događaj desetljeća, a u stručnoj javnosti kao ogledni model javnog knjižničarstva potvrdilo se u praksi 3. 1. 2001. g. kad je kroz knjižnicu u jednom danu prošlo oko 3000 korisnika. Ova zanimljivost plijenila je znatizelju svih medija, a mnogi građani su veliku posjetu uspoređivali s posjetom košarkaškoj ili nogometnoj utakmici. Ova brojnost je samo potvrda marketinške teze da dobra ponuda rađa i multiplicira potražnju.

Uz predhodno spomenutu neobičnost ne može se zaobići još riječi završetak originalne nagradne igre, a povodom Dana knjižnice. Jedan od balona sa znakom knjižnice i porukom o nagradi onom tko je donese, tko zna kako i kuda sve

25-godišnjica rada zagrebačke bibliobusne službe

Zagrebačka bibliobusna služba svečano je proslavila 25-godišnjicu svoga rada 3. prosinca 2001. godine u prostorijama Gradske knjižnice. Rad Bibliobusne službe u proteklom razdoblju prikazan je s CD-a koji je za tu priliku napravljen.

Bibliobusna služba Knjižnica grada Zagreba počela je raditi krajem 1976. g. s jednim vozilom u jednoj smjeni. Za nepunih pet godina izrasla je u suvremeno organiziranu službu s dva vozila koja rade punim kapacitetom tj. u dvije smjene. Bibliobusi danas obilaze 72 stajališta u Zagrebu, Zagrebačkoj županiji i radnim organizacijama ritmom dolazaka svakih 14 dana. Na stajalištima stoje od jednog do pet sati i članovima nude aktualan fond od 50.000 knjiga, od čega je 50 % beletristike, 30 % dječje literature i 20 % znanstvene i priručne literature.

Bibliobusna služba pokriva praznine u mreži narodnih knjižnica te ispituje potrebe za osnivanjem stacioniranih knjižnica i time je nezaobilazan čimbenik narodnog knjižničarstva.

S. Petrović

15-godišnjica Knjižnice Novi Zagreb u Travnom

Krajem prošle godine Knjižnica Novi Zagreb u Travnom koja djeluje u sastavu Knjižnica grada Zagreba svečano je obilježila 15. godišnjicu rada. To je ujedno petnaest godina djelovanja knjižnične mreže u Novom Zagrebu, koji se proteže južno od rijeke Save, a ima preko 150.000 stanovnika. Otvorenjem središnje područne knjižnice u Travnom 23. prosinca 1986. godine uspostavljena je jedinstvena knjižnična mreža s pet knjižnica. Do tada su postojale četiri knjižnice. Naime, kao prva nova knjižnica u Novom Zagrebu otvorena je 1973. godine knjižnica u Zapruđu kasnije nazvana po pjesniku Vjekoslavu Majeru. Poznata je po najvećem broju članova i frekvenciji posudbe te izvanrednoj galerijskoj djelatnosti. Istovremeno od 1959. godine postojala je Knjižnica u Remetincu. Knjižnica Vjekoslava Majera dobiva

vjetrovima nošen, doletio je do stabla blizu mađarske granice i tamo zakačen dočeka baš da dođe u ruke rođene Zadrance, koja preko svog oca koji stanuje u Zadru dobiva zasluženu nagradu.

Uz spomenutu veliku posjetu korisnika knjižnicu je u 2001. g. posjetilo više organiziranih grupa iz knjižničarske struke, kao Društvo knjižničara iz Mađarske, Slovenije, Rijeke, Dubrovnika i dr. čime se nastavlja dobra suradnja s knjižnicama, ne samo u Hrvatskoj, već i šire. Posjećivali su je ministri, veleposlanici, saborski zastupnici, poznati kulturni i javni djelatnici i razni pojedinci iz zemlje i inozemstva. Istodobno je više djelatnika knjižnice boravilo na tjednom ili višemjesečnom studijskom usavršavanju u SAD, Njemačkoj, Sloveniji i dr.

Zavidan posjet na samom početku godine najavljuvao je uspješnost i drugih aktivnosti i događanja u Gradskoj knjižnici, a ovom prilikom navode se samo najbitnije:

Nakon učestalih krađa medija i osobnih stvari korisnika instaliran je video nadzor u svim prostorima knjižnice u kojima borave korisnici. U međuvremenu nije prijavljena ni jedna krađa iz nadziranih prostora. Najveća investicija u 2001. g. svakako je više nego potrebna instalacija klima uređaja što je u iznosu od cca. milijun kuna ulog knjižnice iz vlastitih sredstava, Ministarstva kulture i sponzora. U međuvremenu uspjelo nam je za naše korisnike otvoriti "okripnicu" u kojoj se nudi i korištenje interneta. Ovaj

sadržaj upotpunjuje planirano jedinstvo, cjelovitost zamišljenog koncepta knjižnice kao multimedijalnog i multifunkcionalnog središta mediteranskog tipa, u kojem uz široku lepezu kulturne ponude zapaženo mjesto zauzima i tjelesna okripnica korisnika.

Zbog velikog kašnjenja u pripremi i realizaciji projekta NISKA, a u suradnji s predstavnicima tvrtke "UNIBIS" Zagreb, pripremljen je i predstavljen projekt integriranog knjižnično-informacijskog sustava Zadarske županije. U prvom pilot projektu umrežit će se gradska knjižnica i čitaonica Sali, na Dugom otoku, jedna knjižnica osnovne škole i gimnazije. Osnovna svrha umrežavanja jest kooperativna katalogizacija, kao racionalizacija osnovne djelatnosti knjižničara, a rezultat toga je nastanak skupnog (virtualnog) kataloga umreženih knjižnica. Istodobno je po prvi put predstavljen CROLIST na Windowsima.

I na kraju, kao najljepši božićni i novogodišnji poklon knjižnici, našem Gradu i struci dodjela je velikog parakirališta u krugu vojarnje, što je dosad bio jedini hendikep knjižnice i početak Dodiplomskog izvanrednog studija knjižničarstva na zadarskom Filozofskog fakultetu, što je rezultat dugogodišnjih napora rukovodstva Gradske knjižnice Zadar.

I. Pehar

1984. godine ogranak u Slobostini gdje se obrađivao knjižni fond za buduću središnjicu. Godine 1985. došlo je do prvog udruživanja jedne neintegrirane zagrebačke Knjižnice Novi Zagreb – Remetinec u sustav Knjižnica grada Zagreba. Iste godine uređuje se ogranak Dugave, a 1986. dolazi do preuređenja Knjižnice Savski Gaj (bivše Knjižnice Remetinec). Za petu najveću knjižnicu je tadašnji USIZ kulture grada Zagreba otkupio prostor u Travnom 1. rujna 1979. godine. Radi zabrane investija u neprivrednoj djelatnosti nije se moglo prići finalizaciji prostora sedam godina. U međuvremenu su djelovale četiri knjižnice, a otvorenjem najveće središnje područne knjižnice Novi Zagreb u Travnom profunkcionirala je novozagrebačka knjižnična mreža sa središnjicom i 4 ogranka s ukupno 900 m². Krajem 2001. godine Knjižnica Novi Zagreb ima ukupno 131.532 sveska, 26.197 aktivnih članova i posudbu od 316.507 knjiga, te je ostvareno 1.296 pedagoško-animatorskih akcija kojima je obuhvaćeno 13.908 djece i mladih.

Knjižnica Novi Zagreb u Travnom kao središnja područna knjižnica nedovoljna je po veličini od svega 360 m zato jer se tu nalazi i služba nabave i obrade knjiga za svih 5 knjižnica. U njoj je i centralni depo kao i čitaonica za dnevni i tjedni tisak. Uz zadovoljavanje potreba korisnika pružajući informacije i knjige ostvarivao se tijekom petnaest godina raznovrstan program za djecu i odrasle članove. Posebno su poznati tradicionalni "Susreti glagoljaša u Travnom" koji su se sastojali od tribina, predavanja, promocija knjiga i prvih tečajeva glagoljice u Hrvatskoj koji su se odvijali desetak godina, te brojnih izložbi knjiga i likovnih izložbi pa je čak uspostavljena suradnja s Gradskom knjižnicom i čitaonicom Pula.

Posljednju godinu uspješno se provodi projekt "Susret i doživljaj u Knjižnici" za djecu i mlade s posebnim potrebama i za slijepe i slabovidne učenike (26 priredbi) u suradnji s Institutom otvoreno društvo.

Na prigodnoj izložbi fotografija i dokumentacijske građe u povodu petnaestogodišnjice rada knjižnice prikazan je izbor kataloga, pozivnica i fotografija najznačajnijih izložbi.

Na tribinama i promocijama sudjelovali su najpoznatiji naši književnici, pa smo tako proslavili 93. rođendan Dragutina Tadijanovića, a izložbom slika 76. rođendan Vesne Parun i književnim su-

sretom pedesetu knjigu književnika Pavla Pavličića. Posebno je postavljena izložba naše zbirke knjiga s posvetama autora "koji su bili naši gosti", a izložba završava knjigom Mira Gavrana uz čestitku za 15. rođendan.

Na prigodnoj svečanosti 14. prosinca 2001. nastupila je dramska umjetnica Nada Klašterka i violončelistica Iva Vrbanić, a stotinjak uzvanika i kolegica u predbožićnom ozračju zaželjelo je skoro preuređenje naše knjižnice.

Nažalost noću 19. prosinca došlo je do poplave (puknuća ventila vode) pa je knjižnica poplavljena i zatvorena radi sanacije štete i priprema za planirano preuređenje.

N. Potežica

Besplatni internet za sve

Pravo na informaciju uz Dan ljudskih prava

Pod nazivom "Besplatni internet za sve" započela je krajem 2001. godine realizacija istoimenog projekta u Knjižnici Medveščak u Zagrebu. Projekt se provodi uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Pristup internetu u narodnim knjižnicama zemalja razvijenog knjižničarstva, uobičajena je usluga. Knjižnica Medveščak je posljednjih godina omogućila svojim članovima pristup internetu. Odrasli su ovu uslugu plaćali koristeći računalo pola sata dnevno, a za mladež, koja se internetom koristila u okviru posebnog programa "Idi pa vidi", sve je bilo besplatno.

Posebnost projekta "Besplatni internet za sve" nije samo u tome što korisnici više ne plaćaju pola sata korištenja internetom već i u tome što je on namijenjen i dostupan uistinu svim građanima.

Obavljene su pripreme za početak realizacije projekta. Nabavljena su dva računala (u prostoru slobodnog pristupa), izrađeni su promidžbeni materijali (plakati i obavijesti), te pripremljena anketa koja se (anonimno) ispunjava pri svakom korištenju. "Besplatni internet za sve" započeo je s radom 10. prosinca, u povodu Dana ljudskih prava. Stoga promidžbeni materijali sadrže tri bitne poruke. Prva je ona kojom se željela privući pažnja potencijalnih korisnika: *Internet Caffe nije jer kave (još) nema, ali internet jest i to besplatan za sve!* Druga je poruka podsećanja na ljudska prava:

Vaše je pravo:

- slobodan pristup informacijama
- učenje tijekom cijelog života
- sudjelovanje u globalnoj zajednici

Naša je obveza kao narodne knjižnice omogućiti Vam da svoja prava ostvarite!

Treća poruka na promidžbenim materijalima odnosi se na konkretnu uslugu koja se nudi:

Stoga Vam nudimo:

- dva računala
- pola sata besplatnog korištenja internetom
- edukaciju za korištenje
- trenutnu pomoć za osnovno snalaženje.

Da je nova usluga izazvala veliku pozornost govore podaci o korištenju. Naime, svaki korisnik prije pristupanja računalu ispunjava kratku anketu i u posebni "dnevnik interneta" upisuje vrijeme koje provodi uz računalo. Svojim potpisom potvrđuje da prihvaća pravila o korištenju interneta. Ona se uglavnom odnose na zabranu instaliranja programa ili ometanja privatnosti drugih. Uz pravila su navedene i upute kako izbrisati "povijest" svojega boravka na internetu i zadržati anonimnost.

Tijekom 15 radnih dana u prosincu bilo je ispunjeno 189 anketa. Praksa je pokazala da se i anketa morala mijenjati i prilagođavati s obzirom na prvobitne zabune glede obrazovnog i radnog statusa korisnika.

Tijekom prosinca od 189 korištenja internetom, u 23% slučajeva to su bile osobe mlađe od 20 godina, u 51% oni u dobi od 21 do 30 godina, 23% u dobi od 31 do 50 godina, a stariji od 50 godina u 3% slučajeva. Nešto više internetom su se koristili muškarci (53%) nego žene (47%). Najviše je bilo onih s višom ili visokom stručnom spremom, zatim sa srednjom i studenata, a najmanje onih sa znanstvenim stupnjem (3%) i nižom spremom (svega dva korištenja). Zanimljivo je da su u 25% slučajeva korisnici bili nezaposleni, a u 23% zaposleni. Internet se najčešće koristio za "pretraživanje raznih informacija" i elektroničku poštu, zatim za "pretraživanje edukativnih sadržaja" i nešto manje "pretraživanje zabavnih sadržaja" te najmanje za brbljaonicu, traženje zaposlenja, slanje SMS poruka i sl. Internetom su se koristili više oni koji nisu članovi knjižnice (50,26%) nego članovi (49,74%).

Interes za "Besplatni internet za sve" stalno raste i korisnika je sve više. Već tijekom siječnja ove godine u 26 radnih

dana zabilježeno je 410 korištenja internetom. Pojavljuje se i sve više stranih državljana, gostiju Zagreba, koji pokazuju zadovoljstvo, jer uslugu na koju su navikli u svojim zemljama, nalaze i u Hrvatskoj.

Iako su ovo samo prvi pokazatelji o korištenju "Besplatnog interneta za sve", oni daju dobro polazište za daljnje osmišljavanje ove usluge, koja u knjižnicu dovodi znatan broj ljudi koji u nju inače vjerojatno i ne bi zalazili.

I. Stričević

Akcija "Za zatvorenike" – prikupljanje knjiga za kaznene ustanove

Hrvatski helsinški odbor u suradnji s Alternativnom tvornicom kulture (ATAACK) već nekoliko mjeseci provodi humanitarnu akciju pod nazivom "Za zatvorenike", pomoći kažnjenicima hrvatskih kaznenih zavoda knjigama i drugim kulturnim sadržajima.

Do sada se prikupilo oko tisuću knjiga ljubaznošću pojedinih knjižnica i nakladničkih kuća te su uručene Kaznenom zavodu Lepoglava uz večer čitanja vlastitih tekstova grupe hrvatskih književnika.

Kako se knjigama misli pomoći i druge kaznene zavode (naravno one za maloljetnike i žene), od velike pomoći bilo bi uključivanje knjižnica u humanitarnu akciju prikupljanjem knjiga. HKD podržava ovu inicijativu kao jedan od pravih načina da se ljudima koji žive unutar zakonskih sankcija omogući lakše uključivanje u društvo nakon izdržavanja kazne.

Za sve dodatne informacije može se javiti gospodinu Bojanu Munjinu (pomoćniku direktora za civilno društvo) u Hrvatskom helsinškom odboru za ljudska prava (HHO, Ilica 15/III, 10000 Zagreb, tel. 01/4812-322, fax. 01/4812-324, e-mail: hho@zg.tel.hr web: www.open.hr/com/hho).

D.-M. Gabriel

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara

Za hrvatske knjižničare 2002. godina je posebno značajna, jer smo prvi puta gotovo nakon dvadesetak godina nastojanja brojnih knjižničara u Republici Hrvatskoj, uspjeli organizirati Centar za stalno stručno usavršavanje. Rad Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj u 2002. godini sufinancirati će Institut Otvoreno Društvo iz Budimpešte, kao dio svojega Informacijskog programa.

Centar je zamišljen kao organizacijsko i administrativno središte stalnog stručnog usavršavanja knjižničara i informacijskih stručnjaka, s ciljem organiziranja, sustavnog održavanja, istraživanja i promicanja ideje stalnog stručnog usavršavanja.

Inicijativa za stvaranje Centra potekla je od Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Knjižnica grada Zagreba, Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Hrvatskoga knjižničarskog društva.

Rad Centra koordinira stručno tijelo – Odbor Centra, čije članove predlažu i imenuju osnivači. Odbor broji osam članova, a njihov je mandat dvije godine. Programski odbor donosi godišnji plan edukativnih aktivnosti, planira razvoj programa stalnog stručnog usavršavanja i potiče suradnju sa drugim sličnim organizacijama.

S radošću očekujemo početak svih akcija, koje započinju u veljači 2002. godine. Strukturu ponuđenog programa čini sedam tematskih modula, koji uključuju predavanja, vježbe, radionice i prezentacije.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu organizirat će u svojim prostorima najveći dio programa, a dio će se odvijati u Gradskoj knjižnici u Zagrebu, na Filozofskom fakultetu

u Zagrebu i Studentskom centru u Zagrebu. Po potrebi, edukacija će se održavati i u drugim gradovima u Hrvatskoj.

Izvođenje programa plod je suradnje brojnih stručnjaka iz knjižničarstva i informacijskih znanosti sa Sveučilišnim računskim centrom iz Zagreba i stručnjacima iz inozemstva.

Centar će tiskati godišnju brošuru, kvartalno objavljivati raspored predavanja s prijavnicom u Novosti i održavati mrežne stranice također s godišnjim programom na adresi: <http://www.nsk.hr/cssu>.

Nadamo se da će Vam ponuđeni program biti zanimljiv i koristan za svakodnevni rad. Također očekujemo Vaše sugestije koje će nam pomoći u poboljšanju programa, po potrebi pripremi novih.

Želimo da ovaj program zaživi u Vašom svakodnevnom potrebom za usavršavanjem u našoj vrlo dinamičnoj i plemenitoj struci.

Pozivamo Vas da nam se pridružite!

*Voditelj projekta
mr. sc. Marina Mihalić
v.d. ravnateljica
Razdjela nacionalna knjižnica*

Na sljedeće dvije stranice donosimo raspored predavanja Centra za prvih sedam mjeseci 2002. godine, te obrazac za prijavu pohađanja tečajeva.

Dodatne obavijesti možete pronaći na web adresi: www.nsk.hr/cssu ili na telefonu: 01/6164-386.

**RASPORED TEČAJEVA
veljača - srpanj 2002.****VELJAČA 2002.**

Datum	Predavanja, seminari, radionice ...	
06.02.	Podučavanje predavača, radionica	(6 sati)
07.02.	Podučavanje predavača	(6 sati)
08.02.	Podučavanje predavača	(6 sati)
09.02.	Podučavanje predavača	(6 sati)
13.02.	V.1. Bibliografska kontrola omeđenih publikacija	(6 sati)
14.02.	V.2. Bibliografska kontrola periodičkih publikacija	(6 sati)
19.02.	V.3. Bibliografska kontrola i vođenje kartografske građe	(6 sati)
20.02.	V.4. Bibliografska kontrola i vođenje grafičke građe	(6 sati)
21.02.	V.5. Obrada i vođenje glazbene zbirke	(6 sati)
26.02.	IV.5. Glazbena zbirka	(4 sata)
27.02.	V.8. Obrada starih knjiga	(6 sati)
28.02.	II.5. Zaštita knjižnične građe	(4 sata)

OŽUJAK 2002.

Datum	Predavanja, seminari, radionice ...	
04.03.	IX.1. Uvod u elektroničko nakladništvo	(4 sata)
05.03.	V.7. Bibliografska kontrola elektroničkih izvora	(6 sati)
06.03.	V.12. Predmetno označivanje i pretraživanje	(6 sati)
07.03.	VI.1. Pretraživanje Interneta za početnike	(4 sata)
12.03.	V.13. Metapodaci	(6 sati)
13.03.	VI.3. Elektroničke serijske publikacije	(4 sata)
14.03.	V.9. Obrada i indeksiranje članaka	(6 sati)
19.03.	II.4. Knjižnična statistika i istraživanje	(5 sati)
20.03.	II.1. Vrednovanje knjižničnih i informacijskih službi i usluga	(4 sata)
21.03.	II.2. Marketing u knjižnicama	(4 sata)
27.03.	VII.4. CICIBAN – seminar za školske knjižničare	(5 sati)
28.03.	V.6. Obrada i vođenje zbirki u školskim knjižnicama	(5 sati)

TRAVANJ 2002.

Datum	Predavanja, seminari, radionice ...	
02.04.	IV.2. Izgradnja digitalnih zbirki	(4 sata)
03.04.	III.2. Vrednovanje mrežnih izvora – biomedicina	(4 sata)
10.04.	II.3. Automatizacija knjižnica	(5 sati)
11.04.	VI.2. Pretraživanje Interneta za napredne korisnike	(4 sata)
16.04.	III.3. Vrednovanje internetskih informacija	(4 sata)
17.04.	III.2. Vrednovanje mrežnih izvora – inženjerstvo	(4 sata)
18.04.	II.6. Rad s korisnicima: metode i tehnike	(5 sati)
23.04.	IV.3. Multimediji na dječjim odjelima	(6 sati)
24.04.	II.8. Korisničke službe i usluge za djecu	(6 sati)
25.04.	II.7. Knjižnične službe i usluge za mladež	(4 sata)

SVIBANJ 2002.

Datum	Predavanja, seminari, radionice ...	
07.05.	V.1. Bibliografska kontrola omeđenih publikacija	(6 sati)
08.05.	V.11. Promjene i dodaci UDK tablicama (1990-1998)	(6 sati)
09.05.	VI.4. Pretraživanje online baza podataka	(6 sati)
14.05.	VI.5. Pretraživanje mrežnih baza podataka	(4 sata)
15.05.	III.2. Vrednovanje mrežnih izvora – društvene znanosti	(4 sata)
16.05.	V.2. Bibliografska kontrola periodičkih publikacija	(6 sati)
21.05.	V.9. Obrada i indeksiranje članaka	(6 sati)
22.05.	V.12. Predmetno označivanje i pretraživanje	(6 sati)
23.05.	IV.6. Službene publikacije	(4 sata)

LIPANJ 2002.

Datum	Predavanja, seminari, radionice ...	
04.06.	I.1. Slobodan pristup informacijama	(5 sati)
05.06.	I.2. Zakonodavstvo i ugovori	(5 sati)
06.06.	IV.4. Zavičajna zbirka	(4 sata)
11.06.	V.8. Obrada starih knjiga	(6 sati)
12.06.	II.5. Zaštita knjižnične građe	(4 sata)
13.06.	IV.3. Multimediji na dječjim odjelima	(6 sati)
18.06.	V.7. Bibliografska kontrola elektroničkih izvora	(6 sati)
19.06.	V.13. Metapodaci	(6 sati)
20.06.	VII.2. Baze podataka	(6 sati)
25.06.	VII.1. OPAC	(4 sata)
26.06.	VII.3. Pretraživanje baza podataka na CD-ROM-u	(5 sati)
27.06.	VI.5. Pretraživanje mrežnih baza podataka	(4 sata)

SRPANJ 2002.

Datum	Predavanja, seminari, radionice ...	
02.07.	II.4. Knjižnična statistika i istraživanje	(5 sati)
03.07.	II.1. Vrednovanje knjižničnih i info službi i usluga	(4 sata)
05.07.	II.2. Marketing u knjižnicama	(4 sata)

PRIJAVA NA TEČAJEVE

Na svaki od predloženih tečajeva morate se *pismeno* prijaviti. Za prijavu molimo koristite otisnute prijavnice na kraju Programa. Ispunjene prijavnice pošaljite na adresu Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Centar za stalno stručno usavršavanje, Hrvatske bratske zajednice 4, p.p. 550, 10000 ZAGREB, ili faksom 616-4186. Prijavnica za tečaj dostupna je i na mrežnim stranicama <http://www.nsk.hr/cssu>.

- Tečajevi će se održati ukoliko se za pojedini termin prijavi deset polaznika.
- Za programe koji se održavaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, u elektroničkoj učionici, može se prijaviti 16 polaznika, a na tečajeve SRCE-a 14 polaznika.
- Molimo Vas da se na tečajeve prijavite *najkasnije* tjedan dana unaprijed.

- Ukoliko je termin već zauzet, obavijestit ćemo Vas o našem slijedećem terminu.
- Molimo također da eventualne objave najavite pismeno *najkasnije* tjedan dana prije početka, kako bi mogli jamčiti povrat kotizacije.
- U slučaju spriječenosti iz opravdanog razloga, uplaćena kotizacija vrijedi za neki drugi tečaj.

KOTIZACIJA

U programu je naveden iznos kotizacije za svaki tečaj. Kotizaciju uplaćuju polaznici ili ustanove na žiro račun Nacionalne i sveučilišne knjižnice 30102-603-3504 m.br. 3205363 s naznakom "Centar za stručno usavršavanje" s oznakom broja tečaja. (Primjer: I.1. ili VI.1.)

Kotizaciju molimo uplatiti nakon primitka računa.

**CENTAR ZA STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE
Obrazac za prijavu**

Poslati na adresu: NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA
Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara
Hrvatske bratske zajednice 4, p.p. 550
10000 ZAGREB

ili **faksirati na broj:** 616-4186

Prijavljujem:

Predavanje: (šifra tečaja)

Naslov predavanja:

Datum tečaja: / / Cijena kotizacije: kn

Podaci o polazniku:

Ime i prezime:

Naziv radnog mjesta:

Odjel:

Naziv ustanove:

Adresa:

Pošanski broj:

Tel:

Faks:

Email:

WWW:

Potpis polaznika:

Potpis odgovorne osobe:

Pečat

Datum prijave: / /

Naziv ustanove (ili ime prezime pojedinca) na koju se šalje račun:

Adresa:

Pošanski broj:

JMBG :

Svi tečajevi trebaju se prijaviti i odjaviti pismenim putem. Prijave i objave telefonom ili elektroničkom poštom ne primamo. Mjesto održavanja: u programu su navedena mjesta održavanja svih predavanja, vježbi i radionica

Otkazivanje prijave: Obavijest o otkazivanju predbilježbe mora biti zaprimljena najmanje tjedan dana prije početka predavanja. (Moguća je zamjena polaznika, ali samo ukoliko je obavijest o zamjeni polaznika zaprimljena najmanje tjedan dana prije početka predavanja.)

Skupština Hrvatskoga čitateljskog društva

Hrvatsko čitateljsko društvo (u daljem tekstu HČD) i ove je godine svečano proslavilo Međunarodni dan pismenosti 8. rujna. Kao nacionalna podružnica Međunarodne čitateljske udruge (International Reading Association) HČD se uključilo u globalna nastojanja koja promiču važnost pismenosti, potiču i unapređuju kvalitetu pismenosti u životu pojedinca i društva. Ove godine je HČD imalo i svečarski karakter jer je proslavljalo desetogodišnjicu prvih poticaja svoga djelovanja, kao i dodijelu Europske nagrade za inovativne projekte u promicanju čitanja koju je dodijelio Europski komitet Međunarodne čitateljske udruge za istraživački projekt "Biblioterapija za ozdravljenje ratnih trauma kod djece i mladih – hrvatska iskustva" čiji su autori Arpad Barath i Ljiljana Sabljak. Ova vrijedna i značajna nagrada uručena je našim autorima na 12. europskoj konferenciji o čitanju u Dublinu, u srpnju ove godine.

Organiziravši 6. godišnju skupštinu u Gradskoj knjižnici u Zagrebu 7. rujna ove godine, Hrvatsko čitateljsko društvo nije iznevjerilo dosadašnju dobru tradiciju da pored radnog dijela skupštine brojnim sudionicima organizira i popratni stručni dio u vidu predavanja i izložbe. U radnom dijelu izložena su izvješća o radu za 2000. g. i prvo polugodište 2001. g., izbor predsjedništva i drugih tijela, te program rada za 2002. g. Upravni odbor HČD-a je predložio, a članovi skupštine prihvatili, prijedlog da se dosadašnjem predsjedništvu povjeri još jedan mandat uz obrazloženje da su svojim djelovanjem potvrdili dobar rad, svojom educiranošću na međunarodnim skupovima za voditelje radionica naučili kako se najbolje provode takvi programi pa bi započete aktivnosti u poticanju i promoviranju čitanja i pismenosti trebali završiti. Stoga, samo podsjećamo da je Dijana Sabolović-Krajina, predsjednica a sjedište HČD-a je i dalje u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" u Koprivnici, Zrinski trg 6; dopredsjednice su Lj. Sabljak i I. Stričević, a tajnica L. Bučević-Sanvincenti. Blagajnica, članovi Upravnog i Nadzornog odbora te predstavnici 12 ogranaka diljem Hrvatske ostali su također isti. Predsjedništvo je uvjerenja da treba još i više raditi, makar je puno toga već učinjeno što će se iz daljeg izvješća i potvrditi. Hrvatsko čitateljsko društvo i ovom prilikom poziva sve zainteresirane da se uključe u stručne programe HČD-a i Europskog komiteta IRA-e, na adresu sjedišta.

Izvješće o radu je ukazalo da je HČD u proteklom vremenskom periodu vrlo intenzivno obavljalo sve zacrtane planove i programe. U nakladničkoj djelatnosti objavljena su tri glasila "Hrčak" koja su raspacana svim članovima, udrugama, institucijama, učilištima i ministarstvima s kojima HČD uspješno surađuje.

U Hrvatskoj je održano nekoliko stručnih skupova. Da podsjetimo, 5. godišnja skupština održana je u Osijeku u ožujku 2000. g. i tom prigodom održano je stručno savjetovanje "Suradnja škola i knjižnica u odgajanju čitatelja". Predavači plenarnog dijela savjetovanja bili su Dragutin Rosandić, Irena Vodopija i Loris Bučević-Sanvincenti. Niz radionica, koje su zatim slijedile, vodilo je nekoliko knjižničarki i nastavnica. U Zagrebu je u prosincu iste godine održan Međunarodni seminar "Literacy, European Perspectives", a predavači su bili ugledni članovi Europskog komiteta Međunarodne čitateljske udruge iz Velike Britanije, Švedske, Norveške, Islanda, Estonije, Bugar-

ske i Izraela. Predavanja s tog seminara prevedena su s engleskog na hrvatski jezik i u pripremi su za objavljivanje zbornika.

Mnogo aktivnih članova Hrvatskoga čitateljskog društva sudjelovalo je na stručnim skupovima u inozemstvu. Članice iz Križevaca i Bjelovara, M. Janeš-Žulj i I. Kranjec, sudjelovale su na Srednjoeuropskoj konferenciji o čitanju "Unity and Diversity in Literacy Development" u Bratislavi u srpnju 2000. g. D. Sabolović-Krajina sudjelovala je na sastancima Europskog komiteta IRA-e u Turku, Finska u kolovozu 2000. g. i u Ljubljani u prosincu iste godine. Prilikom boravka u Turku prisustvovala je Europskom seminaru o čitanju "Schools Where Literacy Thrives". L. Bučević-Sanvincenti je prisustvovala Europskom seminaru o čitanju u Ljubljani u prosincu 2000. g. Sedam članova HČD-a sudjelovalo je na 12. europskoj konferenciji o čitanju u Dublinu (na kojoj je uručena nagrada našim dobitnicima), a od toga četiri s predavanjima – A. Barath, Lj. Sabljak, D. Sabolović-Krajina i L. Bučević-Sanvincenti. D. Sabolović-Krajina sudjelovala je na sastanku Europskog komiteta u Dublinu, koji je prethodio konferenciji. Također je, zajedno s I. Stričević prisustvovala Međunarodnoj konferenciji za voditelje nacionalnih čitateljskih društava (International Leadership Conference) u Restonu, Virginia, SAD, u kolovozu ove godine.

Hrvatsko čitateljsko društvo je nastojalo senzibilizirati i upoznati stručnu i najširu javnost s novim tendencijama na ovom području napisima u sredstvima javnog priopćavanja, tisku i stručnim časopisima, sudjelovanjem u radioemisijama i TV programima posvećenim čitanju i pismenosti, držanjem predavanja (Okrugli stol "Nove tendencije u nastavi hrvatskoga jezika" u sklopu Lovrakovih dana u V. Grđevcu predavanje održala D. Sabolović-Krajina, L. Bučević-Sanvincenti održala nekoliko predavanja školskim knjižničarima osnovnih i srednjih škola), obilježavanjem Međunarodnog dana pismenosti i dr.

U proteklom razdoblju Hrvatsko čitateljsko društvo je intenzivno radilo na širenju članstva. U 2000. g. je imalo 94 člana (35 kolektivna, 59 individualna), a krajem lipnja 2001. g. 144 člana (44 kolektivna, 100 individualna). Također je nastavljena suradnja sa srodnim stručnim udrugama, Katedrom za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom, Ministarstvom kulture RH, Ministarstvom prosvjete i športa RH, mnogim nakladnicima i drugim subjektima.

Jedan od važnih zadataka Hrvatskoga čitateljskog društva je obavješćivanje članova o stipendijama i međunarodnim skupovima, projektima i programima koji je polučio dobre rezultate uključivanjem u Europski program razmjene stručnjaka. Sonja Tošić-Grlač iz Čakovca je u travnju 2001. g. tjedan dana provela u St Johan's Collegu u Cambridgeu u Velikoj Britaniji.

Popratni stručni dio ove godine je organiziran u suradnji s Goethe Institutom Zagreb povodom 2001. godine – Međunarodne godine dijaloga među civilizacijama i Europske godine jezika. Dogovoreno je prigodno predavanje i izložba vezana uz temu. Voditeljica knjižnice Goethe Instituta Zagreb Susanne Teichmann održala je izlaganje "Multilingvalni knjižni fondovi i projekti vezani uz multikulturalne knjižnične aktivnosti u njemačkim narodnim knjižnicama". U njemu je izložila paradigmu "socijalnog knjižničarskoga rada", ideju da su knjižnice za sve građane jednog grada, a ne samo za tradicionalnu čitalačku publiku. Nadalje je obrazložila što strani radnici, iseljenici, izbjeglice i drugi mogu očekivati od knjižnice te koje usluge se za njih

razvijaju. Upoznala je slušateljstvo sa suvremenim trendovima i uzrocima promjena položaja njemačkih knjižnica na primjerima knjižnica u gradovima Berlinu i Hamburgu, te o fondovima lijepe književnosti na hrvatskom jeziku u njemačkim narodnim knjižnicama. Gospođa Teichmann je na kraju zaključila, da su njemački knjižničari postavili za cilj da budu most koji će spajati i poticati razmjenu među jezicima, kulturama i narodima.

Kao potvrdu ovim nastojanjima, u prostorima Gradske knjižnice postavljena je vrlo zapažena izložba pod nazivom "Mnoge kulture – jedan jezik" koja je predstavljena fotografijama i knjigama dobitnika nagrade "Adelbert von Chamisso" za suvremenu njemačku književnost od 1985. do 2001. g. Ovom nagradom nagrađuju se književna djela autora koji porijeklom nisu s njemačkog jezičnog područja, potječu iz useljeničke obitelji ili su naučili njemački jezik u nenjemačkom jezičnom i kulturnom prostoru, ali čija djela svojim temama pripadaju književnosti njemačkoga govornog područja. Među dobitnicima su dva autora koja upoznaje i naša javnost. Na otvorenju izložbe Jose F.A. Oliver, čitao je svoja djela vrlo inspirativno i proživljeno uz zvukove svoje gitare. Zatvaranje izložbe predviđeno je nastupom Marjana Nakića koji će čitati svoje radove na tribini "Književni petak" 5. listopada. Dobitnici ove nagrade potvrdili su svojom izrazitom individualnošću, ali i zastupljenošću u svakoj antologiji suvremene njemačke književnosti da su živi primjer dijaloga među kulturama.

L. Bučević-Sanvincenti

IFLA-ina konferencija u Glasgowu 2002. godine

Najveći škotski grad Glasgow ugostit će u kolovozu ove godine knjižničare iz cijelog svijeta na redovitoj godišnjoj IFLA-inoj konferenciji. Tema Konferencije "Knjižnice za život: demokracija, različitost, isporuka" pokriva široko područje današnjeg knjižničarstva koje, djelujući u globalnoj zajednici i promičući demokratske tijekove suvremenog društva, brine o pristupu svakog građanina informacijama i uslugama knjižnica različitih vrsta.

Uz već uobičajen tjedni raspored sastanaka IFLA-inih sekcija, odjela i programa, te redovitu međunarodnu izložbu knjižničnih materijala i programa na različitim medijima, pripremaju se i brojna posebna zbivanja, koja će zasigurno obilježiti ovogodišnju konferenciju. Tako *Sekcija za pokretne knjižnice* priprema najveću ikada održanu izložbu pokretnih knjižnica (u vozilima, čamcima, na devama...), a *Sekcija knjižnica za djecu i mladež* priprema maraton čiji će prihodi ići u korist IFLA/UNESCO projekta "Books for all".

68. IFLA-ina konferencija će se održati od 18. do 24. kolovoza, a sve informacije mogu se pronaći na mrežnim stranicama koje se iz dana u dan nadopunjuju i mijenjaju: www.ifla.org/IV/ifla68.

I. Stričević

Hrvatsko knjižnično vijeće

Hrvatsko knjižnično vijeće

Devetnaesta sjednica Hrvatskoga knjižničnog vijeća održana je 13. rujna 2001. g. Na dnevnom je redu bila rasprava o Prijedlogu sustava matičnih knjižnica Hrvatske.

Vijeće je na svojoj prethodnoj sjednici zatražilo od Razvojne službe Nacionalne i sveučilišne knjižnice da u suradnji s predstavnicima Komisija za narodne, školske i visokoškolske knjižnice HKD-a, izradi Prijedlog sustava matičnih knjižnica koje obavljaju matičnu djelatnost za narodne i školske knjižnice, kao i Prijedlog sustava matičnih knjižnica za visokoškolske i specijalne knjižnice u Republici Hrvatskoj.

Vijeće je primilo i proučilo oba tražena dokumenta i na njihovoj se osnovi razvila detaljna rasprava. Glede sustava matičnosti za narodne i školske knjižnice, utvrđeno je da nijedna od knjižnica koje je obavljaju ne zadovoljava u potpunosti opće i posebne uvjete navedene u Pravilniku o matičnosti ("Narodne novine", 43/2001), kao ni sve elemente Standarda za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. Stoga je Vijeće zaključilo da predloži Ministarstvu kulture da zadrži postojeći sustav od 18 matičnih knjižnica za narodne i školske knjižnice na rok od jedne godine. U tom se razdoblju knjižnice obvezuju postići značajna poboljšanja prema Standardima za narodne knjižnice, osobito glede knjižničnog osoblja, mrežne dostupnosti ta izgradnje fondova. Osobito je naglašena manjkavost stručnog osoblja u knjižnicama u Gospiću i Čakovcu.

U dijelu rasprave koji se odnosio na stanje i uvjete za obavljanje matične djelatnosti za visokoškolske i specijalne knjižnice, konstatirano je da osim u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, u niti jednoj od tri sveučilišne knjižnice: Gradska i sveučilišna knjižnica u Osijeku, Sveučilišna knjižnica u Rijeci i Sveučilišna knjižnica u Splitu, ne postoji posebna ustrojbeno jedinica za obavljanje matične djelatnosti, iako je to Pravilnicima o unutarnjem redu predviđeno, a i matičnu djelatnost za svoje područje te knjižnice obavljaju povremeno i djelomično. Stoga je Vijeće predložilo da spomenute knjižnice postanu ma-tične za svoje područje na rok od dvije godine, s time da u tom razdoblju osiguraju jedno radno mjesto prema uvjetima koje zahtjeva Pravilnik o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj. Matična knjižnica za sve tri sveučilišne knjižnice, za visokoškolske knjižnice Zagrebačkog sveučilišta i pripadajuće specijalne knjižnice jest Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb.

Vijeće je također podržalo prijedlog da Hrvatska bude jedna od zemalja članica UNESCO-a, koja će na Godišnjoj skupštini podržati usvajanje rezolucije o očuvanju digitalnih tekstova. Rezoluciju je izradilo Povjerenstvo za očuvanje digitalnih tekstova CDNL (Konferencija direktora nacionalnih knjižnica).

Pod Razno je prihvaćen prijedlog da Vijeće zatraži informaciju o procesu i rezultatima rada na NISKA-i.

D. Kunštek

Hrvatski centar za dječju knjigu Odabrane knjige za IBBY-jevu Časnu listu 2002.

Međunarodna organizacija IBBY (Međunarodno vijeće za dječju knjigu) zemljama svojim članicama, uz ostale sadržaje, pruža mogućnost predstavljanja umjetničkih dostignuća na području dječje knjige.

Svake druge godine zemlje članice IBBY-ja odabiru tri knjige za IBBY Honour List ili Časnu listu u kategoriji pisca, prevoditelja i ilustratora kako bi predstavili suvremenu knjižnu produkciju za djecu i mladež te drugima ponudili svoju preporuku za objavljivanje i prevođenje. IBBY tiska i distribuira katalog odabranih knjiga, a knjige se nude kao putujuća izložba svim članicama. Također se izlažu na Kongresu IBBY-a, Sajmu dječje knjige u Bologni, Frankfurtskom sajmu, te knjižnim sajmovima u Moskvi i Parizu.

Odabir knjiga za Časnu listu obavlja se u Hrvatskom centru za dječju knjigu. Tijekom prošle godine knjige za Časnu

listu 2002. odabrao je Nacionalni odbor za dječju knjigu u kojem su istaknuti teoretičari dječje književnosti, pisci, ilustratori, prevodioci, urednici, pedagozi i bibliotekari.

Za Časnu listu odabrane su sljedeće knjige:

1. "Zaboravljeni sin" pisca Mire Gavrana (Mozaik knjiga, Zagreb, 1999)
2. "Sretni princ i druge bajke" Oscara Wildea koje je preveo Luka Paljetak (Školska knjiga, Zagreb, 2000)
3. "Pinokio" Carla Collodija kojeg je ilustrirala Andrea Petrik-Huseinović (Kašmir promet, Zagreb, 2001)

Diplome IBBY-jeve Časne liste bit će dodijeljene autorima na 28. kongresu IBBY-ja u Baselu u jesen 2002. Kongres je pedeseti, jubilarni, pod naslovom "Djeca i knjige – svjetski izazov". I nakon pedeset godina cilj je isti – poticati međunarodno razumijevanje putem dječje knjige.

R. Javor

Vijesti iz EBLIDA-e

Europski parlament usvojio Naputak Europske unije o autorskim pravima

Europski parlament u Stasbourgju je 14. veljače 2001. glasovao o usvajanju nacrtu Naputka Europske unije o autorskim pravima u informacijskom društvu, koji je na usvajanje stigao s manjim izmjenama. To je gotovo sama završnica procesa čijim će okončavanjem ovaj Naputak službeno postati europski zakon. Parlamentarno drugo čitanje je sada prosljeđeno Europskoj komisiji i Vijeću ministara. Ukoliko se Komisija i Vijeće slože s amandmanima Parlamenta, Naputak bi mogao postati službeni dokument najranije u travnju 2001.

Komisija pozdravlja parlamentarno izglasavanje Naputka

Povjerenik za zajedničko tržište, Frits Bolkenstein, pozdravlja parlamentarno izglasavanje Naputka. "Neobično mi je drago što je Parlament s takvom izrazitom većinom prihvatio kompromisne amandmane koja odražavaju krhku ravnotežu raznih interesa koja je sadržana u Zajedničkoj stajalištu Vijeća", izjavio je nakon glasanja gospodin Bolkestein. "Ovo parlamentarno izglasavanje trebalo bi pomoći da se osigura brzo usvajanje ove važne mjere koja će europske propise o autorskim pravima uvesti u digitalno doba, kao što su i vođe europskih država i vlada zatražili na lisabonskom sastanku na vrhu. Brza primjena ovog Naputka potpomoći će razvoj elektroničke trgovine i tako povećati konkurentnost europske ekonomije."

Podržavanje Zajedničkog stajališta

Tekst koji je stigao na izglasavanje Parlamentu bio je tzv. Zajedničko stajalište, usuglašeno nakon 19 mjeseci pregovora

diplomatskih predstavnika zemalja članica EU. Iako je postojala određena zabrinutost, EBLIDA je oprezno pozdravila Zajedničko stajalište, budući da je ipak riječ o vidljivom napretku u odnosu na rezultate prvog čitanja u Europskom parlamentu i uravnoteženijem pristupu koji je i predviđen međunarodnim ugovorima i sporazumima. Prije svega, glavna briga je bila održavanje te ravnoteže. Tijekom tjedana kada je Naputak bio razmatran u Parlamentu (od 8. siječnja do 14. veljače 2001.), knjižničarske i korisničke zajednice su morale upregnuti sva svoja sredstva kako bi se suočile s jakim vlasničkim lobijem – Naputak o autorskim pravima je opisan kao najlobiraniji dokument europskog zakonodavstva.

Kompromisni amandmani

Odbor za pravna pitanja i zajedničko tržište, jedan od 17 stalnih odbora Europskog parlamenta, bio je odgovoran za donošenje preporuka za izglasavanje Naputka za Parlament kao cjelinu. Odbor je imenovao talijanskog člana Europskog parlamenta Enrica Bosellija da kao izvjestitelj sastavi izvješće koje je onda predstavio cijelom Odboru. Gospodin Boselli, koji je član Europskih socijalista (PES) i član Europskog parlamenta od 1999., opisao je izglasavanje Naputka u drugom čitanju kao "majku svih bitki". Enrico Boselli predstavio je svoje izvješće (Bosellijevo izvješće) Odboru za pravna pitanja 8. siječnja 2001., s preporukama za četiri amandmana, koji u svojoj biti podržavaju duh Zajedničkog stajališta. Članovi Odbora su tada imali jedan tjedan da predaju svoje vlastite amandmane, koji su izazvali nezapamćenih 197 amandmana, čija je većina bila u korist vlasnika autorskih prava. Oni su uključivali prijedloge

da se uvede naplaćivanje naknade za knjižničnu "pravičnu uporabu" i da se smanje prava knjižnica na umnožavanje samo u slučajevima arhiviranja i konzervacije, kao što je to bio slučaj tijekom prvog čitanja u Parlamentu 1999. godine. Ovi i drugi amandmani mogli su ozbiljno narušiti uravnoteženost kompromisa postignutoga Zajedničkim stajalištem i, vrlo vjerojatno, odgoditi usvajanje Naputka.

U nakani da spasi situaciju, Enrico Boselli je predložio devet kompromisnih amandmana. Zauzvrat su neki članovi EP povukli svoje amandmane, a drugi su se složili da podupru Bosellijeve amandmane. Kada je odbor glasovao 5. veljače, devet kompromisnih amandmana je prihvaćeno, kao i šest drugih. Prijedlozi koji su štetili knjižnicama su odbačeni. Zajedničko stajalište i 15 amandmana proslijeđeni su na raspravu cijelom Parlamentu 13. veljače.

Rasprava u Parlamentu

Svih 626 članova EP imali su tri dana za podnošenje daljnjih amandmana na kompromisni prijedlog Odbora. Ukupno je 9 članova EP, neki od njih u ime političkih skupina kojima pripadaju, podnijelo sljedećih 30 amandmana. Neki od ovih amandmana bili su isti oni koje je Odbor za pravna pitanja već prethodno odbacio, a neki su čak podneseni od istih članova EP. Rasprava u Parlamentu održana je 13. veljače. Enrico Boselli predstavio je svoju preporuku za drugo čitanje, koju je sastavio u ime Odbora za pravna pitanja.

Članica EP Medina Ortega (Španjolska) govorila je u ime Europskih socijalista (PES), druge najveće političke skupine u EP. Gospodin Manders (Nizozemska) govorio je u ime liberala (ELDR); gospođa Echerer (Austrija) u ime zelenih (Verts/ALE); gospođa Fraisse (Francuska) u ime Ujedinjene europske ljevice (GUE/NGL); gospodin Abitbol (Francuska) u ime Saveza za Europu nacija (UEN); i gospodin Krarup (Danska) u ime stranke za Europu demokracija i raznolikosti (EDD). Uz njih, članovi EP Cederschiold, Fourtou, Graca Moura, Harbour, Niebler, Villiers i Wuermeling govorili su ime Europske narodne stranke (EPP), najveće političke skupine u EP.

Svaki je od njih komentirao nezapamćeno lobiranje; veći na ih je spomenula interese korisnika i potrošača; neki su posebice spomenuli knjižnice. Bilo je mnogo intervencija u našu korist, za razliku od prvog čitanja, kada se činilo da vlasnici autorskih prava imaju isključivo pravo na temu autorskih prava. Rasprava je privedena kraju tako što su Ana Palacio Vallersundi (Španjolska), predsjednica Odbora za pravna pitanja, i povjerenik Bolkestein, iz Europske komisije, dali jasne naznake pred cijelim EP koji od amandmana neće biti prihvatljivi Europskoj komisiji. Zapisnik cijele rasprave je dostupan na mrežnim stranicama EP.

Glasovanje

Glasovanje je održano sljedećeg dana, 14. veljače. Konzervativci (EPP) su bili spremni podržati Bosellijevo izvješće, ali uz dva amandmana. Budući da je riječ je najbrojnijoj političkoj skupini u EP, kompromis je imao dobrih izgleda za uspjeh. Iako je Boselli član socijalista (PES), oni se nisu mogli složiti oko zajedničkog nastupa. Isto je bilo slučaj i s liberalima (ELDR) i zelenima, tako da je lobiranje članova EP trajalo sve do zadnjeg trenutka.

Rasprava je dobila veliku medijsku pozornost i o njoj je pisano u većini europskog tiska, a dobrim dijelom i u američkom. Međunarodni savez fotografske industrije (IFPI) organizirao je tiskovnu konferenciju s belgijskim umjetnikom Axelleom Redom i bivšim producentom The Beatlesa Geomom Martinom. Korisnički lobi koji je predstavljao EFPICC (European Fair Practice in Copyright Campaign), i kojeg je podržala EBLIDA, podijelili su članovima EP balone kojima su ih pozivali da *Održe informacijsko društvo bez duga* tako što će izbjeći nepotrebna ograničenja vezana uz autorska prava. Nacionalna knjižničarska društva i mnoge pojedinačne knjižnice preuzele su na sebe veliki posao zakulisnog lobiranja kako bi bili sigurni da do članova EP stigne naša poruka i da bude shvaćena ozbiljno. Na kraju, devet Bosellijevih kompromisnih amandmana je prihvaćeno, a svi prijedlozi koji su štetili knjižnicama bili su ponovno odbačeni. Rezultati glasovanja su dostupni na mrežnim stranicama EP. Nakon tri godine, Europa je načinila važan korak prema Naputku o autorskim pravima.

Kako će ovaj Naputak utjecati na zemlje članice?

Naputak zahtjeva "nacionalnu transpoziciju" tj. u zakone pojedinih članica EU moraju se implementirati odredbe iz Naputka. Jedna od promjena koju je Parlament učinio u drugom čitanju jest ta da je skratio vremenski rok koji je na raspolaganju zemljama članicama da implementiraju Naputak i to s 24 na 18 mjeseci, u skladu s Naputkom o elektroničkoj trgovini. Ova dva Naputka su komplementarna i smatra ih se važnim dijelovima zakonodavstva koje će potaknuti razvoj europskog informacijskog društva.

Usvajanje Naputka znači da će Europa postati potpisnica Ugovora o autorskom pravu (1996) Svjetske organizacija za intelektualno vlasništvo (WIPO). To će proširiti zaštitu europskih autora, umjetnika i stvaratelja na cijelo svjetsko tržište i dati novi zamah europskom zajedničkom tržištu, koji će prilagoditom postojećih zakona o autorskim pravima digitalnom dobu omogućiti priključenje zahuktaloj svjetskoj ekonomiji.

Unatoč velikim naporima, na kraju cilj ipak nije ostvaren: europska harmonizacija zakona o autorskom pravu. U žarištu su bili tzv. "izuzeci", tj. posebne odredbe koji dopuštaju knjižnicama, osobama s posebnim potrebama, potrošačima itd. umnožavanje u određenim okolnostima. Samo je jedna od tih odredbi obvezujuća; sporno pitanje privremenog, usputnog umnožavanja koje nastaje kao posljedica prijenosa slika ili teksta s poslužitelja na poslužitelja, a koji je sastavni dio procesa prijenosa putem Interneta. Naputak omogućava pružateljima internetskih usluga i telekomunikacijskim sustavima prijenos takvih primjeraka bez posebnog dopuštenja vlasnika autorskih prava. To će omogućiti djelotvorne prijenose preko mreže i primanje zvučnih i slikovnih zapisa.

Ostale odredbe nisu obvezujuće, što znači da će pojedine zemlje članice moći odlučiti koju će prihvatiti, a koju odbaciti. Ono što ne mogu jest dodavanje novih odredbi. Tako je moguće da knjižnice i njihovi korisnici u različitim zemljama imaju različita prava. Primjerice, u jednoj zemlji članici EU knjižnice će moći digitalizirati građu koja se već nalazi u njihovim zbirkama, dok će njihove europske kolege u tome biti spriječeni, ili će pjesma na prijenosom sviraču CD-ja kopirana u skladu sa

zakonom biti izvan zakona u drugoj zemlji članici. To neće ići u prilog informacijskom društvu bez granica, niti će potpomoći europsko zajedničko tržište.

Druga razočarenja obuhvaćaju daljnje ograničavanje prava pojedinaca da prave vlastite kopije, uključujući tu sada i online okoliš, unatoč novim tehničkim sustavima koji omogućavaju vlasnicima autorskih prava još veći nadzor nad pristupom i uporabom informacija. Prilično je čudno da Naputak, koji je osmišljen tako da promiče informacijsko društvo, daje prednost online ugovorima (tzv. "klik" ugovorima gdje korisnik mora ili pristati na uvjete navedene u ugovorima, pa makar oni bili i nepravični, ili mu neće biti dopušten pristup mrežnim stranicama) nad zakonom zajamčenim pravima.

Lobiranje na nacionalnoj razini

Pozornica se sada ubrzano seli u pojedine zemlje članice. Budući da su dostupne brojne mogućnosti, knjižničarska i korisnička zajednica mora utjecati na državne vlasti da prihvate sve one koje su u javnom interesu. EBLIDA će nastaviti svoj rad u suradnji s nacionalnim knjižničarskim društvima i drugim skupinama kako bi osigurala da teško ostvarena dostignuća na europskoj razini budu iskorištena od strane pojedinih zemalja članica.

Preveo s engleskog: K. Pintarić

Skupovi, stipendije, predavanja

Sudjelovanje na konferenciji *Budućnost znanstvenog publiciranja i posjet knjižnicama njemačke pokrajine Nordrhein-Westfalen*

Na 3. danima specijalnog knjižničarstva Hrvatske održanim u Rijeci (Sveučilišna knjižnica), 23. i 24. travnja 2001. godine, kao pozvani predavač sudjelovao je i Rafael Ball, predsjednik Udruženja njemačkih specijalnih knjižnica (Die Arbeitsgemeinschaft der Spezialbibliotheken, ASpB) i ravnatelj Središnje knjižnice Istraživačkog centra u Jülichu (Forschungszentrum Jülich). Rafael Ball je već bio gost hrvatskih knjižničara, te je upoznat s nekim našim aktivnostima. Kao znak prijateljstva i dobre volje za suradnju, na zaključcima 3. dana specijalnog knjižničarstva ponudio nam je 15 stipendija, u iznosu od 1000 DM, za prisustvovanje na konferenciji "Budućnost znanstvenog publiciranja – znanstvenik u dijalogu sa izdavačem i knjižnicom". Uvjet za dodjelu stipendije bio je između ostalog komunikacija na njemačkom jeziku, budući da je službeni jezik konferencije bio njemački. Organizaciju s hrvatske strane vodila je Maja Jokić. Na prijedlog Rafaela Balla i njegove suradnice gospođe Edith Salz, kao dodatak organizirana je posjeta najznačajnijim knjižnicama pokrajine Nordrhein-Westfalen.

Stipendije su dodjeljene povodom proslave četrdesete godišnjice postojanja Središnje knjižnice Istraživačkog centra Jülich (Forschungszentrum Jülich Zentralbibliothek), u suradnji s Udruženjem specijalnih knjižnica Njemačke i B&I International.

Stipendije su dobili: *Ivanka Mihalić* – INA INDOK služba, Zagreb, *Alisa Martek* – Institut za geološka istraživanja Zagreb, *Dubravka Kunštek* – Ekonomski institut Zagreb, *Elizabeta Rybak* – Grafički fakultet Zagreb, *Fila Lokmer Bekavac* – INA Rijeka, *Juraj Lokmer* – Sveučilišna knjižnica Rijeka, *Ivana Pažur* – Institut Ruđer Bošković Zagreb, *Katica Ivić* – Ekonomski fakultet Osijek, *Marija Ivakić* – Strojarski fakultet Slavonski Brod, *Senka Tomljanović* – Pravni fakultet Rijeka, *Vera Vitori* – Gradska knjižnica Zadar, *Vesna Špac* – Šumarski Institut Jastrebarsko, *Maja Jokić* – Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb, *Grozdana Sirotić* – Središnja biološka knjižnica, PMF Zagreb

Tijekom prvog dana našeg posjeta, u prostorijama Središnje knjižnice, našeg domaćina, upriličena je prezentacija na kojoj smo upoznali unutrašnju organizaciju i informacijske resurse knjižnice, a potom razgledavanje pojedinih odjela Istraživačkog centra. Knjižnica Forschungszentrum Jülich, djeluje kao središnja informacijska služba unutar ove znanstvene institucije, koja omogućuje dostupnost relevantnim izvorima znanstvenih i stručnih informacija.

Svojim korisnicima pruža usluge pretraživanja različitih izvora i tehnika pretraživanja, konzultiranja i savjetovanja

pri korištenju baza podataka i informacijskih produkata.

U okviru knjižnice djeluje i tiskarska služba koja omogućuje objavljivanje znanstvenih radova i disertacija u vlastitoj nakladi.

Kroz sudjelovanje u više ponuđenih radionica, mogli smo se bolje upoznati s načinom rada pojedinih odjela odnosno specijaliziranih službi knjižnice (bibliotečni katalogi i baze podataka, službe za izradu web stranica, usluge prevodnja itd.). Prema svojim afinitetima, sudjelovala sam u radionici o informacijskim specijalistima i njihovoj ulozi u opskrbljivanju znanstvenika važnim i probranim informacijama bitnim za njihovo područje istraživanja, te u radionici odjela za časopise, u kojoj smo mogli čuti korisna iskustva o nabavi časopisa. Naročito su bila zanimljiva ona o udruživanju knjižnica u konzorcije. Središnja knjižnica Istraživačkog centra omogućuje svojim korisnicima online pristup na 1200 elektronička časopisa.

Naša dvodnevna ekskurzija započela je posjetom Kekulé Bibliothek – knjižnici farmaceutske tvrtke Bayer u Leverkusenu, koja je privatna knjižnica i nosi ime poznatog njemačkog kemičara Friedricha Augusta Kekuléa. Ona nas se osobito dojmila jer je u potpunosti formirana kao virtualna knjižnica. Njeni su moduli: *elektronički časopisi* (oko 3000 časopisa s cjelovitim tekstom), *"table of contents"* (popis sadržaja preko 14 000 međunarodnih časopisa, čijim je člancima omogućen online pristup), *"pull"* za narudžbe (omogućuje narudžbu različitih izvora literature – od časopisa do patenata i znanstvenih

izvještaja), *knjižara* (povoljna kupnja preko Interneta, na raspolaganju oko milijun njemačkih i engleskih naslova, s dostavom u roku dva dana), *knjižnični katalozi* (pristup svoj dostupnoj literaturi koju posjeduje biblioteka, s mogućnošću posudbe), *baza patenata* (oko milijun zapisa), te CD-ROM baze podataka (naslovi iz različitih područja znanosti i referentna literatura)

Obilazak je nastavljen posjetom Centralnoj medicinskoj knjižnici u Kölnu (ZB Med Köln), najvećoj medicinskoj knjižnici u Europi. Ova knjižnica ima u fondovima preko milijun naslova knjiga i oko 7800 časopisa, pri čemu su u tom korpusu svi časopisi koje obrađuje i indeksira baza podataka MEDLINE. Ova knjižnica ujedno ima i funkciju jedne od najvećih posudbenih knjižnica u Europi. Slijedio je posjet Centralnoj knjižnici Visokog tehničkog učilišta u Aachenu (RWTH) i Medicinskoj knjižnici pri kliničkom centru u Aachenu, također u sastavu tog sveučilišta, gdje smo upoznati s bazama podataka koje koriste u svom poslovanju, načinu međubibliotečne razmjene, ali i korisnim iskustvima pri upravljanju i financiranju knjižnica u sastavu sveučilišta.

Drugi dio našeg putovanja bio je posvećen praćenju konferencije "Budućnost znanstvenog publiciranja – znanstvenik u dijalogu s izdavačem i knjižnicom", koja se održala od 28.-30. studenog 2001. u Istraživačkom centru Jülichu.. Tematski je bila namijenjena znanstvenicima, izdavačima, knjižničarima i informacijskim specijalistima, odnosno njihovim ulogama i različitim pozicijama u procesu znanstvenog publiciranja, te o putevima buduće suradnje. Time su dodirnuti aktualni problemi znanstvenika raznih disciplina:

- budućnost tradicionalnog "lanca" znanstvenog publiciranja (autor-izdavač-biblioteka-čitatelj)
- koliko će se koristiti Internet kao medij za objavljivanje znanstvenih informacija i mimo izdavača
- kakva će u svemu tome biti uloga knjižnice.

Predavači su bili ugledni znanstvenici i profesori njemačkih sveučilišta i instituta, predstavnici uglednih izdavačkih kuća (Elsevier, Springer), te knjižničari.

Rad konferencije odvijao se kroz pet tematskih cjelina: *Pogled iza kulisa jednog izdavača, Odnos znanstvenika i iz-*

davača – suradnja i problemi, Publiciranje uz pomoć izdavača – postoji li alternativa?, Biblioteka – preživjeli model, Troškovi i uštede prilikom pronalaska informacija.

U pauzama između izlaganja, sudionici su mogli razgledati popratnu izložbu većeg broja agregatora, hostova, vendora odnosno proizvođača baza podataka i knjižničnih programskih podrški (EBSCO, Swets Blackwell, Silver Platter, ISI, Ex Libris, itd).

Ukratko, naša je ekskurzija, zahvaljujući ljubaznosti domaćina, te uz bogati popratni program koji je pripremila gospođa Edith Salz, izuzetno uspješna i omogućila da steknemo nova saznanja i iskustva od kojih ćemo barem dio moći ugraditi u poslovanje naših knjižnica.

G. Sirotić

Studijsko putovanje u Škotsku – svijet virtualnih knjižnica

Suradnja između Napier University Learning Information Centre-a iz Edinburgha i Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu započela je 2000. godine s ciljem stručne razmjene kadrova. Moj posjet bio je uzvratni posjetu Paula Cunnea, upravitelju bibliografskih službi te jednom od trojice u Timu za upravljanje i razvoj informacijskih službi, koji je boravio u Zagrebu, u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u svibnju 2001.

Ovakav način suradnje, uz mogućnost razmjene profesionalnih iskustava, pruža i neposredan ljudski kontakt, razmjenu osobnih mišljenja te upoznavanje kulturoloških razlika. Glavni interes mog posjeta bio je upoznavanje s načinom upravljanja mrežnim serijskim publikacijama, od njihove identifikacije i katalogizacije do administracije pristupa.

Iako je "matična" knjižnica tijekom mog boravka bila Napier University Learning Information Centre, imala sam priliku posjetiti i detaljnije se upoznati s načinom rada, praksom i problemima, te općenito steći sliku o Škotskoj knjižničnoj zajednici kroz posjete Edinburgh University Library, National Library of Scotland, Centre for Digital Library Research u Glasgowu, Scottish Parliament Information Centre te drugim manjim knjižnicama.

Napier University Learning Information Centre (NULIS)

Sveučilište Napier jedno je od četiri sveučilišta u Edinburgu, raspoređeno na 8 fizički odvojenih kampusa. Sustav knjižnica Sveučilišta Napier (Napier University Learning Information Services) sukladno time također je raspoređen na 8 različitih lokacija, od kojih je svaka usmjerena prema pojedinim specifičnim područjima, predmetima koji se predaju na dotičnom kampusu.

Kako bi se korisnicima olakšao pristup građi i upoznalo ih se sa svim uslugama koje im stoje na raspolaganju, knjižnica izrađuje publikacije, od kojih je velik broj dostupan putem njezinih mrežnih stranica (Newsletters, Library basics, Services and collection..., u MS Word formatu), te zajedno s tiskanim publikacijama pogodnim zbog prenosivosti, daju potpunu sliku o mogućnostima korištenja knjižnice.

Obrada elektroničkih izvora

Fond cjelokupnog NULIS-a može se pretraživati putem javno dostupnog online kataloga, i to putem dva sučelja: WebPAC (<http://webpac.napier.ac.uk>) i TelnetPAC (146.176.1.6.), pri čemu WebPAC dozvoljava uporabu hiperveza, što je posebno pogodno za izravan pristup sve većem broju elektroničke građe koja se nalazi u katalogu.

Bibliografski zapisi su izrađeni prema AACR2 u UK MARC-u, a u jesen 2001. predviđena je konverzija cjelokupne baze podataka (kataloga) u US MARC.

Knjižnica ima sustav Dynix kojim se može pristupiti preko dva sučelja: Telnet i Cat4Windows (Dynix aplikacijom sa Windows-baziranim sučeljem za katalogizaciju). U prednosti Cat4Windows sučelja spada svima poznato Windows okruženje što uvelike olakšava rad, jer za razliku od Telnet pristupa koji zahtijeva naučene naredbe, omogućuje jednostavno uređivanje teksta.

Edinburgh University Library

Online katalogu knjižnice edinburškog sveučilišta, *Library online* (www.lib.ed.ac.uk), može se pristupiti s bilo kojeg računala i pokriva građu od 1985., par tisuća starijih jedinica te većinu tekućih naslova.

Knjižnica koristi Endeavor knjižnični sustav koji u potpunosti zadovoljava njezin način rada i pružanje usluga

svojim korisnicima. Bibliografski zapisi izrađuju se u US MARC-u, dok je predmetna obrada doživjela prelazak s LCSH na DDC.

Knjižnica je pretplaćena na OCLC-ijevu bazu podataka te sudjeluje u kooperativnoj katalogizaciji (CORC).

Prepoznajući važnost i sve veću prisutnost elektroničkih izvora, knjižnica je putem pretplate svojim korisnicima i osoblju omogućila njihovo besplatno pretraživanje, s bilo kojeg terminala u okviru Sveučilišta. Od oko 200 baza podataka, većina ih donosi samo bibliografske podatke za određeno stručno područje, a samo manji broj i cjelovite članke. Neki se pristupa putem servisa na Internetu (BIDS, EDINA, FirstSearch, BIOMED...), dok su drugi pohranjeni na lokalnom CD-ROM-u i umreženi.

Veoma važnu ulogu u izgradnji virtualne Škotske ima CDLR (Centre for digital library research) u Glasgou. Centar, osnovan u ljeto 1999. pri Sveučilištu Strathclyde, želi postati primjerom centra koji se bavi pitanjima i problemima digitalnih knjižnica, od pronalazanja i prikupljanja informacija do tehnologije pohrane dokumenata i standarda. Neki projekti koje je Centar proveo ustalili su se i pokazali korisnim servisima (npr. CAIRNS), a na koje se daljnji nadovezuju: HILT (High Level Thesaurus) – projekt koji je imao za cilj proučiti i izvjestiti o problemu unakrsnog pretraživanja po predmetnim područjima različitih zajednica (knjižnica, muzeja, arhiva) i elektroničkih servisa koje rabe različite predmetne sheme; SCONE (Scottish Collection Network Extension) želi koordinirati postojeću suradnju na upravljanju zbirakama i proširiti je na nova područja te pridonijeti izgradnji koordiniranog distribuiranog škotskog nacionalnog izvora; SEED (Scottish Executive Education Department) – sestrinski projekt SCONE-u koji nastoji pomoći istraživačkoj zajednici dodajući postojeće opise zbirki u Research Collection Online bazu podataka te ih proširiti uključivanjem zbirki iz gradskih knjižnica i ostalih izvora širom Škotske.

Iako bi bilo neoprostivo ne spomenuti Škotsku nacionalnu knjižnicu (NLS), ona u području elektroničke građe još uvijek nema zakonsku regulativu kojom je uređena dostava obveznog primjerka daljinski dostupne elektroničke građe, upravo zbog kompleksnog pitanja pohrane i ar-

hiviranja takvih publikacija. Trenutno je na snazi Dobrovoljan depozit neknjižne građe, a on se odnosi samo na mjesno dostupnu elektroničku građu.

Scottish Parliament Information Centre kombinacija je knjižnice i informacijskog centra usmjerenog na dobavljanje i pružanje informacija o Škotskom parlamentu, tj. njegovoj strukturi i procedurama, informacija o njegovim članovima, tekućim pitanjima te nadolazećim parlamentarnim događajima. Centar uz to pomaže u radu članovima parlamenta sastavljanjem izvještaja zasjedanja i dostavom preslika službenih dokumenata potrebnih u njihovom svakodnevnom poslu.

Od velike važnosti su i elektronički izvori, primjerice CD-ROM-ovi koji su umreženi i svima dostupni. Osoblje putem Intraneta može pristupiti bazi podataka Scottish Parliament Profiles (s informacijama i biografiji, parlamentarnoj djelatnosti i broju glasova pojedinih članova) te pretraživati indeksirana zasjedanja u bazi podataka Britanskog parlamenta (parliamentary online indexing system).

Iako se situacija vezana uz globalizaciju informacija u Škotskoj u određenim aspektima može usporediti s onom u Hrvatskoj, infrastruktura je ipak vrlo važan čimbenik koji se, nažalost, barem za sada nikako ne može uspoređivati.

S. Pigac

Međunarodna konferencija *Public Libraries in Post-communism Countries*

U Rigi, glavnom gradu Letonije, 20. i 21. rujna 2001. godine održana je po drugi put međunarodna konferencija za narodne knjižnice u post-komunističkim zemljama. Sponzori i organizatori konferencije bili su Ministarstvo kulture Letonije, Grad Riga, Središnja gradska knjižnica Rige, Nacionalna knjižnica, Latvijsko udruženje izdavača i Goethe Institut. Za 120 sudionika iz raznih europskih zemalja bilo je zanimljivo čuti razna iskustva u radu narodnih knjižnica. Tako su predstavnici Latvije istaknuli problem tendencije zatvaranja narodnih

knjižnica i manjka profesionalnih knjižničara koji odlaze u bolje plaćene struke, a s druge strane porast broja novih usluga i sve veća izdvajanja Ministarstva kulture upravo za narodne knjižnice. Ukrajinci su predstavili rad filmskog kluba u knjižnici kao novog načina komunikacije i socijalizacije osoba sličnih interesa. Predstavljene su i usluge za starije osobe u Centralnoj knjižnici u Berlinu koja ima 18 besplatnih pristupnih mjesta za Internet i 50 računala za OPAC. Tu se pokazala velika motivacija starijih osoba za učenje novih tehnologija. Kolega Viljem Leban iz Slovenije govorio je o važnosti znanja iz menadžmenta za rad narodnih knjižnica. Finska je predstavljena sustavom narodnih knjižnica u Helsinkiju, dok je rad hrvatskih narodnih knjižnica predstavila Jadranka Slobodanac. U okviru konferencije održano je i nekoliko radionica, od kojih je najzanimljivija bila ona o međunarodnoj suradnji post-komunističkih zemalja, na kojoj je istaknuta potreba znanja stranih jezika, raspolaganje najsvježijim informacijama s Interneta, dobro odabiranje partnera za kooperaciju i financiranje te stalni kontakti i konferencije ovakve vrste. Domaćini su organizirali i posjet Središnjoj gradskoj knjižnici u Rigi, koja u sustavu ima 46 narodnih knjižnica (općih, dječjih, specijalnih te tzv. knjižnica i klubova) s ukupno 1,5 milijun knjiga, 254 naslova periodike, centralnom nabavom i obradom, a sve su usluge besplatne.

Za ovu je godinu najavljeno održavanje treće po redu konferencije koja će se baviti problematikom narodnih knjižnica u post-komunističkim zemljama.

J. Slobodanac

Studijski boravak u Bavorskoj državnoj knjižnici

U okviru programa kulturne suradnje između Bavorske i Hrvatske, Suzana Nječač i Jadranka Slobodanac iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, u listopadu 2001. godine boravile su u Bavorskoj državnoj knjižnici u Münchenu gdje su usavršavale svoja stručna znanja.

Bavarsku državnu knjižnicu osnovao je vojvoda Albrecht V. 1558. godine kao dvorsku knjižnicu, a današnji naziv nosi

od 1919. Ističe se zbirkom od 7 milijuna knjiga, izvanrednom zbirkom starih knjiga i rijetkih inkunabula, drugim posebnim zbirkama kao i jednom od najvrednijih zbirki rukopisa u svijetu. Po broju naslova tekuće periodike (40.000) druga je u Europi poslije Britanske knjižnice. Centralna je regionalna knjižnica federalne države Bavarske i jedna od najvećih akademskih knjižnica njemačkog govornog područja. (Vidi: <http://www.bsb-muenchen.de/index2.htm>)

Suzana Njegač, konzervator-pripravnik, provela je 14 dana učeći i radeći u Institutu za restauriranje knjiga i rukopisa Bavarske državne knjižnice, gdje je dobila detaljne informacije o pohrani knjižne građe, stupnjevanju oštećenja te odabiru metoda i materijala za restauriranje. Praktično je upoznata s radom na stroju za dolijevanje papirne kaše, metodama koje se primjenjuju za ojačavanje papira te s proizvodnjom papira za restauriranje u navedenom stroju. Naučila je kako obraditi japanska vlakna (Kozo i Mitsumata) te iz njih proizvesti papir visoke kvalitete i određene gramature koristeći stroj za dolijevanje papirne kaše te gdje i kako ga primijeniti. Upoznata je s postupkom bojenja celuloznih vlakana u različitim bojama i nijansama. Dobila

je detaljne informacije o metodama čuvanja i restauriranja knjižnog uveza te o opremanju posebno vrijedne knjižne građe. Također je dobila informaciju o mikroskopskoj analizi vlakana. Budući da je upoznata samo s dijelom metoda koje se primjenjuju koristeći stroj za dolijevanje papirne kaše vjerujemo da će se suradnja nastaviti kako bi se usavršile metode rada na tom stroju.

Današnji Institut za restauriranje knjiga i rukopisa IBR (IBR – Institut für Buch- und Handschriftenrestaurierung) postoji od 1944. godine sa zadaćom da se knjige oštećene u Drugom svjetskom ratu dovedu u ispravno stanje. U slijedećem desetljeću razvio se u ugledni međunarodni institut gdje su se iskušavale nove tehnike i metode za restauriranje.

IBR je odgovoran za materijalno stanje vrijednih povijesnih dobara. Tu se mogu naći rukopisi, stari tisak, karte te raznovrsna druga knjižnična građa, od pergamene, papira i kože djelomično u kombinaciji s drvetom, metalom i materijalom za restauriranje. Područje rada IBR-a nije ograničeno samo na zbirke bavarske državne knjižnice nego su također uključene i druge knjižnice u Bavarskoj. Uz restauratorski odjel IBR ima ogranke koji se brinu za zaštitu, opremanje i istraživanje. Djelokrug Instituta za restauriranje knjiga i rukopisa seže i izvan zemlje i usko je povezan s Državnom stručnom akademijom za izobrazbu restauratora osnovanom 1991. godine.

Jadranka Slobodanac, stručna suradnica za narodne knjižnice, provela je tjedan dana u Münchenu upoznavajući rad i zadaće Odjela za narodne knjižnice u Bavarskoj državnoj knjižnici, upoznala se s radom centralne Gradske knjižnice u Münchenu i nekoliko njezinih ogranaka, a imala je prilike posjetiti i knjižnicu u Neufarnu, izvan Münchena.

Odjel za narodne knjižnice (Landesfachstelle für das öffentliche Bibliothekswesen) djeluje kao organizacijski dio Bavarske državne knjižnice od 1999. godine. Osim centralnog odjela u Münchenu djeluju i 3 regionalna odjela u Nürnber-

gu, Regensburgu i Würzburgu. Petnaestak zaposlenih u sva četiri odjela imaju zadaću savjetovati narodne knjižničare u stručnim pitanjima, distribuirati državni novac namijenjen nabavi, izgradnji, opremanju i informatizaciji narodnih knjižnica, organizirati edukaciju i tečajeve iz knjižničnog poslovanja i voditi statistiku za narodne knjižnice. Od ljeta 2001. informacije o njihovom radu dostupne su na web stranici <http://www.lfs.bsb-muenchen.de>.

U okviru Gradske knjižnice u Münchenu (Münchener Stadtbibliothek <http://www.muenchen.de/stadtbibliothek/>) djeluje centralna knjižnica, 26 općih ogranaka, pravna i zavičajna knjižnica, 5 pokretnih knjižnica koje obilaze uglavnom škole, te 7 bolničkih i 7 knjižnica u domovima za umirovljenike. Knjižnična građa cijelog sustava broji oko 3.200.000 jedinica na različitim medijima; godišnji broj posjeta doseže 4.300.000, a broj posuđenih jedinica građe 10.300.000. Sve vrste građe se posuđuju, uključujući igre i igračke, uz godišnju članarinu od 26 DEM, dok su za djecu i mlade do 18 godina knjižnične usluge besplatne. Uz ukupni godišnji prihod od 60.000.000 DEM, za nabavu se utroši 5.000.000 DEM. U sustavu je zaposleno 560 ljudi, od čega 100 u centralnoj knjižnici. Uz problem premalog broja djelatnika, ističu problem neprikladnog smještaja centralne knjižnice (u unajmljenom prostoru zgrade Kulturnog centra na 1. katu) i nekih ogranaka. Internet usluge se naplaćuju i vrlo su popularne u knjižnici, a dostupne su i djeci od devete godine nadalje uz dozvolu roditelja.

Za Bavarsku je vrlo značajan projekt skupnog online kataloga bavarskih znanstvenih i državne knjižnice (BibliotheksVerbund Bayern <http://www-opac.bib-bvb.de/>) kojim je omogućena online međuknjižnična posudba. Tim projektom, u koji je uključeno oko devedeset bavarskih knjižnica, znanstvene knjižnice žele svoju građu učiniti široko dostupnom, između ostalih, i putem narodnih knjižnica.

Obje su djelatnice stekle nova iskustva i znanja zahvaljujući stručnom znanju i nesebičnoj pomoći kolega iz Bavarske državne knjižnice i drugih institucija koje su posjetile za vrijeme boravka u Münchenu.

S. Njegač
J. Slobodanac

Međunarodna konferencija Slovenske knjižnice med vzhodom in zahodom

U Gozdu Martuljku u Sloveniji 1. i 2. listopada 2001. održana je međunarodna konferencija o europskim narodnim knjižnicama, s naglaskom na situaciju u Sloveniji. Predstavnici Hrvatske (Marija Šegota Novak), Rumunjske, Slovenije, Belgije, Irske i Portugala govorili su o stanju te nekim razvojnim projektima narodnih knjižnica u svojim zemljama. Predstavnic slovenskog Ministarstva kulture izložila je osnovne postavke novog slovenskog Zakona o knjižničarstvu (<http://www.dz-rs.si/si/aktualno/>), iz kojih izdvajam članak koji određuje da se samostalne narodne knjižnice mogu osnivati u mjestima i općinama koje imaju više od 10.000 stanovnika. U manjim mjestima osnivaju se ogranci, zbog racionalnijeg poslovanja. Okrugli stol *Knjižnica i država*, održan u sklopu konferencije, moderirala je Silva Novljan, a gošće su bile dvije predstavnice slovenske Vlade. U vrlo živoj diskusiji one su istaknule kako će Slovenija potencirati komercijalizaciju, a ne socijalnu ulogu knjižnica te da je svakoj državi potrebna jasna vizija narodnih knjižnica.

J. Slobodanac

Jednodnevni seminar Internet u knjižnice

U elektroničkoj učionici NSK održan je 25. listopada 2001. godine seminar "Internet u knjižnice". Seminar je organiziran u suradnji Komisije za automatizaciju HKD-a i Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo, a dio je istoimene akcije koju vodi Komisija za automatizaciju. U prvom dijelu seminara o osnovnim pojmovima računalstva, kako hardvera tako i softvera, sudionike je upoznao Kluk Giunio. U drugom dijelu o mogućnostima Interneta govorile su Martina Dragija Ivanović, Koraljka Golub i Jagoda Matovina, a u trećem Sofija Klarin i Radvan Vrana izložili su osnove izrade web stranica knjižnice.

U radu seminara sudjelovalo je ukupno 24 sudionika, od kojih dvije ravnateljice, deset voditelja matičnih službi, dvije stručne suradnice u matičnoj službi, pet informatičara, te pet osoba s različitih odjela narodnih knjižnica. Namjera seminara bila je sudionicima pružiti osnovne informacije o spomenutim temama koje će oni prenijeti kolegama i kolegicama u drugim narodnim knjižnicama u svojim županijama, sami ili uz pomoć članova Komisije za automatizaciju koji su pripremili program seminara.

K. Giunio

Stručni skup Knjižnice hrvatskih učilišta

U Splitu je od 29. do 30. listopada 2001. god. održan, drugi po redu stručni skup visokoškolskih knjižnica kojeg su organizirali Hrvatsko knjižničarsko društvo – Komisija za visokoškolske knjižnice i Društvo knjižničara u Splitu. Tema skupa bila je *Knjižnice visokih učilišta : pravci koordiniranog razvoja*, a Programski odbor radio je u sastavu: Edita Bačić (predsjednica), Dijana Erceg, Mirjana Puharić, Zrinka Udiljak.

U prijepodnevnom terminu uz prijavu sudionika i preuzimanje materijala (Glasnik Društva bibliotekara Split, 7/2000. – prigodni broj tiskan s referatima sa 1. stručnog skupa na temu: *Knjižnice hrvatskih učilišta : nužnost promjena za 21. stoljeće*) pozdravnom riječi obratili su se skupu: rektor Sveučilišta u Splitu, predsjednica Hrvatskog knjižničarskog društva Dubravka Stančin-Rošić, te predsjednica Komisije za visokoškolske knjižnice Edita Bačić.

U prvom podtemi: *Modeli koordiniranog djelovanja* s pozvanim referatima sudjelovali su: Maja Jokić – *Konzorciji i njihov značaj*, Rafael Ball – *Upravljanje elektoničkim bazama*, Hrvoje Kačer – *Intelektualno vlasništvo – copy-right*. Kolegica Lea Lazzarich izlagala je na temu *Mogući modeli suradnje Sveučilišne i visokoškolskih knjižnica riječkog sveučilišta*.

U drugoj podtemi: *Akademске knjižnice : zakonodavni aspekt* pozvana izlaganja održali su Aleksandra Horvat –

Akademске knjižnice i slobodan pristup informacijama, Josip Stipanov – *Knjižnice hrvatskih učilišta i zakonodavstvo*.

Kolega Andrija Nenadić izlagao je na temu *Matična služba: da ili ne?*

Drugi dan 30. listopada 2001. održane su sljedeće radionice:

– Sofija Klarin (NSK): CROLIST

– Kluk Giunio sa kolegama (Knjižnice grada Zagreba): ZAKI

– Miroslav Milinović (SRCE – Zagreb): Internet pretraživanje.

Održan je i okrugli stol na temu *Položaj sveučilišnih i visokoškolskih knjižnica u hrvatskom zakonodavstvu*. Moderatorica je bila Tatjana Aparac--Jelušić, a sudjelovali su ravnatelji sveučilišnih knjižnica, članovi Hrvatskog knjižničkog vijeća, članovi Komisije za visokoškolske knjižnice, predstavnici HKD-a i predstavnici Ministarstva za kulturu RH.

Ovaj skup koji se održava već drugu godinu u Splitu pokazao je da se mnogi aktualni problemi lakše sagledavaju kao i savladavaju uz zacrtane prioritete, uz redovito financiranje (zakonski uređeno).

Cjelokupna djelatnost mora imati uporište u zakonskim propisima, ali kako je istakao Josip Stipanov nadasve uz odgovornost knjižničara i knjižničarske struke.

G. Miolin

Okrugli stol Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka

U organizaciji Hrvatskog knjižničarskog društva (Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja i Sekcije za narodne knjižnice), Katedre za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Knjižnica grada Zagreba – Gradske knjižnice održan je 10. prosinca 2001. u povodu Međunarodnog dana ljudskih prava u prostoru Gradske knjižnice na Starčevićevom trgu Okrugli stol *Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka*. Okrugli stol je otvorio ministar kulture Republike Hrvatske Antun Vujić, a u ime

organizatora prisutne su pozdravili Du-
bravka Stančin-Rošić, predsjednica Hr-
vatskog knjižničarskog društva, Aleksan-
dra Horvat, predstojnica Katedre za bib-
liotekarstvo Filozofskog fakulteta u Za-
grebu, Alemka Belan-Simić, predsjedni-
ca Komisije za slobodan pristup infor-
macijama i slobodu izražavanja HKD-a,
Ljiljana Sabljak, predsjednica Sekcije za
narodne knjižnice HKD-a, i Davorka
Bastić, ravnateljica KGZ-a. Okrugli stol
je okupio brojne zainteresirane biblio-
tekarke i ugledne domaće i inozemne struč-
njake. Prijepodnevni dio programa je bio
podijeljen na dva dijela. Prvi je naslov-
ljen *Otvoreno društvo i knjižnice* i u tom
dijelu programa su sudjelovali David
Bawden (City University, UK), koji je
govorio o otvorenom društvu i knjižni-
cama, i Vesna Čopić (Ministarstvo kul-
ture Republike Slovenije), koja je govo-
rila o slovenskim iskustvima u jednako-
sti ostvarivanja prava na informacije.
Drugi dio je naslovljen *Knjižničarsko
društvo i slobodan pristup informacija-
ma* i u tom dijelu programa su sudjelova-
li Frode Bakken (Norveško knjižničarsko
društvo), koji je govorio o ulozi knjiž-
ničarskog društva u promicanju slobod-
nog pristupa informacijama, i Aleksan-
dra Horvat (Filozofski fakultet u Zagre-
bu), koja je govorila o Hrvatskom knjiž-
ničarskom društvu i slobodnom pristupu
informacijama. Poslijepodnevni dio pro-
grama je naslovljen *Slobodan pristup in-
formacijama u narodnim knjižnicama* i u
tom dijelu programa su sudjelovale Ta-
tjana Nebesny i Mira Švob (Knjižnice
grada Zagreba), koje su govorile o izgrad-
nji zbirki u narodnim knjižnicama, Mari-
ca Šapro-Ficović (Dubrovačke knjižnice),
koja je govorila o značenju slobodnog pri-
stupa informacijama za korisnike narod-
nih knjižnica, Zdenka Sviben (Knjižnice
grada Zagreba), koja je govorila o mrež-
nim službama i izvorima za građane, Ža-
neta Baršić-Schneider (HIDRA), koja je
govorila o interakciji država-građani kroz
medij narodnih knjižnica, Marian Koren
(NBLC, Nizozemska), koja je govorila o
pravima djeteta na informacije, i Ivanka
Stričević (Medveščak), koja je govorila
o slobodnom pristupu informacijama za
djecu i mladež. Nakon završne rasprave,
Organizacijski odbor, u sastavu Alem-
ka Belan-Simić, Aleksandra Horvat i Lji-
ljana Sabljak, predložio je sljedeće za-
ključke:

1. Okrugli stol će prerasti u trajni
godišnji međunarodni stručni skup po-
svećen različitim aspektima osigurava-
nja intelektualne slobode. Održavat će se
na Međunarodni dan ljudskih prava, 10.
prosinca, kako bi se i na taj način iskaza-
la privrženost knjižničarske struke osi-
guravanju i poštivanju temeljnih ljudskih
prava i sloboda.

2. Komisija za slobodan pristup in-
formacijama i slobodu izražavanja, kao
stalni organizator godišnjeg okruglog sto-
la, prateći suvremena kretanja i zbivanja
u području intelektualnih sloboda, po
potrebi će pri pripremi skupa surađivati s
drugim stručnim tijelima HKD-a, srod-
nim ustanovama i udrugama.

3. Predlaže se Glavnom odboru
HKD-a da, vezano uz Međunarodni dan
ljudskih prava, promiče kroz medije ulogu
i zadaće knjižnica u osiguravanju slo-
bodnog pristupa informacijama i slobode
izražavanja.

4. Stručna tijela Hrvatskog knjižni-
čarskog društva potiču se da i dalje pre-
vode i pripremaju za primjenu suvremene
IFLA-ine dokumente koji se odnose na
slobodan pristup informacijama (Smjernice
za dječje knjižnice, Manifest za In-
ternet i druge dokumente koji su u pri-
premi).

5. Potiču se knjižnice namijenjene
javnosti da izrade pisane smjernice za
nabavu, kao dokument kojim podupiru i
argumentiraju načelo slobodnog pristupa
informacijama za korisnike.

6. Predlaže se Glavnom odboru
HKD-a osnivanje ad hoc radne grupe za
praćenje izrade prijedloga Zakona o au-
torskom pravu (D. Živković, A. Horvat,
D. Katalenac).

7. Uočavajući važnost slobodnog
pristupa službenim informacijama za sve
građane, a obzirom na promjene u finan-
ciranju lokalne uprave i samouprave, po-
trebno je potaknuti realizaciju odredbi
Zakona o knjižnicama o dostavljanju ob-
veznog primjerka službenih publikacija.

8. Anketa o dostupnosti službenih
publikacija koja je 2000. provedena u
narodnim knjižnicama u gradu Zagrebu,
proširit će se na narodne knjižnice u Hr-
vatskoj.

9. Uzimajući u obzir navedeno pred-
laže se da glavna tema sljedećeg okru-
glog stola, 10. prosinca 2002., bude slo-
bodan pristup službenim informacijama.

A. Belan-Simić
K. Pintarić

LIDA 2002 – Knjižnice u digitalnom dobu (Dubrovnik 21.-26. 5. 2002.)

U svibnju ove godine po treći put
održat će se međunarodni seminar
Knjižnice u digitalnom dobu, s dvije os-
novne teme: traženje i pronalaženje in-
formacija te praksa i istraživanje infor-
macijskih službi i usluga u digitalnom
okruženju.

Seminar će se održati u Interuniver-
zitetском centru (Interuniversity Center
Dubrovnik). Na Seminaru će sudjelovati
jedanaest pozvanih predavača te četrnaest
predavača iz Sjedinjenih Američkih
Država, Finske, Švedske, Danske, Velike
Britanije, Nizozemske, Francuske, Italije
i Hrvatske. Na Seminaru će se održati
dvadesetak predavanja, šest radionica i
dva tutoriala te jedna panel rasprava.

Prvi dio Seminara, čije je tematsko
težište traženje i pronalaženje informaci-
ja, započet će s dva tutoriala: Tefko Sa-
račević – *Perspectives of information sci-
ence in a digital age* i Peter Ingwersen –
*From bibliometrics to webometrics : from
citations to links*. Seminar se nastavlja
predavanjima sljedećih pozvanih pre-
davača: Peter Ingwersen – *Integrating In-
formation Seeking & Retrieval*, Kalervo
Jaervelin – *Perspectives of laboratory-
based IR research*, Pertti Vakkari – *Mod-
els for information seeking and IR*, Peil-
ing Wang – *Research on Web searching:
user modelling and system design*, Katri-
na Bystroem – *Information and informa-
tion sources in a task context*, te P. Ing-
wersen i K. Jaervelin – *Performance indica-
tors for IS&R*. Radionice predviđene za
ovaj dio Seminara su: Nick Belkin – *In-
teractive IR evaluation methods*, Carol
Kuhlthau – *Longitudinal study methods
in IS&R*, P. Wang – *Making sense of the
observation: coding and mining qualita-
tive data* te P. Vakkari – *Relevance assess-
ments : which criteria*. Ova tematska cje-
lina završava panel raspravom: *Research
questions and methodology for IS&R*.

U drugoj tematskoj cjelini o infor-
macijskim službama i uslugama u digi-
talnom okruženju, s posebnim naglaskom
na projekte u tijeku, predviđena su izla-
ganja pozvanih predavača Tefka Sa-
račevića, Christine Borgman, Sande Er-
delez, Marije Dalbello i odabranih rado-
va koji su prijavljeni Programskom odboru
do 15. siječnja o.g.

Stručni dio programa obogaćen je
nizom kulturnih i zanimljivih događanja

– koncertom u Kneževoj palači i posjetom dubrovačkim knjižnicama, zajedničkom večerom svih sudionika te cjelodnevnom izletom. U sklopu Seminara bit će predstavljen prijevod knjige Christine Borgman *Od Gutenbergova izuma do globalne informacijske infrastrukture*.

Organizaciju ovog, sada već tradicionalnog susreta svih onih koje zanimaju postignuća i razvoj digitalnih knjižnica, ove godine pomažu Ministarstvo znanosti i tehnologije, Ministarstvo kulture, Američka ambasada te nekoliko komercijalnih poduzeća.

Informacije o ovogodišnjem i dosadašnjim seminarima LIDA mogu se pronaći na web stranicama Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, URL: <http://www.ffzg.hr/infocz/lida>.

S. Faletar

Proljetna škola školskih knjižničara

U organizaciji Zavoda za unapređivanje školstva Ministarstva prosvjete i športa, 1. sušačke hrvatske gimnazije u Rijeci, Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Hrvatskog knjižničarskog društva od 24. do 27. travnja 2002. u Crikvenici će biti održana 14. Proljetna škola školskih knjižničara. Teme ovogodišnje Proljetne škole su *Školska knjižnica i kvalitetna škola* (teorijska promišljanja kvalitetne škole, gdje sintagma “kvalitetna škola” ne podrazumijeva samo Glasserov model; tipologija kvalitetnih škola; položaj i uloga školske knjižnice u kvalitetnoj školi; programi za podizanje kvalitete života i poučavanja, odgoja u školi; primjeri programa školskih knjižnica), *Mediji i prostor školske knjižnice* (kako novi mediji utječu na organizaciju i raspored građe u školskoj knjižnici; učenik u medijskom okruženju; teorija krugova znanja i primjena u školskoj knjižnici) i *Poučavanje radosti čitanja* (programi za razvoj kompetentnosti čitatelja; tko jest, a tko nije čitatelj; poučavanje u čitanju – obvezni program školskih knjižnica osnovnih i srednjih škola; čitanje kao pustolovina, užitek, preobrazba; razgovori o čitanju; bez motivirajuće radosti čitanja učenici čitaju jedino ono što je strogo zadano). Dodatne informacije moguće je pronaći na adresi <http://jagor.srce.hr/pssk/>.

K. Pintarić

Redovna Skupština HKD-a 2002.

Na 3. sjednici Glavnog odbora HKD-a održanoj 17. prosinca 2001. odlučeno je da se 33. skupština HKD-a održi u Daruvarskom toplicama od 25. do 27. rujna 2002. godine na temu:

UPRAVLJANJE PROMJENAMA U HRVATSKIM KNJIŽNICAMA

Tom prilikom potvrđeni su predloženi članovi Programskog odbora u sastavu: T. Aparac-Jelušić, J. Kovačević, T. Sušec, D. Stančin-Rošić i M. Willer.

Programski odbor započeo je pripreme za organizaciju tematskog/stručnog dijela Skupštine i odabrao slijedeće pod teme:

- 1) TREBA LI NAM STRATEGIJA UOPĆE?
 - a) Planiranje razvoja knjižnične djelatnosti
 - b) Promjene u hrvatskome društvu i knjižnice
 - c) Strategija razvoja HKD-a
- 2) UPRAVLJANJE U KNJIŽNICAMA
 - a) Jesmo li zreli za upravljanje ljudskim resursima?

- b) Oblikuje li informacijsko-komunikacijska tehnologija upravljačke strategije, metode i postupke u knjižnicama ili znamo li kako iskoristiti njihove prednosti?
- c) Voditelj knjižnice kakvog sanjamo...

3) MARKETING: OD KOGA UČITI?

- a) Marketing knjižničnih usluga
- b) Vizualni identitet knjižnice u funkciji marketinga
- c) Marketinški iskorak HKD-a: potrebe i mogućnosti

Molimo Vas da do 15. ožujka 2002. na adresu Društva pošaljete prijave za izlaganje ili izlaganje na posteru, uključujući sažetak teksta od jedne kartice.

Svi prilozi biti će recenzirani od strane Programskog odbora Skupštine koji će na temelju procjene prijavljenih izlaganja do 15. travnja o. g. autore obavijestiti o sudjelovanju u okviru programa tematskog dijela Skupštine.

Molimo Vas da prijave za izlaganje ili izlaganje na posteru pošaljete adresirane na Programski odbor Hrvatskoga knjižničarskog društva, c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb ili elektroničkom poštom na adresu hkd@nsk.hr (u rubriku Subject napišite: Prijava izlaganja za 33. skupštinu HKD-a).

Godišnji sastanak knjižnica - članica CERL-a

Svake godine početkom studenoga u jednoj od knjižnica-članica Konzorcija europskih znanstvenih knjižnica (Consortium of European Research Libraries – CERL) održava se godišnji sastanak. CERL je neprofitna organizacija sa sjedištem u Londonu u koju je učlanjeno 37 knjižnica koje zajednički stvaraju bazu podataka za staru knjigu – Hand Press Book Database. Među punopravnim je članicama i Nacionalna i sveučilišna knjižnica iz Zagreba.

Posljednji je sastanak održan 9. studenog 2001. u Lyonu, a domaćin je bio ENSSIB (École nationale supérieure des sciences de l'information et des bibliothèques).

Svakom godišnjem sastanku pretходи seminar na kojem se obrađuje neka od tema vezana za staru građu. Tako je u lyonskoj Gradskoj knjižnici 8. studenoga 2001. održan seminar *Rukopisi i tiskopisi*. M.-L. López-Vidriero, M.-F. Damon-geot, Ch. Wise, C. Fabian i G. Dunsire izlagali su o različitim akademskim i tehničkim temama relevantnim za rad Radne grupe za rukopise: o starim katalozima koji sadrže podatke i o knjigama i o rukopisima, o specijaliziranom portalu za

paleografiju, o CERL-ovom tezaursu za pretraživanje kojeg će moći koristiti i istraživači rukopisnih baza podataka, o Z39.50 tehnologiji koja se može upotrijebiti za stvaranje pristupnika različitim bazama podataka koje bilježe rukopise.

Godišnji sastanak otvorila je predsjednica Ann Matheson. Izvijestila je o pregovorima koji su rezultirali produženjem ugovora na još tri godine između CERL-a i RLG-a (Research Libraries Group) koji brine o razvoju i održavanju baze podataka.

Blagajnički izvještaj Elmara Mittle- ra potvrdio je financijsku stabilnost CERL- a. Međutim, u prijedlogu proračuna za 2001.-2002. ostaje isti iznos članarine koji se u dogledno vrijeme neće moći smanjiti zbog nastojanja da se razvoj baze podataka podigne na još višu razinu.

Tajnica Lotte Hellinga predložila je organizacijske promjene u upravljanju CERL-om (promjena sjedišta, decentralizacija upravljanja itd.) koje će na preporuku Izvršnog odbora prihvatiti ili modificirati Vijeće ravnatelja knjižnica- članica. Izvijestila je i o zaključcima Radne grupe za rukopise, kojoj je predsjedavala. Radna grupa odustala je od stvaranja baze podataka za rukopise te predložila da se ispita mogućnost istodobnog pretraživanja više izvora rukopisne građe, osobito one koja je od interesa za istraživače HPB baze podataka.

Marian Lefferts, izvršni menadžer, sa zadovoljstvom je obznanila da je HPB- u uspješno pridruženo oko 101.000 zapisa iz nizozemskog STCN-a. Na taj je način baza podataka narasla na 1,068.933 zapisa. Do kraja 2002. očekuje još oko 250.000 novih zapisa.

Mirna Willer, predsjednica Savjetodavne grupe, izvijestila je o prijedlogu da se u HPB uključe i zapisi serijskih publikacija. U bazi se već nalazi oko 600 zapisa, a očekuje se još oko 11.000 zapisa iz Zeitschriften Datenbank. Sve članice CERL-a odsad mogu preuzimati UNIMARC zapise pomoću Z39.50 tehnologije. One članice koje nemaju Z39.50 klijenta mogu zatražiti od izvršnog menadžera softver ICONE.

Naposljetku, A. Matheson je rekla da je nastupio pogodan trenutak za razmišljanje o budućnosti CERL-a. Stoga je M. Lefferts, izvršni menadžer, sastavila strateški plan rada te prijedlog mogućeg

smještanja CERL-a u međunarodno okruženje. O tom će prijedlogu raspravljati Izvršni odbor u ožujku 2002. Nakon toga, o prijedlogu će do svibnja 2002. moći raspravljati sve članice CERL-a. Konačni strateški plan bit će predstavljen na godišnjem sastanku 8. studenog 2002. u Kraljevskoj knjižnici u Den Haagu.

T. Katić

ABDOS 2002. – međunarodni skup stručnjaka iz I, SI i JI Europe

31.ABDOS (Arbeitsgemeinschafts der Bibliotheken und Dokumentationsstellen der Ost-,Ostmittel- und Suedosteuropaforschung) održat će se u Liberecu (Češka) u razdoblju od 6.-9. svibnja 2002. godine.

Program obuhvaća slijedeće teme:

1. Međunarodna, naročito europska bibliotečna suradnja
2. Izgradnja fondova
3. Časopisi u I, SI, i JI Europi
4. Bibliotečno zakonodavstvo

Za sve dodatne informacije nadležan je dr. Franz Goerner (e-mail: franz.goerner@sbb.spk-berlin.de

D. Stančin-Rošić

Šezdesetih godina 20. st. knjižnica biva smještena u Palazzo Modello u središtu grada i od tada djeluje u istom prostoru (od 600 m²), unatoč rapidnom razvoju knjižničnih usluga, povećanju knjižničkog fonda i broja korisnika.

Kao uvodni govornici Okruglog stola svoj su osvrt na problematiku dali Silva Novljan, savjetnica za narodne i školske knjižnice u Narodnoj in univerzitetnoj knjižnici u Ljubljani, Josip Stipanov, ravnatelj Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Rajko Slokar, bivši ravnatelj Goriške knjižnice Franceta Bevka, Viljem Leban, ravnatelj Knjižnice Cirila Kosmača u Tolminu, Marinko Ilić, ravnatelj Narodne knjižnice "Petar Preradović" u Bjelovaru i Ivan Pehar, ravnatelj Gradske knjižnice u Zadru. Svojim su izlaganjima istaknuli značaj prostora za narodne knjižnice i knjižnice općenito, te iznijeli nekoliko primjera novoizgrađenih (Slovenija – Nova Gorica i Bovec) i renoviranih (Hrvatska – Zadar i Bjelovar) knjižničnih zgrada.

Da je veći prostor Gradske knjižnice goruća potreba građana Rijeke potvrdili su brojni predstavnici različitih skupina građana – studenti, novinari, umirovljenici, profesori pa i predstavnici Grada Rijeke koji su obećali pronaći primjereno prostorno rješenje za potrebe Gradske knjižnice i time pokazali da se Rijeka u 21. stoljeću odlučuje za znanje, obrazovanje i kulturu s ciljem napretka u ostvarivanju prava građana na informaciju. Nama – knjižničarima – ostaje da vjerujemo kako će Gradska knjižnica Rijeke dobiti prvu (nakon nedovršenog projekta karlovačke knjižnice) novu zgradu za narodnu knjižnicu u Hrvatskoj.

J. Slobodanac

Okrugli stol Knjižnicama treba prostor – kakav i zašto

U riječkoj Gradskoj vijećnici 14. studenoga 2001. održan je Okrugli stol pod nazivom *Knjižnicama treba prostor – kakav i zašto*. Povod organiziranju Okruglog stola bio je dudogodišnji problem Gradske knjižnice Rijeka čiji je kvalitetan rad i razvoj poslovanja ugrožen prostornim ograničenjima. Tom je prigodom tiskana i brošura pod nazivom *Za novu zgradu Gradske knjižnice Rijeka*.

Okrugli stol Knjiga u medijima

Okruglim stolom *Knjiga u medijima*, kojim je završena manifestacija Mjeseca hrvatske knjige, održanim u prostorijama Gradske knjižnice u Zagrebu 15. studenog 2001. zaokružena je sveobuhvatna tematika o položaju knjige u hrvatskom društvu s raznih aspekata. Razgovori o položaju knjige, u okviru manifestacije Mjeseca hrvatske knjige, započeli su 1999. godine u Puli s temom *Položaj knjige u društvu*, nastavili se 2000. godine u Rijeci osvjetljiviši temu *Knjiga i knjižnica u novom tisućljeću sa zakonodavnog aspekta*, a sada se toj temi pokušalo pristupiti s aspekta knjige i njene pristunosti u medijima.

Vlaho Bogišić istaknuo je kako je, nažalost, u Hrvatskoj ključna pretpostavka održanja hrvatske knjige država koja subvencionira otkupe i razna leksikografska i slična izdanja, pod izlikom da je to produkcija od državne važnosti. Novine i knjige ne mogu preživjeti bez oglašavanja u medijima niti u jednoj zemlji, pa tako niti u našoj, a budući da je najsnažnija kulturna institucija u Hrvatskoj trenutno Hrvatska televizija, koja knjigu gura u nepopunjene termine prije ponoći, jasno je i kakav je položaj knjige u društvu. Broj nakladnika, proizvodnja knjiga i broj knjižnica je relativno velik, a prisutnost knjige u društvu je vrlo mala. Zaključak Vlaho Bogišića je da knjigu svakako treba medijski prezentirati, samo treba iznaći kvalitetne modele promidžbe.

Mira Tkalčec i Miroslav Jilek predstavili su nam jednomjesečno istraživanje koje su proveli na odabranim hrvatskim dnevnim i tjednim novinama o zastupljenosti knjige u tisku. Zaključci su sljedeći: relativno mnogo kratkih crtica, informacija da je knjiga izašla, najviše napisana o novim knjigama i promocijama, stalne kulturne rubrike ali nedovoljno angažirane, nema dublje i sveobuhvatnije analize, samo korektne obavijesti. Miroslav Jilek pojasnio je teoretska polazišta samog istraživanja, što je to kulturni kontekst, što sve može biti medij i koji to čimbenici utiču na odabir knjige kod čitatelja.

Dražen Katunarić pozabavio se usporedbom svjetske i hrvatske prezentacije

knjige. Dobra medijska prezentacija knjige može i treba učiniti događajem. Uvijek postoji opasnost da mediji zauzmu poziciju teorije književnosti i namjernim odabirom samo nekih pisaca stvore umjetnu hijerarhiju, ali Katunarić drži da je sve bolje od šutnje koja obavlja hrvatske medije. Drugi dio njegova izlaganja predstavio nam je recepciju naše književnosti u svijetu, prvenstveno putem Interneta. Zaključak je da u svijetu, a posebice u velikih naroda vlada kulturna hegemonija, tj. da se objavljuju uglavnom domaći autori, a tek 10% prijevoda (a i oni samo s najvećih svjetskih jezika). Hrvatski se autori u svijet probijaju samo pojedinačno, nema sustavnog predstavljanja hrvatske književne produkcije.

Nenad Bartolčić govorio je s dvostruke pozicije nakladnika i knjižara, pri tome napominjući da je uloga knjižara ipak više ekonomski uvjetovana tržišnom situacijom, dok se nakladnici nekako pokrivaju državnim subvencijama. Bartolčić najveći problem vidi u tome što nedostaje kvalitetna produkcija knjiga, a samim tim i kupci koji bi te knjige kupovali. Mediji imaju moć, ali hrvatski mediji su u službi politike pa teme kulturnog sadržaja nemaju nikakvu šansu doprijeti do korisnika. Prostor Interneta se tu može pokazati kao svojevrsno rješenje problema, jer je Internet općenito puno manje ispolitiziran od ostatka medija, a i tehnološke mogućnosti mu omogućuju da informacija bude recentna i svima dostupna.

Književnik Pavao Pavličić iz pozicije pisca medije ne vidi samo kao kanal kroz koji teku poruke, već je i on sam poruka. Sve što je u mediju jest vijest, jer medije zanima samo događajnost. Upravo iz tog razloga nakladnici organiziraju promocije kao umjetno stvorene događaje o kojemu će mediji izvijestiti i tako knjigu dovesti u središte vijesti. Ono što je za Pavličića sporno je nedostatak kvalitetne književne kritike u Hrvatskoj, jer se ta vrsta vrednovanja književnosti ne može nikako prepustiti medijima.

Nakon izlaganja otvorena je rasprava u kojoj je sudjelovala većina sudionika skupa. Opći zaključak Okruglog stola je da je položaj knjige u hrvatskom društvu nepovoljan, da je knjiga nedostatno i nekvalitetno zastupljena u medijima i da ovakvi skupovi sasvim sigurno pomažu

sagledavanju situacije u kojoj se nalazi hrvatska knjiga danas i kakve su joj perspektive u budućnosti.

J. Kenda

Međunarodna konferencija Regionalno informacijsko društvo i knjižnice

USzombathelyju u Mađarskoj, održana je od 15. do 16. studenog 2001. godine međunarodna konferencija *Regionalno informacijsko društvo i knjižnice*. Konferencija je okupila knjižničare i nastavnike knjižničarstva iz Albanije, Austrije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Italije, Poljske, Sjedinjenih Američkih Država, Slovenije i naravno – Mađarske. Konferenciju su organizirali Odsjek za knjižničarstvo i informacijske znanosti Visoke škole Berzsényi, Regionalno bibliotekarsko društvo, uz potporu Radne zajednice Alpe-Jadran, Nacionalnog fonda za kulturu Mađarske i Instituta otvoreno društvo.

Pozdravni govor održao je rektor Karoly Gadany, naglasivši ulogu regionalne suradnje u cilju što kvalitetnijeg korištenja informacijskih resursa, posebno knjižničnih.

Prvi dan Konferencije bio je posvećen mađarskim iskustvima u razvijanju regionalne suradnje, a sljedećeg su dana predstavnici iz ostalih zemalja govorili o svojim iskustvima u regionalnoj suradnji. Izlaganja su tematski obuhvaćala obrazovne programe iz knjižničarstva (redovnog i permanentnog obrazovanja), računalnu i informacijsku infrastrukturu knjižničarstva, stvaranje društvenih preduvjeta za razvoj kulturološki orijentiranog virtualnog prostora.

Kao i kod većine profesionalnih konferencija s vrlo široko postavljenom temom, tako je i ovog puta konferenciju trebalo započeti tada kada je završila. Tek je na kraju postalo jasno što tko u kojoj sredini radi, i tek se tada razmijenjene informacije koje su trebale biti podloga raspravi.

Osim toga Konferencija je u svojem službenom dijelu bila vrlo opterećena jezičnom barijerom, jer nije bilo simultanog prevođenja. Zato se može reći, što je također vrlo česti slučaj, da su neformalni razgovori bili gotovo dragocjeniji za razmjenu informacija od formalnog dijela Konferencije. Tome je svakako najzaslužniji izuzetno susretljivi i marljivi glavni pokretač Mihaly Palvolgyi, voditelj Katedre za bibliotekarstvo.

Iz formalnog dijela Konferencije svakako valja izdvojiti izlaganja Jozsefa Sagija i Judite Skaliczky koji su izložili mađarski program izgradnje infrastrukture informacijskog društva koji se zove Szechenyi plan i temelji se na 14 potprojekata, a predviđeno je da traje 3-5 godina. Plan ima nekoliko web stranica na mađarskom jeziku i jednu na engleskom: www.gm.hu/gm/alolda.htm?d=6&k. Za pisca ovih redaka, informacije iz ovog izlaganja bile su najpoticajnije zato što su govorile o čvrstom programu mađarske Vlade za izgradnju informacijske infrastrukture, u kojem knjižnice imaju jedno od ključnih mjesta. Kada su Vlade i političari u pitanju uvijek valja biti skeptičan, ali ostaje činjenica da je nešto moguće postići samo uz dobar program, a bez njega ništa.

Na potpuno drugoj, nepoticačnoj i pesimističkoj strani bile su vijesti o stavu lokalnih samouprava prema narodnim knjižnicama u Italiji. Giorgio Lotto, knjižničar iz Vicenze, govorio je o pojavi radikalnog smanjivanja proračuna javnim knjižnicama u Italiji koji traje već nekoliko godina. Lokalne vlasti su gotovo prestale financirati plaće djelatnika u javnim knjižnicama. Zauzimaju stav po kojem njihove obveze prema knjižnicama prestaju osiguranjem prostora i fonda. Po riječima kolege Lotta ta je tendencija izražena na sjeveru nego na jugu Italije. Rješavanje ovog problema još se ne razabire.

Od ostalih izlagača izdvajamo one iz našeg susjedstva.

Azemina Njuhović govorila je o bosanskim knjižnicama, a Sloveniju su predstavljale Eva Pohar i Melita Ambrožič, a iz Hrvatske su sudjelovali Tatjana Aparac koja je govorila o hrvatskim knjižnicama, arhivima i muzejima u kontekstu globalne informacijske infrastrukture i pisac ovih redaka koji je govorio o mogućnostima regionalne suradnje nakladnika i knjižničara.

Budući da Sveučilište Berzsenyi ima ugovor o suradnji sa Sveučilištem J.J. Strossmayer u Osijeku dogovorena je razmjena studenata i profesora s katedri za knjižničarstvo koje djeluju na fakultetima tih sveučilišta.

S. Jelušić

CROINFO 2001. - Upravljanje informacijama u gospodarenju i znanosti

U Dubrovniku se od 22.-24. studenoga 2001. održala konferencija CRO-info 2001. s temom *Upravljanje informacijama u gospodarstvu i znanosti*. Organizatori ovog međunarodnog skupa bili su Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb i Pliva Zagreb.

Sudionike Konferencije pozdravili su Josip Stipanov, predsjednik Organizacijskog odbora, Marijan Frković ispred Hrvatske gospodarske komore te Luka Roić, predsjednik Odbora za informiranje, informatizaciju i medije Hrvatskoga sabora.

Pozvanim predavanjima na skupu su sudjelovali brojni sudionici. Leo Budin, Fakultet elektrotehnike i računarstva Zagreb, ispred grupe M. Brajica, A. Carić, V. Čerić, V. Glavinić, I. Lovrek, R. Manger, S. Ursić održao je predavanje na temu *Informacijska i komunikacijska tehnologija kao potpora razvitku Republike Hrvatske*. Cilj ove studije koju je pripremila grupa autora je pokazati kako je u Republici Hrvatskoj potrebno stvoriti uvjete za nesmetano širenje istraživanja, razvoja, proizvodnje i svih oblika uporabe informacijske i komunikacijske tehnologije koja je prijeko potrebna za priključivanje razvijenom svijetu. Ann Jubbart, Information Society Directorate, General (Belgija), imala je izlaganje na temu *KM made in Europe: The challenges for Europe in the Knowledge-based economy*; Raphael Ball, Research Centre Julich, Central Library (Njemačka), s referatom *Knowledge-management as a*

possible function for libraries?; Helle V. Kasarab, Novo Nordisk A/S (Danska), na temu *Novo Nordisk A/S Library & Information centrea global workplace*, Tuula Salo (Finska), na temu *Benefits of intranet to information services and customers*.

Dunja Petercol, Pliva Zagreb izlagala je na temu *Strategija razvoja intraneta Plive*. U ovom radu prikazan je razvoj intraneta Plive i to od samih početaka ovog projekta 1998., pa sve do danas. Uz razvoj informatizacijske i komunikacijske tehnologije prikazani su svi aspekti razvoja: poslovanje, okruženje, ciljevi, struktura, koncept sadržaja, design... Marijan Frković, Hrvatska gospodarska komora, imao je izlaganje *Uvođenje i primjena elektroničkog poslovanja u Hrvatskoj – stanje i perspektive*. Prikazao je nastojanja za stvaranjem uvjeta razvitka elektroničkog poslovanja i informatizacije u RH. Radne skupine predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske dale su prijedloge u vidu dokumenata u kojima su sadržane i preporuke državnoj upravi, gospodarstvu, stručnim i znanstvenim institucijama, kako bi se ostvarila što veća povezanost i učinkovitost hrvatskog gospodarstva u zemlji i svijetu.

Damir Nadramija, Pliva (Hrvatska) izlagao je na temu *Data integration: The Key Component of an Integrated Pharmaceutical Laboratory Information system*; Mihaly Palvolgyi, Berzsenyi Daniel, Tanarkepzo Foiskola, Szombathely (Mađarska), na temu *The profile of information manager in Hungary: preparation for EU-membership*; Maria Vajda, John von Neumann Digital Library and Multimedia Center (Mađarska), na temu *Applied methods in digitization*; Nada Tržan-Herman, Lek (Slovenija), na temu *Development of excellence in the provision of pharmaceutical information*.

Marko Tadić, Filozofski fakultet Zagreb, izložio je zajednički rad s Majom Jokić iz NSK Zagreb na temu *Primjena XML-a na primjeru tekstovne baze hrvatskih znanstvenih časopisa*. U ovom radu prikazan je pilot projekt izgradnje tekstovne baze hrvatskih znanstvenih časopisa. Korisnost stvaranja i korištenja ovakve baze podataka jeste u tome što se ne čeka na dostavu časopisa, već se originalni članak pohrani u vlastitu bazu po-

dataka i uvijek je na raspolaganju. Tibor Thoth, Pliva, Istraživački informacijski centar (Hrvatska), izložio je zajednički rad s Martom Softa, na temu *Put do virtualne knjižnice u kompanijskom okruženju*. U radu su nastojali prikazati važnost izgradnje virtualne knjižnice u nekoj kompaniji s ciljem da se u svakom trenutku dobiju odgovori na korisnička pitanja.

Izlaganja na posteru imali su: Jusuf Šehanović, Institut za poljoprivredu i turizam u Poreču i Veleučilište u Rijeci, Nevenka Tatković, Filozofski fakultet u Puli i Visoka učiteljska škola u Puli, Miroslav Žugaj, Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu na temu *Informatizacija visokoobrazovanih institucija-pla-novi i praksa*; Mario Žgela i Tvrtko Ujević, Hrvatska narodna banka s temom *Information technology (IT) in the Croatian National Bank: example of integrated software of the information and library unit*, Đurđica Težak, Prirodoslovno-matematički fakultet s temom *Internet and world wide web: searching the information on the Internet*; Edita Bačić, Pravni fakultet Split, Gordana Miolin, Gradska knjižnica Marka Marulića, *Infoteka za pomoć ženama pri zapošljavanju*; Jasenka Žuti, Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo s temom *Normoteka informacijsko-dokumentacijsko središte Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo izvor usluga i diseminacije informacija*.

Ovaj skup trebao je imati i dvije radionice: Marko Vaarnas (Viva Business Intelligence, Finska) održao je radionicu *Business Intelligence*, dok radionica koju je trebao držati Drago Žužić, Pliva na temu *Izrada web stranica* nije održana zbog tehničkih problema.

Sudionici skupa dobili su raznovrsne tiskane materijale i brošure, kao i vrlo koristan zbornik radova u izdanju Nacionalne i sveučilišne knjižnice i Plive.

Zahvaljujući suvremenoj informacijskoj i telekomunikacijskoj tehnologiji i novim medijima, znanje i informacije prenose se i koriste na svim područjima društvenog razvoja kao i gospodarstva. Ovaj skup pokazao je da se i Hrvatska uključuje u europske i svjetske suvremene informacijske tokove, da je upravljanje

informacijama u gospodarstvu i znanosti trajan proces učenja i iskorak dalje u strategiji razvoja "Hrvatska u 21. stoljeću".

G. Miolin

5. Seminar Arhivi, knjižnice, muzeji (Rovinj, 28.-30. 11. 2001.)

Kako je i bilo najavljeno u prošlom broju Novosti, u Rovinju je koncem prošle godine, u organizaciji Hrvatskog arhivističkog, Hrvatskog knjižničarskog i Hrvatskog muzejskog društva, održan već peti tradicionalni AKM seminar, čija je osnovna namjera prepoznavanje zajedničkog u baštinskim djelatnostima, ne bi li se utvrdili modaliteti međusobne suradnje u globalnom informacijskom okruženju. Spomenimo da su se na ovom skupu arhivistima, bibliotekarima i muzealcima po prvi put aktivno priključili i konzervatori, kao još jedna od nedvojbeno baštinskih struka.

Rad na seminaru bio je kao i prethodnih godina organiziran kroz izlaganja, radionice i panel-raspravu. U tri dana seminara održano je 21 izlaganje, jedna panel-rasprava, te četiri radionice: *Nazivlje, Dublin Core u 15 koraka, AKM portali* i *Promicanje kulturnog turizma*.

Glavne teme seminara bile su javni pristup informacijama i zaštita privatnosti podataka, kojima je bila posvećena i panel-rasprava, ali su se te teme, što najavljeno, a što spontano protegnule i na preostale dijelove seminara. Tako je Aleksandra Horvat govorila o javnom i tajnom u knjižničarskoj struci, Dora Bošković o javnosti pristupa muzejskoj građi i muzejskoj dokumentaciji, Irena Pilaš o mogućnostima pristupa službenim publikacijama i državnim informacijama, a i rasprave vođene u okviru radionice za nazivlje, koja se ove godine bavila nazivljem pri javnom pristupu informacijama, problemski su se poklapale kako s panel-raspravom tako i sa spomenutim izlaganjima.

Iako 5. AKM seminar možemo smatrati izuzetno uspješnim i konstatirati da su se baštinske struke konačno uspjele sporazumjeti i progovoriti zajedničkim jezikom, moramo primijetiti kako se ova puta zamjetno smanjio broj arhivista nazočnih na seminaru. Mnogobrojnošću su opet predvodili bibliotekari, kao vodeća struka na polju normizacije, pa njihova iskustva trebaju poslužiti kao podstrek drugim baštinskim djelatnostima da počinju rješavati probleme normizacije, što je nužan preduvjet za ulazak u integracijske procese.

Spomenimo na kraju kako je na seminaru održana i prezentacija projekta Culturenet Croatia, kojega su pokrenuli Ministarstvo kulture RH i Institut Otvoreno društvo, s namjerom uspostavljanja virtualnog informacijskog centra s područja kulture, što možemo smatrati hvaljevrijednim doprinosom suradnji i komunikaciji baštinskih djelatnosti u suvremenom informatičkom okruženju.

Više o seminaru zasad se može saznati na adresi: <http://pubwww.srce.hr/akm>, a u pripremi je i zbornik radova.

L. Krizaj

Dani splitskih knjižnic@

Društvo knjižničara u Splitu već treću godinu za redom uspješno je organiziralo manifestaciju pod nazivom Dani splitskih knjižnic@. Svrha ovih događanja jest otvaranje prema javnosti i mogućnost neposrednog kontakta sa stvarnim i potencijalnim korisnicima splitskih knjižnica. Prethodne dvije godine bile su posvećene radnoj problematici akademskih i gradskih knjižnica, a ovogodišnja tema je bila: *Školske knjižnice u Splitu*.

Manifestacija je održana 4. i 5. prosinca 2001. godine u Multimedijalnom kulturnom centru Splitu, a Programski odbor u sastavu - Edita Bačić (predsjednica), Mila Biočina, Neda Galić, Vesna Mihanović i Grozdana Ribičić pripremio je sljedeća događanja:

Otvaranje: Pozdravna riječ predsjednice Društva knjižničara u Splitu, Edite Bačić uz prigodni program učenika II. gimnazije i Škole likovnih umjetnosti.

Okrugli stol: Nastava na internetu. Izlagale su kolegice: Nada Galić, Vanja Škrobica i Maglica Plejić.

Predstavljanje KITlib programa za školske knjižnice kojeg je izradio učenik II. gimnazije Bruno Btarelo.

Okrugli stol: Klub prijatelja knjige. Sudionici su bili učenici osnovnih škola uz vodstvo kolegice Mile Biočina.

Program je bio popraćen izložbama na teme: *Oganj Krležine riječi* (srednje škole) i *Predio škole u našim srcima* (osnovne škole).

Osnovne škole sudionice: Lučac, Kman-Kocunar, Mejaši, Spinut, Blatine-Škrape, Gripe.

Srednje škole sudionice: I. gimnazija, II. gimnazija, Trgovačka škola,

Ekonomsko-birotehnička škola, Obrtnička škola, Kemijska škola, Pomorska škola, Industrijska škola, Građevinsko, obrtnička i grafička škola, Graditeljska škola, Umjetnička škola.

Pored spomenutih škola u manifestaciji je sudjelovala i Gradska knjižnica Marka Marulića u Splitu.

E. Bačić

Prikazi knjiga

Zbornik radova – AKM 4

U zborniku radova s 4. seminara Arhivi, knjižnice, muzeji (Rovinj, 22.-24. studenoga 2000.) redom se nižu opsežna izlaganja, potom slijede izvještaji i zaključci radionica te u prilogima kraće razradbe radioničkih tema. Knjigu su, kao i prethodne dvije, uredile M. Willer i T. Katić. Na poslijetku je opsežno kazalo u izradi J. Lešić kojim su obuhvaćena sva prethodna AKM-ova izdanja.

Na početku zbornika objavljeno je deset izlaganja. Izuzev jednoga, sva se bave teorijskim pitanjima strukâ. U prvom su skupini radovi D. Ljubimira *Etičnost knjižničarstva?*, T. Šole *Poslanje muzeja ili što će nam muzeji?* te A. Horvat *Knjižnice između zakonskih propisa i vlastite inicijative*. U nastavku slijede izlaganja koja se bave standardizacijom. J. Zajec u svom je radu prikazala *Međunarodne i hrvatske norme od interesa za arhive, knjižnice i muzeje*, S. Klarin i T. Murati prikazali su *Identifikaciju, odabir, obradu i osiguravanje dostupnosti mrežnih publikacija u kontekstu nacionalne bibliografske kontrole*, a rad M. Willer obuhvaća *Interoperabilnost sadržaja metapodataka*. G. Zlodi prikazao je *CI-DOC-ove međunarodne smjernice za podatke o muzejskom predmetu i Dublin Core: problemi i perspektive*, a tekst *Funkcionalni zadaci bibliografskih zapisa i UNIMARC format: strukturiranje strojno čitljivog zapisa za staru knjigu* autorice T. Katić i rad A. Barbarić *IFLA-ine Smjernice za prikaz sučelja javno*

dostupnih knjižničnih računalnih kataloga upoznaju nas s novinama u knjižničarskoj standardizaciji. Posljednje je izlaganje gošće iz Washington State University L. Miletić-Vejzović *Integriranje metapodataka u digitaliziranu sliku na primjeru Dublin Corea* kao primjer primjene formata Dublin Corea u nastajanju baze podataka zbirke digitaliziranih fotografija.

U dijelu zbornika koji objedinjuje tekstove s panel-rasprave, na kojoj se razmatrao DC element *Subject*, šest je tekstovnih priloga. Uvodni donosi definicije pojmova predmet, tema, topik i sadržaj (I. Kolbas), iza kojega slijede razmatranja o standardizaciji i praksi predmetnog označivanja u trima strukama (M. Vujić, B. Čaušević, D. Bošković, G. Zlodija i B. Zakošek).

Slijede prilozi o radu pet radionica: Internetsko nazivlje (priredili I. Kolbas, K. Pintarić, Ž. Vujić, B. Zakošek), Obrada arhivske, knjižnične i muzejske građe (priredili M. Franulić, M. Maštrović, V. Pavić, S. Radovanlija-Mileusnić), Dublin Core (priredili S. Klarin, L. Miletić-Vejzović, D. Pavelić, S. Pigac, M. Willer, G. Zlodi), Digitalizacija (priredili Z. Baričević, D.-M. Gabriel, K. Golub, N. Lazić, A. Obhodaš, H. Stančić) i Promicanje kulturnog turizma (priredila D. Pšenica). Ovi su prilozi konkretan odraz rada njihovih autora na određenim temama kao primjerice virtualni arhiv i knjižnica, registar ratne štete na muzeji-

ma i galerijama, registar muzejsko-galerijskih ustanova, predmetna obrada crteža i grafika, popisi mrežnih adresa o digitalizaciji i označavanju digitalnih dokumenata, hrvatske serijske publikacije na Internetu, digitalizacija Hrvatskog državnog arhiva, digitalni izvori za slijepe i slabovidne, arhiviranje digitalnih dokumenata i knjižnica u turizmu.

Također su izrađeni prijevodi predgovora, sažetaka članaka te izvještaja i zaključaka radionica na engleski jezik koji su izuzetno važni za inozemnu promociju stanja u našem arhivističkom, muzejskom i knjižničarskom okruženju današnjice.

V. Juričić
D.-M. Gabriel

Imenovanja

Dosadašnja voditeljica Matične službe za narodne knjižnice Dubrovačko-neretvanske županije Tea Zanini od 1. rujna 2001. godine postala je voditeljica Knjižnice u poduzeću Pliva d.d. u Zagrebu. Od navedenog datuma na mjesto voditeljice Matične službe u Dubrovniku imenovana je Marica Šapro-Fiçović, djelatnica Dubrovačkih knjižnica i predsjednica Knjižničarskog društva Dubrovnik.

Promaknuća

Hrvatsko knjižnično vijeće na svojoj 20. sjednici 12. prosinca 2001. godine prihvatilo je jedanaest molbi za promaknuće u više zvanje.

U zvanje **višeg knjižničara** promaknuto su:

Dragutin Katalenac (Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek)

Sanja Pavlaković (Knjižnica Medveščak, Zagreb)

Ilija Pejić (Narodna knjižnica "P. Preradović", Bjelovar)

Zdenka Sviben (Knjižnice grada Zagreba – Gradska knjižnica)

Marina Tauber (Knjižnica "Andrija Štampar", Zagreb)

Milka Tica (Knjižnica Medveščak, Zagreb)

Marina Vinaj (Knjižnica Muzeja Slavonije, Osijek)

Mirjana Vujić (Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica B. Adžije)

Đurda Zorko (Narodna knjižnica i čitaonica, Sisak)

U zvanje **knjižničarskog savjetnika** promaknute su:

Irina Pažameta (Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb)

Marija Šegota-Novak (Gradska knjižnica Rijeka).

A. Malnar

Novi naslovi

FRKIN, Vjekoslav. Svećenik Vjekoslav Noršić : 1880. - 1953. : izdano u spomen osnivaču Pučke knjižnice i čitaonice u Samoboru / Vjekoslav Frkin. Samobor : Gradska knjižnica Samobor, 2001. 32 str. : ilustr. ; 28 cm.

ISBN 953-6983-00-1

DANI specijalnog knjižničarstva Hrvatske (1 ; 1999 ; Rijeka). Zbornik radova i priloga s 1. i 2. dana specijalnog knjižničarstva Hrvatske, [Rijeka, 19. i 20. travnja 1999. i Osijek, 17. i 18. travnja 2000.] / [urednice Maja Jokić, Fila Bekavac-Lokmer]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2001. 201 str. : ilustr. ; 29 cm.

ISBN 953-6001-09-8

DJEČJA knjižnica za novo tisućljeće : zbornik / priredila Ranka Javor. Zagreb : Knjižnice grada Zagreba, 2001. 112 str. : ilustr. ; 24 cm.

ISBN 953-6499-13-4

ISBD(ER) : međunarodni standardni bibliografski opis elektroničke građe : prerađeno izdanje ISBD(CF)-a - Međunarodnoga standardnoga bibliografskog opisa računalnih datoteka / preporučila radna grupa za pregled ISBD(CF)-a ; [s engleskoga prevele, hrvatske primjere odabrale i izradile Tanja Buzina i Sofija Klarin]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko

društvo, 2001. 138 str. ; 30 cm. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva. Novi niz ; knj. 3)

ISBN 953-6001-11-X

KNJIŽNICA splitske obitelji Martinis-Marchi : katalog izložbe / [urednik izložbe i kataloga Arsen Duplančić]. Split : Arheološki muzej, 2001. 224 str. : ilustr. ; 24 cm.

ISBN 953-98743-0-0

MEĐUNARODNA izložba ex-librisa (3 ; 2001 ; Rijeka). 3. međunarodna izložba Ex-librisa Stara pisma, Galerija Kortil, Hrvatski kulturni dom na Sušaku, Rijeka, studeni 2001. : 900. obljetnica Bašćanske ploče : 470. obljetnica rada riječke glagoljske tiskare Šimuna Kožičića Benje (1530. - 1531.) = 3rd International Ex-libris Exhibition Old Scripts, Gallery Kortil, The Croatian House of Culture Sušak, Rijeka, November 2001 : 900th anniversary of the Baška tablet : 470th anniversary of Rijeka's glagolitic printshop of Šimun Kožičić (1530 - 1531) / tekstovi = texts Mateo Žagar, Juraj Lokmer, Josip Butković ; prijevod = translated by Slobodan Drenovac ; fotografije = photographs Krešimir Pavić]. Rijeka : Sveučilišna knjižnica, 2001. LIII, 103 str. : ilustr. ; 21 cm.

ISBN 953-97789-2-1

SMOLICA, Marija. Knjige tiskane u 16. stoljeću : iz fundusa Zavičajnog muzeja grada Rovinja = La cinquecentine : del Museo civico della città di Rovigno / [autor izložbe i kataloga Marija Smolica ; prijevod Elis Barbalich-Geromela]. Rovinj : Zavičajni muzej grada Rovinja, 2001. 66 str. : ilustr. ; 24 cm.

ISBN 953-97554-2-5

TEŽAK, Đurđica. Pretraživnje informacija na Internetu : priručnik s vježbama / Đurđica Težak. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada, 2001. 199 str. : ilustr. ; 24 cm.

ISBN 953-169-065-0

ŽIVKOVIĆ, Daniela. Matija Smodek : profesor i bibliotekar akademski = Professor und akademischer Bibliothekar = professor and academic librarian / Daniela Živković ; [prevoditelji Daniela Živković (njemački)... et al.]. Lokve : Naklada Benja, 2001. 95 str. ; 21 cm.

ISBN 953-6003-32-5

Glavni urednik
Krešimir Pintarić

Uredništvo
Dunja-Marija Gabriel
Jasmina Kenda
Lobel Machala
Jadranka Slobodanac
Dubravka Stančin-Rošić

Adresa uredništva i adresa za narudžbu:
Hrvatsko knjižničarsko društvo
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb
tel.: 01 6159 320; fax.: 01 6164 186
e-mail: hkd@nsk.hr
<http://pubwww.srce.hr/hkd>
Tisak: KRATIS d.o.o., Zagreb
Naklada: 1200

Priručnik za Unimarc: bibliografski format

Zagreb, NSK ; HKD, 2000., 550 str.

cijena: 200,00 kuna

Drugo hrvatsko izdanje *Priručnika za Unimarc: bibliografski format* nadomješta prvo hrvatsko izdanje, objavljeno 1989. godine, s obzirom na promjene koje donosi drugo izdanje izvornika iz 1994., te dva osuvremenjena izdanja iz 1996. i 1998. godine.

NARUDŽBENICA

Naručujem za ustanovu: _____

telefon: _____ matični broj: _____ broj primjeraka: _____ (cijena 200,00 kn po primjerku) datum: _____

potpis i pečat:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Odjel za odnose s javnošću
Dubravka Fiala, prof.

tel: 61 64 129; fax: 61 64 186; e-mail: dfiala@nsk.hr

Preplatite se na ELEKTRONIČKE NOVOSTI O KNJIŽNIČARSTVU NA INTERNETU ZA 2001.

i uštedite svoje dragocjeno vrijeme

Elektroničke novosti o knjižničarstvu na Internetu jesu prva *TJEDNA* elektronička serijska publikacija o kulturnoj baštini (knjižničarstvu, arhivistici, muzeologiji, izdavaštvu) u Hrvatskoj i na hrvatskom jeziku.

Elektroničke novosti izlaze već petu godinu kao komercijalno izdanje, financirano isključivo pretplatom svojih vjernih čitatelja.

Sadržaj svakoga broja *Elektroničkih novosti* donosi novosti o:

- razvojnim planovima i programima u knjižničarstvu, muzeologiji, arhivistici i elektroničkom izdavaštvu te općenito o zaštiti, dostupnosti i digitalizaciji kulturne baštine,
- informacije o relevantnim konferencijama i savjetovanjima,
- informacije o knjižničarskim školama, tečajevima i učenju na daljinu,
- sadržaje relevantnih elektroničkih časopisa,
- aktualne rasprave o problemima iz prakse,
- izbor najkvalitetnijih HTTP adresa (razvoj knjižničarstva, Web muzeji, referentna literatura, korisni linkovi, programske podrške i sl.)

Pretplata za 2001. godinu uključuje primanje *Elektroničkih novosti* elektroničkom poštom tjedno (svakoga ponedjeljka, ukupno 52 broja) i lozinku za online pristup Web verziji časopisa na hrvatskom i engleskom jeziku.

Cijena godišnje pretplate za *Elektroničke novosti* je 1.200 kuna, a polugodišnja pretplata je 700 kuna.

Web verziju *Elektroničkih novosti* o knjižničarstvu na Internetu možete pogledati koristeći lozinku *gost*, odnosno *guest* na adresama:

URL za hrvatski tekst <http://www.ring.net/coni/novosti.htm>
(ISSN 1331-7164, *Elektroničke novosti* o knjižničarstvu na Internetu)

URL za engleski tekst <http://www.ring.net/coni/news.htm>
(ISSN 1331-7407, *Electronic News on Librarianship on the Internet*)

Pretplatite se na e-mail adrese: vesna.turcin1@zg.tel.hr ili coni@ring.net

Dr. sci Vesna Turčin,
samostalni knjižničarski savjetnik
CONI – Razvojno istraživačke usluge
Hrvatska, Zagreb, Z. Rogoza 20
tel./fax (01) 6043352; 098 354408